

-Yusu a -ti, -te

SAAN

-mɔ -bi, ε nu la 'a 'cɪcru

Nyiblo -mɔ', -ε mɔ Nyɪsua a Win

1 ¹⁻²Yi-he-nyre, 'ti- Nyɪsua 'mɔ la 'a -nε =dedede nu mɔ mu, nyiblo -mɔ', -ε mɔ Nyɪsua a Win, ε ni la 'klɔ. 'Kɪ ε ni la 'v Nyɪsua 'hɔ. 'A 'mumu, ε mɔ Nyɪsua =nɔ -wε. ³ε nɔ- Nyɪsua naa 'li, 'e nu 'a -nε dε. ε 'yɪ =dedede -kɔ, Nyɪsua bu nu, bu 'yɪ 'li -Yusu 'li -naa -nu. ⁴Nyiblo a 'mɔ, ε nɔ- yɪ nyibli 'klɔ yrayru -nyi, -ε 'yε ni -wε 'li. 'Klɔ yrayru a 'mɔ, ε nɔ- yɪ nyibli -nyre -nyi. ⁵-Nyre a 'mɔ, ε yɪ 'ni wɪn, 'kɪ 'li halɔ 'nyɪ, halɔ 'yɪ 'kɪ =dɔ -kɔ, 'kɪ bu jɔ -nyre a 'mɔ.

⁶ε kɔ la nyiblo =dɔ, -ε kɔ 'nyre -mɔ Saan Batistɪ. Nɔ- Nyɪsua lee la -ni, ⁷'kɪ bu lee -nyre a 'mɔ a -ti nyibli lε, nyibli a 'mɔ, v 'mɔ Nyɪsua a Win -wɔ yɪ -kuo -ni. ⁸Saan a 'mɔ, ε 'yɪ la -nyre a 'mɔ 'pa-, kεε, ε nɔ- -mɔ -bi, ε di la ni, 'kɪ ε 'mɔ la -nyre a 'mɔ 'a -ti -mɔ lε na. ⁹-Nyre a 'mɔ, ε nɔ- mɔ seyɪ a -nyre, -ε di 'nε- 'klɔ 'kwli, -ε di-e nu, nyibli a pεpε 'mɔ lε yru.

¹⁰Nyiblo a 'mɔ, -ε mɔ Nyɪsua a Win, ε mɔ -han-ti, ε nɔ- kɔ 'mɔ Nyɪsua naa 'li, 'e nu 'klɔ. Kεε, -te ε di la 'nε- 'klɔ 'kwli, 'klɔ 'kwli a nyibli 'yɪ la-a -yru. ¹¹ε di la 'nε-, 'a dɔnɔ a dakɔ, -v mɔ -Juukvε 'nyɪ, kεε, v 'yɪ la-a kva 'ble. ¹²Kεε, 'kɪ 'li -nu 'nyɪ, ε kɔ nyibli -bi, 'v 'ble-e kva, 'ti- 'v kuo -nε =wɔ yɪ. Nyibli a 'mɔ, -v kuo -nε =wɔ yɪ, ε -nyɪ -nu 'hru, 'kɪ bu -he Nyɪsua a 'yonɔ. ¹³U 'yɪ Nyɪsua a 'yonɔ -hε, =wɪ yɪ, -te -tonyiblo ni, 'ε yɪ 'a 'baɪ a 'yɪ -hε. Kεε, Nyɪsua a -gbetɔ, nɔ- -nyɪ -nu 'klɔ yrayru.

¹⁴Nyiblo a 'mɔ, -ε mɔ Nyɪsua a Win, ε -he -tonyiblo, 'ε 'ti la 'nε- -a mɔ 'nyɪ, =a 'yε 'a -ti a 'yɪ'bɔbɔ, -ε mɔ -ti a 'yɪ'bɔbɔ -mɔ', Nyɪsua -nyɪ 'a 'Yɪ ni -do. Nvεlε, kɔ nyat a yuyruo, kɔ -ti a -tεε, nu- 'yii la 'li-tɪ 'li. ¹⁵Nyiblo a 'mɔ, ε nɔ- kɔ -ti Saan hla la, 'kɪ 'v nyibli ye'. Kε- ε pɪ la: «ε nɔ- di 'v 'mɔ ke' kɔε, kεε, ε nɔ- ni 'v 'mɔ 'lu yɪ, -ε nu=ɔ, ε nɔ- -mɔ -bi, v 'yε la 'mɔ ni kɔε, 'ε ni la 'klɔ.»

¹⁶Nyiblo a 'mu, ε 'cibi 'u, 'ε ni -a mu -haan-tebli -mɔ, 'ku 'li daduƙe 'kwli. -Haan-tebli, ε nu -a mu 'yi -hlon le, ε -hu ni dɪaku. ¹⁷Nyiblo a 'mu, ε nɔ- mɔ -Yusu 'Klɪsu. 'Ki Nyɪsua naa 'li 'a winwlon-hanyɔ Moise 'mu, 'ε -nyi -a mu 'a tete, kεε, 'ku 'li -Yusu 'Klɪsu 'li, 'ku ε naa 'li, 'ε nu -a mu -haande -mɔ, 'ku 'li daduƙe 'kwli, 'ε tɔɔ nε -a mu -ti a -tεε. ¹⁸Nyiblo -du 'yi -hvan Nyɪsua ni 'ye. Kεε, a 'Yu ni -do -mu', -ε mɔ Nyɪsua -wε, 'ti- -ε ni 'u -aan 'Bat Nyɪsua 'hu, ε nɔ- tɔɔ nε -a mu Nyɪsua a 'mu.

-Ti -mu', Saan Batistɪ hla la, 'ku 'u 'a dɪɔnu a -ta'
(*Matie 3.1-12; Maki 1.1-8; Luku 3.1-18*)

¹⁹-Nyrɔwɔ -du 'kwli, -Juukue a 'blu a nyibli -mu', -u ni 'li Jrusɛdɔ 'kwli, nu- le Nyɪsua a -cɔhlonpinyu, kɔ Lefipu a -tugba a nyibli, 'ku bu mu 'li Betanidɔ 'kwli, bu 'beti Saan, nyiblo a 'di -bi ε pa 'mu. -Te u nyre 'li Saan -mɔ, u wen: «-Bi -mɔ mɔ Wanyɔ -mu', Nyɪsua pu la le, ε di la ya?» ²⁰ε nɔ- mɔ bu -hɪhɪa =nu kle, 'ku 'li -tεεke 'kwli, ε wen: «'Uun-, 'n 'yi Wanyɔ a 'mu 'pa-, -kɔti a hle.» ²¹Kε- u pu de, u wen: «-Bi -mɔ mɔ Nyɪsua a winwlon-hanyɔ Eli?» ε wen: «'Uun-, 'n 'yi Eli 'pa-.» -ε -bi u 'beti-e ni de, u wen: «A -ti, -bi -mɔ mɔ Nyɪsua a winwlon-hanyɔ gbagbu -mu', Moise pu la le, Nyɪsua di la ya?» ε wen: «'Uun-, 'n 'yi winwlon-hanyɔ a 'mu 'pa-.» ²²U 'tɪε gbe 'a le'betile 'lu -mɔ: «Nyiblo a 'di -bi -pa 'mu 'li? -Hɪhɪa -a mu kle, -ε di-e nu, nyibli -bu, -u lee 'ne- -a mu, -a 'mu 'waa kle-hɪhɪale yi.» ²³-ε -bi kε- ε pu =nu yi, ε wen: «Nyɪsua a winwlon-hanyɔ Esai 'cɪu la-a ni, 'ku 'li Nyɪsuacɪɪɛn 'kwli, -ε mɔ:

Nyɪsua wen 'ni:

ε di kɔ nyiblo -du, ε 'mu 'li
-tɪte -mu' 'du bi 'li yi 'ti.

'Bu yi ni hle, ε 'mu 'li win 'li 'yaa -ni.

Nyibli -mu', -u di-e nua yi bu pu,
kε- ε di -nu yi pu:

Ba 'sii 'u Kɔkɔnyɔ a 'hru yi,

'ti- Kɔkɔnyɔ a 'mu, ε 'mu di.

ε 'wɪ yi, 'aan 'klɔ bu 'sii 'u yi,

-ε di-e nu, a 'mu -mɔ -wε,

'ti- Kɔkɔnyɔ 'mu di.»

Kε- Saan pu lelenyu a 'mu yi de: «Nyiblo a 'mu, -kɔti Nyɪsua hla la, 'mɔ =nu.» ²⁴Lelenyu a 'mu, -u di 'ne- Saan -mɔ, Falisi-tumu a nyibli ni 'li =nu 'nyi. ²⁵Kε- u pu 'ku, 'u yi Saan 'beti -ni, u wen: «-Wen 'ni, =yi Wanyɔ -mu' 'pa-, Nyɪsua pu la le, ε di la ya, kɔ, =yi Eli 'pa-, kɔ, -wen 'ni, =yi Nyɪsua a winwlon-hanyɔ -mu', -kɔti Moise hla la 'pa-. 'A -ti, nyiblo a 'di -bi -nyi 'ku -mu 'klɪ, 'ku -bu pu nyibli 'nie 'lu le 'li?» ²⁶-ε -bi ε wen: «'Mɔ -bi, 'nie, nɔ- 'n pu nyibli 'lu le. Kεε, 'ku 'li 'a mu 'nyi, nyiblo ni 'li. Nyiblo a 'mu, a 'ye-ε ni yi. ²⁷Ti -mu' -kɔ 'yri 'n di 'u -kvan 'lu -yɪraa -ni, 'ku nyiblo a 'mu, ε di 'u 'a

-kvan -wlu =tuu -ni, 'ki 'nɛ- 'a mu 'nyɪ. 'Na 'mumu, 'n 'cumi ni dtaki, 'ki 'v=ɔ -mɔ, 'ki -bu di 'a -kvanɛ -du nu.» Kɛ- Saan pu lelenyɔ a 'mu yi. ²⁸-Tɛbli a pɛpɛ a 'mu, 'ki 'li 'diɔ -mu', -ɛ mɔ Betani 'kwli, 'ki ɛ muu 'li 'lu -mɔ. 'Diɔ a 'mu, 'ki ɛ ni 'li 'nie -mu', -ɛ mɔ Suden a 'niki. 'Ki Saan pu 'li nyibli 'nie 'lu lɛ.

-cɔhlɔn -mu', Nyɪsua -ha, -ɛ di 'klɔ 'kwli a nyibli a dɛ 'kuku 'wɔwla -ni

²⁹-Tɛ -nyrɔwɔ ni -do -hi, -ɛ -bi Saan 'ye -Yusu ni. -Yusu a 'mumu, 'ɛ mi 'li-tɪ -mɔ yi. -ɛ -bi Saan wɛn: «Ba 'ye kɛ, nyiblo -bu, -ɛ yi 'li di, ɛ nɔ- mɔ -cɔhlɔn -mu', Nyɪsua -ha, -ɛ 'wɪ- 'blayu yi, v yi Nyɪsua -pie -ni. -cɔhlɔn a 'mu, ɛ nɔ- di 'klɔ -bu ki a nyibli a dɛ 'kuku 'wɔwla -ni. ³⁰ɛ nɔ- kɔ -ti, 'n hla mɔ, -ɛ mɔ: Nyiblo di kɛɛ 'v 'mu ke', kɛɛ, ɛ nɔ- ni 'v 'mu 'lu yi, -ɛ nu=ɔ, ɛ nɔ- mɔ -bi, -tɛ v 'yɛ la 'mu ni kɛɛ, ɛ ni la 'klɔ. ³¹-Tɛ 'n hɛ mɔ=ɔ, nyiblo bu di 'mu pa, 'n 'yi mɔ=ɔ -yi. Kɛɛ, 'n di ni, 'mu nyibli 'nie 'lu lɛ pu, -ɛ di=e nu, nyiblo, ɛ -mɔ, dakɔ, -v mɔ Yisraekɛ, v 'mu-v yi.»

³²⁻³³-ɛ -bi kɛ- Saan pi de: «Nyiblo bu di la' pa, -tɛ 'n 'yɛ la=a ni yi, -ɛ -bi Nyɪsua -mu', -ɛ lee la 'mu, 'ki -bu mu la nyibli 'nie 'lu lɛ pu, ɛ wɛn: -Di 'ye 'na -Hihiu, ɛ 'mu 'v nyiblo =du 'lu =tu -ni, ɛ 'mu 'v=ɔ ke' ni. Nyiblo a 'mu, nɔ- di nyibli 'na -Hihiu -nyi. 'ɛ mɔ -tɛɛ, 'n 'yɛ la Nyɪsua a -Hihiu a 'mu ni, 'ɛ -tu la 'v nyiblo a 'mu 'lu, =wɪ yi, -tɛ -plija, ɛ 'yɛ ni =tu 'v=ɔ 'lu, ɛ 'mu 'v=ɔ ke' ni. ³⁴'N 'yɛ dɛ a 'mu ni. ɛ nɔ- nu=ɔ, 'ni hɛ=ɛ, -ɛ mɔ, nyiblo a 'mu, ɛ nɔ- mɔ Nyɪsua a 'Yu.»

-Tɛ -Yusu da la 'a yi-hɛ-nagbopu

³⁵-Tɛ -nyrɛ -nyɛ, -ɛ -bi 'ki 'v -tɪtɛ ni -do a 'mu, 'ki Saan Batisti di 'v dɛ, ɛ kɔ 'a -nagbopu ni 'hɛn -bi 'hɛn-. ³⁶'Ki ɛ ni 'v bu, -ɛ -bi ɛ 'yɛ -Yusu ni, 'ɛ yi -hi. -Tɛ ɛ 'yɛ=e, -ɛ -bi ɛ wɛn: «Ba 'ye kɛ nyiblo -bu, -ɛ 'yi 'li di, ɛ nɔ- mɔ -cɔhlɔn -mu', Nyɪsua -ha, -ɛ 'wɪ- 'blayu yi, v yi Nyɪsua -pie -ni.» ³⁷-Ti a 'mu, Saan -hla, 'a -nagbopu ni 'hɛn -mu', -v ni -tuɔ ki, v 'wɪn ni. -Tɛ v 'wɪn, ɛ nɔ- mɔ bu 'du ye', bu kɛɛ -Yusu =wien. ³⁸-Tɛ v yi ni mi, -ɛ -bi -Yusu -hɪan -mɔ. Bu 'yɛ 'ki-tɪ, -ɛ mɔ, v yi kɛɛ=ɛ =wien, -ɛ -bi ɛ wɛn: «Bu kla ni, -ɛ kɔ 'mɔ a yi =wien kɛɛ 'li?» -ɛ -bi v =tu=ɔ =wɔn, -ɛ mɔ: «-Bi' =tii yi 'li, Rabi?» -ɛ -hɛn 'nyrɛ tɔɔɔɔ, 'ki 'li -Juukɛ a 'bliwin 'kwli. ³⁹-ɛ -bi ɛ wɛn: «Ba kɛɛ 'mu =wien, a di dɛ 'ni 'yɛ,» 'v kɛɛ=ɛ =wien, -tɪtɛ, ɛ ni 'v, 'v 'yee 'v. 'Ki v ni 'v=ɔ 'hɔt bu, kɛɛ 'v 'yru-hiile 'yie bu, -bu ye 'tɔ a -wɔnɔn ki. ⁴⁰-Nagbopu ni 'hɛn a 'mu, -v 'wɪn Saan a 'mu a win, 'ti- -v kɛɛ -Yusu =wien, -ɛ -bi a 'nyrɛ mɔ Adre. Adre a 'mu, ɛ mɔ Simɔ Pielɪ a 'diayɪ -nɔɔ. ⁴¹-Tɛ dɛ a 'mu, ɛ -hi, -ɛ -bi Adre a 'mu, ɛ mu 'li 'a 'diayɪ Simɔ Pielɪ -mɔ, ɛ wɛn: «-A 'yɛ Wanyɔ -mu' ni, Nyɪsua pu la lɛ, ɛ di la ya, 'ki 'v 'a dakɔ a wɔwla a -ta,» ⁴²'ɛ gba 'li-tɪ -Yusu 'hɔt. -Yusu bu 'yɛ 'ki-tɪ, -ɛ -bi ɛ wɛn: «-Mɔ mɔ Simɔ, Saan a 'yu. Kɛɛ 'ki mɔ bu, 'bu yi -mu ni dɛ, kɛ- v di pu: Sefasɪ». Sefasɪnyrɛ a 'mu, ɛ nɔ- mɔ Pielɪ, -ɛ -hɛn 'nyrɛ 'hɔɔ.

-Te -Yusu da la Filipu kɔ Natanaelt, 'ki bu -he 'a -nagbopu

⁴³-Tɛ -nyre -nyɛ, -ɛ -bɪ -Yusu pɔ 'lɪ-tɪ nɪ, 'kɪ bu mu 'lɪ Galileblugba 'kwli. -Tɛ ɛ yɪ nɪ mɪ, -ɛ -bɪ ɛ kɔ nyiblo =dɔ 'hɛn-, v ɛ-ŋmee nɪ. Nyiblo a 'mɔ, 'a 'nyre mɔ Filipu. -Yusu wen: «Kɔɛ 'mɔ =wien, =mɔ 'na -nagbopi -hɛ,» ɛ kɔɛ-ɛ =wien. ⁴⁴Filipu a 'mɔ, 'kɪ ɛ kɔ 'lɪ 'dɪɔ -mɔ', -ɛ mɔ Betusaida 'kwli. 'Kɪ Adre kɔ Pielɪ 'hɛn-, v kɔ 'lɪ -wɛ. ⁴⁵-Tɛ dɛ a 'mɔ, ɛ -hi, -ɛ -bɪ 'kɪ Filipu mu 'lɪ nyiblo -bɪ -mɔ. Nyiblo a 'mɔ, 'a 'nyre mɔ Natanaelt. -ɛ -bɪ Filipu wen: «Wanyɔ -mɔ', -kɔtɪ Moise kɔ Nyɪsɔa a winwɔn-hanyu -bɪ 'hɛn-, v 'cru la 'lɪ Nyɪsvacrɪɛn 'kwli, -a 'ye-e nɪ. Wanyɔ a 'mɔ, 'a 'nyre mɔ -Yusu. 'A 'baɪ, nɔ- mɔ Sosɛfɔ, -ɛ nɪ 'lɪ Nasaletɪdɔ 'kwli.» ⁴⁶Natanaelt wen 'nɪ: «'Kɪ 'lɪ Nasaletɪdɔ 'kwli, =haandɛ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu -hɔn 'lɪ -wlu.» Filipu wen: «'De -ba mu, -na 'mumu =mɔ=v 'ye.»

⁴⁷-Tɛ v yɪ =nɛ yɛ nɪ 'mɛɛ -nɪ, -ɛ -bɪ -Yusu 'ye=e nɪ, ɛ wen: «Nyiblo -bu, -ɛ yɪ 'lɪ di, ɛ 'sɪi 'v yɪ. ɛ mɔ =Haanyisraekvɛyɪ =nɔ.» ⁴⁸-ɛ -bɪ Natanaelt wen: «-Bɪ -nu 'na 'yiye 'lɪ?» -ɛ -bɪ ɛ wen: «-Tɛ -nɪ wen 'v pepeklɔɔtu -mɔ' -hɔn, v dɛɛ figie, 'tɪ- Filipu 'mɔ wen -mɔ da mɔ mu, 'n 'ye wen -mɔ nɔ.» ⁴⁹-ɛ -bɪ Natanaelt wen: «Tɔɔnyɔ o, ɛ mɔ =han-tɪ, -mɔ Nyɪsɔa a 'Yɪ =nɔ, =nɪ mɔ Yisraekvɛ a bodɔ -wɛ.» ⁵⁰-ɛ -bɪ ɛ wen: «-Bɪ -tɛ 'n pɔ lɛ, 'n 'ye wen -mɔ nɪ, 'kɪ 'lɪ pepeklɔɔtu bu, ɛ nɔ- kɔ -tɪ =nɪ pɔ lɛ, -kuo 'mɔ =wɔv yɪ? Nu gbe, -di 'ye -teblɪ gbagbɪ -bɪ, -ɛ di 'v 'a dɛ -bu, =ye kɛ 'v -hi.» ⁵¹-ɛ -bɪ ɛ wen 'nɪ dɛ: «'N yɪ 'a mɔ 'nɪ -lee -nɪ -tɛɛ, a di yakɔ nɪ 'ye, ɛ 'mɔ wɔn -ki, Nyɪsɔa a lɛlenyɔ 'mɔ 'lɪ Nyɪsɔa -mɔ -hɔn, v 'mɔ 'ya, v 'mɔ =tɪ, 'kɪ 'v 'mɔ -bu, -ɛ mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo 'lu yɪ.»

'Blɪ a pɔpa a lɛ'mimle nɪ 'lɪ Kanadɔ 'kwli

2 ¹-Nyrɔwɪ nɪ 'hɛn bu -hi, -ɛ -bɪ 'blɪ a pɔpa a lɛ'mimle, nɔ- mii 'lu -mɔ, 'kɪ 'lɪ Galileblugba 'kwli. 'Kɪ v daa 'lɪ -Yusu a 'dii, ²'v da -Yusu -wɛ, 'kɪ 'lɪ 'blɪpaale a 'mɔ kɪ. ³Tɪ nɪ -do a ti 'yri, nɔ, v 'nɛ wen, ɛ -wɛ nɪ. -ɛ -bɪ kɛ- -Yusu a 'dii pɪ-tɪ yɪ: «'Nɔ a pepe -wɛ nɔ.» ⁴ɛ nɔ- mɔ -Yusu bu -hɪhɪa-a kɛ, -ɛ mɔ: «'Na 'dii o, -ha 'mɔ mɛ lɛ, ɛ 'yɪ -mɔ 'pa-, =nɪ -lee=e 'mɔ nɪ, -kɔn 'n kɔ -bu nɪ. Ti -mɔ' -kɔ 'yri 'n di 'v =wɪlɛkɛɛdɛ -nuu -nɪ, ti a 'mɔ, ɛ 'yɛɛ 'v 'v nɪ nyre.» ⁵Bɔ pɔ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ kɛ- 'a 'dii pɪ nyibli -mɔ', -v =glɛ -teblɪ yɪ, ɛ wen: «-Tɪ a pepe -bu, ɛ di 'a mɔ -lee -nɪ, nɔ- ba nɔ.»

⁶Kɛɛ, 'kɪ yɪ gbagbɪ nɪ -hɔn-do, v nu 'hɪ, v -nu, -ɛ kɔ 'kwli v pɪ 'lɪ 'nie lɛ nɪ 'v, 'kɪ 'v bu a lɛyɪra a -ta', =wɪ yɪ, -tɛ -Juukvɛ a tɛtɛ ni 'a -hɔhɔa. Yɪ a 'mɔ, 'a 'ye nɪ -do gbɛ 'litayru a =wɪ nɪ -hun. ⁷Kɛ- -Yusu pɪ -teblɪ-glanyɔ a 'mɔ yɪ, ɛ wen: «'Ba nu 'nie, ba 'yii 'lɪ =nɔ lɛ,» v 'yii 'lɪ-tɪ lɛ -tɛɛ. ⁸-ɛ -bɪ ɛ wen: «'Ba 'pɪ 'kɪ 'a dɛ gbe, ba gba-a -teblɪ-glanyɔ a nyiblo gbagbu yɪ,» v gba 'lɪ-tɪ, 'ɛ =tɛ=ɛ wɔn. ⁹Bɔ =tɛ 'kɪ-tɪ wɔn, -ɛ -bɪ ɛ -hɛ nɔ. -Bɪ' nɔ a 'mɔ, bu di yɪ -hɔɔn -nɪ, ɛ 'yɪ 'v -yi. Kɛɛ, -teblɪ-glanyɔ a 'mɔ, v nu- yi=e. ɛ nɔ- mɔ nyiblo gbagbu a 'mɔ, bu da 'blɪpanyɔ, ¹⁰ɛ wen: «'A -nɛ nyiblo 'bu da lɛ'mimle, =haannɔ,

ε nɔ- v yɪ 'hru 'nyɛɛ -ni, v pi. Nyibli 'bu 'na 'kɪ-t -tɛɛ, 'tɪ- nɔ -mu', -ɛ 'yɪ -haannɔ 'pa-, 'v pi-t -wɛ. Kɛɛ, -mɔ -bɪ, kʋɛ wɛn 'lɪ bu, -haannɔ, nɔ- -tu bu.»

¹¹Kɛ- -Yusu nu 'a yɪ-hɛ-wlɛkɛɛdɛ a nunuo, 'kɪ 'lɪ Galileblugba a 'dɪɔ -mu', -ɛ mɔ Kana 'kwli. Kɛ- ε -nu, 'ɛ tɔɔ nɛ 'a -nagbopu 'klɪ -mu', Nyɪsua -nyɪ-e. Dɛ a 'mu, ε nɔ- nu-o, 'v kuo -nɛ =wɛ yɪ. ¹²-Tɛ dɛ a 'mu, ε -hi, -ɛ -bɪ 'kɪ ε mu 'lɪ Kapɛnɔdɪɔ 'kwli, ε kɔ 'a 'dii, kɔ 'a 'dɪayɪnu, kɔ 'a -nagbopu 'hʋɛn-, -ɛ di-e nu, v 'mu 'lɪ -nyrɔwɪ gbi 'lɪ -hi.

-Tɛ -Yusu bla la -teblɔplonyibli lɛ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau a -yaa 'kwli
(*Matie 21.12-13; Maki 11.15-17; Luku 19.45-46*)

¹³-Tɛ dɛ a 'mu, ε -hi, -ɛ -bɪ -Juukʋɛ a lɛ'mimle gbagbu -mu', v dɛɛ Pakɪ, ε 'mʋɛ yrɛ. ε nɔ- nu-o, -Yusu kɔ 'a -nagbopu 'hʋɛn-, 'v mu 'lɪ Jrusɛdɪɔ 'kwli. ¹⁴-Tɛ v nyre 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'kɪ v yɛɛ 'lɪ puplonyibli bu, -v ple blo, kɔ blablɪ, kɔ -hungbo 'hʋɛn-, -ɛ di-e nu, -tonyibli 'mʋ=v -tɔ, v 'mʋ=v nu, v 'mʋ -cɔhlɔn pi. 'Kɪ 'v -tɪtɛ nɪ -do a 'mu, 'kɪ v yɛɛ 'v 'wli'cɪcɪnyibli bu -wɛ, 'v nɪ 'lɪ 'waa 'teble ye' blɛ, 'v yɪ hɪapɔwli 'cɪcɪ -ni. ¹⁵-Tɛ -Yusu 'ye -nu, ε nɔ- mɔ, bu nu lɔkɔ, bu bla -nu lɛ pɛpɛ, 'v -hɔn 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau a -yaa a 'mu 'kwli, v kɔ 'waa 'wlugba-teblɪ a 'mu 'hʋɛn-, 'tɪ- 'ɛ 'wla 'wli'cɪcɪnyɪ a 'wli bu, 'kɪ 'v -tɪtɛ kɪ, 'ɛ =jri 'waa 'teble yɪ blɛ. ¹⁶-ɛ -bɪ kɛ- ε pi, 'ɛ yɪ -hungboplonɪyɪ -mu' -lee -ni, ε wɛn: «Ba -ha 'nɛ- -teblɪ -bu! A 'nɪ 'nuo 'lɪ 'na 'Baɪ Nyɪsua a 'kayu puplokayu -mɔ!» ¹⁷-Yusu a -nagbopu -mu', -v nɪ 'v, -tɪ -mu', v 'cru la 'lɪ Nyɪsvacɪɛn 'kwli, ε bi 'lɪ -nu 'kwli. -Tɪ a 'mu, ε nɔ- -bu: «Nyɪsua o, 'n nʋɛ -na 'kayu nɪ dɪaktɪ. -Tɛ 'n nu 'a nʋɛɛ, ε 'wɪ- na yɪ, -ɛ yɪ wɪn, 'kɪ 'lɪ 'na 'hʋɪ 'kwli, -ɛ yɪ 'mu lɛ hien.»

¹⁸ε nɔ- mɔ, -Juukʋɛ a nyibli gbagbɪ -mu', -v nɪ -tuo kɪ, bu 'beti-e, v wɛn: «Nyibli a 'dɪ -bɪ -mɔ, -nɪ blɛ -nu lɛ 'lɪ? Nu -wɪlɛkɛɛdɛ, -ɛ di -a mɔ=ɔ -tɔɔ -ni, -ɛ mɔ, 'klɪ -mu', -ɛ kɔ 'kwli -blɛɛ 'lɪ -nu lɛ, 'kɪ ε kʋɛ 'lɪ Nyɪsua -mɔ bu.» ¹⁹-ɛ -bɪ -Yusu -tu -nu =wɔn, ε wɛn: «Dɛ 'n di nu, ε nɔ- -bu: Ba 'wla Nyɪsua a 'kagbau -bu, 'n di 'du-o ye' de, 'kɪ 'lɪ -nyrɔwɪ nɪ ta 'kwli.» ²⁰-ɛ -bɪ v wɛn: «=Bɪ 'kayu -bu, v -pu, 'kɪ 'lɪ 'yri a (46) -wɪ nɪ 'hʋɛn -tu 'v -hɪn-do 'kwli, ε nɔ- -pɪ lɛ, -di ye' 'du, 'kɪ 'lɪ -nyrɔwɪ nɪ ta 'kwli?»

²¹Kɛɛ, Nyɪsua a 'kagbau -mu', -Yusu -hɛn 'nyre, ε nɔ- mɔ 'a dɪɔnu a -plahɪ. ²²-Tɛ ε -hie ti -hʋɔhɪ, ti -mu' -kɔ 'yri ε 'kʋ, 'tɪ- ε 'hri 'klɔ, 'kɪ ε bi 'lɪ 'a -nagbopu 'kwli, -ɛ mɔ, 'a -plahɪ a -tɪ ε hɛ la, ε 'yɪ la Nyɪsua a 'kagbau 'pa-, ε 'yɪ la-a 'nyre -hɛn. -Tɪ a 'mu, v 'cru la 'lɪ Nyɪsvacɪɛn 'kwli, yɪ-hɛ-nyre a ti 'yri, ε kɔ -tɪ a pɛpɛ -mu', -Yusu lee la -nu, v kuo -nɛ =wɛ yɪ.

-Tɛblɪ a pɛpɛ -mu', -ɛ nɪ 'lɪ -tonyiblo a -wɛlɔ kɪ, -Yusu yɪ-e nɪ

²³Tɪ -mu', -ɛ kɔ 'yri -Yusu 'tɪɛ nɪ la 'lɪ lɛ'mimle -mu', -ɛ mɔ Pakɪ kɪ, 'kɪ 'lɪ Jrusɛdɪɔ 'kwli, ε nɪ la -wɪlɛkɛɛ-teblɪ -hʋɔhɪ. Nyibli -hʋɔhɪ bu yɪ =wɪlɛkɛɛ-teblɪ a 'mu nɪ 'ye, ε nɔ- nu-o, 'v pu=v -han-tɪ, -ɛ mɔ, ε nɔ- mɔ Wanyɔ -mu', Nyɪsua pu la lɛ, ε di la ya. ²⁴Kɛɛ, -Yusu 'yɪ -nu =wɛlɔ yɪ -kuo

-ni, -ε nu-o, -tε 'waa =wli ni 'mu, ε yi-e ni. 25-Yusu 'ni =mυc li-ti lε, 'ki nyiblo =du bu lee -nε, -tε -tonyibli a =wli ni 'mu, -ε nu-o, 'a -gbεtu, ε yi -tebli a pepe -mu', -ε ni 'li -tonyiblo a =wli ki ni.

-Te Nikodemu mu la 'li -Yusu -mα

3 1ε kα la nyiblo =du. 'A 'nyre mα la Nikodemu. ε mα la Falisi-tumu a nyiblo =nι. ε mα la -Juukε a ye'nanyα -bi -we. 2Nikodemu a 'mu, ε nα- 'toluwo =du 'kwli, -ε mu la 'li -Yusu -mα, ε wen: «Tαnyα, -a yi-e ni, -ε mα, Nyisua, nα- lee 'nε- -mu -a mu 'nyi, =mu -a mu -tα -ni, -ε nu-o, =wlekeε-tebli -mu', -ni, nyiblo =du 'yi 'li 'a nunuo 'li -we, 'bu mα, Nyisua 'bu 'yi 'u=v -mα ni.» 3-ε -bi -Yusu wen: «'N yi -mu 'ni -lee -ni, -ε mα, nyiblo =du 'yi 'li-ti 'li -we, bu pa 'li Nyisua a 'klα yrayru 'kwli, 'bu mα, 'bu 'yi kαwι ni 'huen -nu.» 4-ε -bi Nikodemu wen: «-Tonyiblo -bu, -ε -ku, -bu' ε we 'li bu nu kαwι ni 'huen a nunuo 'li? ε mα, ε 'yi 'li-ti 'li -we, bu pa 'li 'a 'dii 'kwli, 'ti- bu kαwι de.»

5-ε -bi ε wen: «'N yi -mu 'ni -lee -ni -tεε, nyiblo 'bu nu kαwι ni -do, ε 'yi 'li-ti 'li -we, bu pa 'li Nyisua a 'klα yrayru 'kwli. Kεε, ε -hεε-ε ni, 'ki Nyisua a -Hihiu bu -nyi-e 'klα yrayru, 'ti- ε 'mu 'li Nyisua a 'klα yrayru a 'mu 'kwli pa. 6-Tonyibli, nu- ni-e, 'u kεε -tonyiblo yrayru, kεε, Nyisua a -Hihiu, nα- ni-e, -tonyiblo 'ε kεε 'klα yrayru, -ε 'ye ni -we 'li. 7ε 'ni 'kεε 'li -na =wli lε, 'bu mα, 'ni pu lε, a kα ba nu kαwι ni 'huen. 8-Te pepe -hεε bu mu 'li, 'ki ε -hui 'li, =yi 'a -hihiwin 'ni 'wιn, kεε, -tite, ε -huen 'li, kα, -tite, ε mi 'li, =yi 'a -dedede -yi. Kε- Nyisua a -Hihiu ni 'mu. Nyiblo -mu', -Hihiu a 'mu, ε di 'klα yrayru -nyi, =yi-ti -yi.»

9-ε -bi Nikodemu wen: «-Bi' dε a 'mu, ε -we 'li bu nu 'lu-mαmumuo 'li?» 10-ε -bi ε wen: «-Mα -bu, -ε mα tαnyα gbagbu, 'ki 'nε- -Juukε a 'bli, -mα 'yi -tebli a 'mu -yi. 11Dε -bu, 'n 'ye, ε kα dε -bu, 'n -yi, ε nα- kα -ti 'n hle. Kεε, a 'ni -pu=v 'mu -han-ti. 12-Tebli -bu, -ε mii 'nε- -tutu ki 'lu -mα, 'bu mα, 'ni yi 'a -ti -mα lε ni nε, a 'ni -pu=v li-ti -han-ti. 'Ba 'ye ni pu=v -han-ti, -ε -bi -tebli -mu', -ε mi 'lu -mα, 'ki 'li yako 'kwli, 'bu mα, 'ni yi 'a -ti -mα lε ni nε, a 'yi 'li-ti 'li -we, ba pu 'a -ti -han-ti -we. 13-Tonyiblo =du 'yi -huan 'li yako 'kwli ni mi, 'bu yi mα -bu, -ε mα -tonyibli a pepe a Nyiblo 'pa-. 'Mα -bu, mα -hαn 'li yako 'kwli. 'A -ti, 'hru pe 'u bu, 'ki -bu na yako 'kwli a -ti -mα lε. 14Bu bi 'li -mu 'kwli, ti -mu' -kα 'yri Yisraekε ni la 'hru wλn, 'ki 'li 'puwαnblugba ki, ti -hi la a ti 'yri, Moise 'du la 'pluε ye', ε nu la hre, 'ti- 'ε 'bε la tugbε. Nα- kα 'lu ε 'ba la 'u hre a 'mu bu, -ε di-e nu, 'a -nε nyiblo, 'bu 'wla la 'yi wla, 'bu taa la 'li hre 'a mu -mα lε, 'ki 'li =wli a yikuole 'kwli, ε 'ni -ha la 'ku. Kε- ε di 'mu -ti, 'ki 'u mα -bu -mα, -ε mα -tonyibli a pepe a Nyiblo. U di 'ba 'u 'mu tugbε 'yie bu, 15-ε di-e nu, 'a -nε nyiblo, 'bu taa 'li 'mu -mα lε, 'ki 'li 'na =wli a yikuole 'kwli, Nyisua 'mu=v 'klα yrayru -mu', -ε 'ye ni -we 'li -nyi.

16ε mα -han-ti, Nyisua nε -tonyibli a pepe ni diakti. ε nα- kα -ti, 'ε -ha 'a 'Yu ni -do, -ε di-e nu, 'a -nε nyiblo, 'bu kuo =nε =wli yi, ε 'ni -ha 'wan,

kεε, Nyɩsua a 'mu, ε 'mu=v 'klo yrayru -mu', -ε 'ye ni -we 'li -nyi. ¹⁷Nyɩsua 'yi 'nε- 'a 'Yu -tutu ki tε, -ε di-e nu, ε 'mu -tonyibli -bati lε -puv -ni, kεε, ε 'mu =nu wa a -ti -nɔ, v 'ni -ha 'wan. ¹⁸Nyiblo -bu, 'bu kuo Nyɩsua a 'Yu =wlu yi, Nyɩsua a -bati 'yi 'li-t 'li -wε, bu klo=ɔ. Kεε, nyiblo 'bu 'yi-t =wlu yi -kuo -ni, Nyɩsua a -bati -wε 'a kɔklo -mɔ, -tε ε -nu 'ki, ε 'yi Nyɩsua a 'Yu a 'mu =wlu yi -kuo -ni. ¹⁹-Tε Nyɩsua ni nyibli a -bati a lepoule, ε nɔ -bu: Ε mɔ -han-ti, -nyre, -ε mɔ Nyɩsua a 'Yu, 'ε di 'nε- -tutu ki, kεε, nyibli 'yi -nyre a 'mu -hua. Halɔ, nɔ- v -hve, -ε nu=o, 'waa nunu-tebli nyre yi. ²⁰Nyiblo 'bu ni 'v, 'bu yi dε -huan ni ni, 'a =wlu yraa -nyre ni. Halɔ 'nyi, 'ki ε yi 'li bu ni, -kɔti ε yi pie huannu, 'ki 'a nunu-tebli -huun bu bi pepe'. ²¹Kεε, nyiblo 'bu yi -haande ni ni, ε yi 'muε -nyre lε, -ε di-e nu, nyibli 'mu=v 'ye, -ε mɔ, 'a nunu-tebli, ε ni, ε kwlεε Nyɩsua ki.»

-Yusu 'Klɩsu a 'nyre bu 'bua

²²-Tε dε a 'mu, ε -hi, -ε -bi -Yusu kɔ 'a -nagbopu 'huen-, 'ki v mu 'li Sudeblɔgba 'kwli. 'Ki 'li -tute a 'mu, ε -hii 'li ti gbi, 'ε pi nyibli 'nie 'lu lε. ²³Saan pi nyibli 'nie 'lu lε -wε. Ε nɔ- -mɔ -bi, 'ki ε ni 'li Enɔdɔ 'kwli, 'ki 'li Salimudɔ 'hvi, -kɔti 'ki 'v -tute a 'mu, 'nie -huv 'v ni, nyibli 'v mi 'li-t -mɔ lε, 'ε pi -nu 'nie 'lu lε. ²⁴Ti a 'mu 'yri, v 'ye=ε 'ji' ni pi.

²⁵-ε -bi, Saan a -nagbopu -bi, kɔ -Juukue a ye'nanyɔ -bi 'huen-, v nu-pi toto, 'ki 'v nyiblo a bui a leyɩra a -ta', ²⁶'v mu 'li Saan 'hvi, v wen: «Tɔɔnyɔ, =bi ε yi bi 'li -mu 'kwli, nyiblo -mu', -ε kɔ -mu 'huen- a ni mɔ 'li 'nie -mu', -ε mɔ Sudan a 'niki, -kɔti -lee la -a mu, =ni pu la lε, -ε mɔ, ε nɔ-mɔ Wanyɔ -mu', Nyɩsua pu la lε, ε di la ya? -ε -bi 'ki, nyiblo a 'mu, ε pi nyibli 'nie 'lu lε -wε, 'ti- nyibli a pepe -mu', -v di wen 'nε- -mu -mɔ di, 'ki v mi 'li-t -mɔ, 'ε pi -nu 'nie 'lu lε.»

²⁷Saan =tu -nu =wɔn, ε wen: «Nyɩsua -bu, -ε ni 'li yakɔ 'kwli, ε nɔ- yi -a mu 'a -nε -kvandɛdu, -a di nu -nyi. ²⁸'Mɔ Saan, 'na -kuan, 'n -kɔ, ε nɔ- mɔ -bu tɔɔ Wanyɔ a 'mu nyibli, -ε di-e nu, nyibli 'mu 'li-t -mɔ mu. Aan 'mumu, a yi-e ni, 'n lee la 'a mu, -ε mɔ, 'n 'yi Wanyɔ -mu' 'pa-, Nyɩsua pu la lε, ε di la ya. 'Mɔ -bi, 'n 'nyεε 'hru, -ε di-e nu, 'mu 'a mu -lee -ni, -ε mɔ, Wanyɔ a 'mu, ε yi 'li 'ni di. ²⁹-Bu pu=v 'bli a pupa a dε yi. Nyɩbehtan -mu', -ε puε 'bli, nugba -mu', -ε kɔ-ɔ 'huen-, -v puε 'bli, nɔ- kɔ nugba a 'mu. Ε 'yi 'blipanyɔ a nunatumu 'pa-, ε 'yi nugba a 'mu -kɔ. Kεε, 'ki ε yi 'v 'blipanyɔ 'hvi bu ni, 'ε pu-t nva yi bu, kɔ, 'ε ni dɔdu, 'bu yi 'a win ni 'win. -Yusu 'wi- 'blipanyɔ yi, 'mɔ =wi 'a nunatumu yi, 'a dɔdu mɔ 'na dɔdu. Ε nɔ- 'yii 'li 'mu. Nyibli 'wi- 'blipanyɔ yi. Ε nɔ- nu=o, 'v mi 'li -Yusu -mɔ. Ε 'yi 'mɔ 'pa-, v 'yi yi -bleε -ni, bu di 'nε- -mɔ. ³⁰Ε nɔ- 'v lε, 'ki -Yusu a 'nyre bu 'bua, 'mɔ -bi, 'na 'nyre bu =tu 'li.»

Nyiblo -mu', -ε -hɔn 'li yakɔ 'kwli

³¹'Ki -Yusu -hɔn 'li yakɔ 'kwli. Ε nɔ- nu=o, 'ε ni 'v nyibli a pepe 'lu yi. -A mu -mɔ -bi, 'ki -a kɔ 'nε- -tutu ki. Ε nɔ- kɔ -ti, =a yi -tutu ki a -tebli ki -hlee -ni.

É nɔ- mɔ -bɪ, 'kɪ ɛ -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli. ³²-Tɛblɪ -mʊ', ɛ 'yɛ, kɔ, ɛ 'wɪn, ɛ nɔ- kɔ -tɪ ɛ nɛ -mɔ lɛ. Kɛɛ, nyibli -mʊ', -v kuo =nɛ =wɪv yɪ, v 'yɪ -hʊ. ³³Kɛɛ, nyibli a 'mʊ, -v kuo =nɛ =wɪv yɪ, v hlɛ=ɛ nɪ, -ɛ mɔ, -tɪ a pɛpɛ -mʊ', Nyɪsva hlɛ, ɛ mɔ -tɪ a -tɛɛ =nɪɔ. ³⁴-Yusu a 'mumu, Nyɪsva lee 'nɛ- a mʊ -mɔ, Nyɪsva a win, nɔ- ɛ nɛ -mɔ lɛ, -ɛ nu=ɔ, Nyɪsva -nyi=e 'a -Hihiu a pɛpɛ nɪ. ³⁵Nyɪsva nʊɛ nɛ 'a 'Yu a 'mʊ nɪ. É nɔ- kɔ -tɪ, 'ɛ -nyi=e -tɛblɪ a pɛpɛ, -ɛ di=e nu, ɛ 'mʊ=v win kɪ -kɔɔ -nɪ. ³⁶Nyibli 'bʊ kuo Nyɪsva a 'Yu a 'mʊ =wɪv yɪ, -ɛ -bɪ ɛ kɔ 'klɔ yrayrv, -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ. Kɛɛ, nyibli 'bʊ 'yɪ-tɪ =wɪv yɪ -kuo -nɪ, 'tɪ- 'bʊ 'yɛ nɪ -tuu 'v=v, nyibli a 'mʊ, ɛ 'yɪ 'klɔ yrayrv a 'mʊ -kɔ, kɛɛ, Nyɪsva a yrv, nɔ- di=e klɔ.

-Tɛ -Yusu hlee la 'lɪ Samalikvɛyrɔlv -mɔ

4 ¹Falisi=tumu a nyibli 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, -Yusu ni=e nɪ, nyibli 'v yɪ-tɪ =wien kvɛ, kɔ, 'ɛ pɪ =nʊ 'nie 'lu lɛ. Nyibli a 'mʊ, v -hʊ nɪ, 'v -hi 'v Saan a nyibli 'v. ²Kɛɛ, 'kɪ 'lɪ -tɪ a -tɛɛ a hɪhla 'kwli, -Yusu a 'mʊ, ɛ 'nɪ -pʊ=v nyibli 'nie 'lu lɛ. 'A -nagbopʊ, v nu- pɪ nyibli 'nie 'lu lɛ. ³-Tɪ -mʊ', nyibli -hla, -tɛ -Yusu 'wɪn, -ɛ -bɪ ɛ -hɔn 'lɪ Sudeblugba 'kwli nɪ, ɛ kɔ 'a -nagbopʊ 'hʊɛn-, 'v mi 'lɪ Galileblugba 'kwli. ⁴'Tɪ- v 'mʊ 'lɪ Galileblugba 'kwli nyre, v kɔ bʊ 'bɛɛ 'lɪ Samaliblugba 'kwli =tɪɔ.

⁵Bʊ yɪ 'kɪ 'lɪ Samaliblugba 'kwli =tɪɔ nɪ 'bɛɛ -nɪ, -ɛ -bɪ v nyre 'v 'dɪɔ =dʊ -hɔn. 'Dɪɔ a 'mʊ, 'a 'nyre mɔ Sisalt. 'Kɪ -Juukvɛ a 'baɪ gbagbʊ Sakɔbʊ a -ci nɪ 'v -tɛ a 'mʊ, -ɛ -mʊ', ɛ -nyi la 'a 'yu Sosefv. ⁶⁻⁸'Kɪ 'lɪ -ci a 'mʊ 'kwli, 'kɪ Sakɔbʊ 'bluu la 'v 'niebutɪɔ. -Tɛ v nyre 'kɪ 'v 'niebutɪɔ a 'mʊ wien, -ɛ -bɪ 'kɪ -Yusu a -nagbopʊ hie 'v=v bʊ, 'v mu 'dɪɔ, -ɛ di=e nu, v 'mʊ didi-tɛblɪ -tɔ. -Yusu -mɔ -bɪ, 'a 'klɪ -wɛ 'lɪ nɪ, 'dagba -mʊ' a -tɪ. É nɔ- nu=ɔ, 'ɛ nɪ 'v 'niebutɪɔ a 'mʊ wien bʊ. Tɪ a 'mʊ 'yri, -ɛ -bɪ 'yrv nyra bʊ.

É nɪ -dɔ bʊ nɪ 'kɪ 'v bʊ, -ɛ -bɪ Samalikvɛyrɔlv =dʊ, ɛ nɔ- di 'nie 'pɪ mɔ. -ɛ -bɪ kɛ- -Yusu pɪ-tɪ yɪ, ɛ wen: «-Nyi 'mʊ 'nie, =bʊ 'na.» ⁹-ɛ -bɪ nʊgba a 'mʊ, ɛ -tu=ɔ =wɔn, ɛ wen: «'Hebe, -mɔ -Juukvɛyɪ, -mɔ -hʊɛ 'mɔ -bʊ, -ɛ mɔ Samalikvɛyrɔlv 'nie.» 'É mɔ -han-tɪ, -Juukvɛ kɔ Samalikvɛ 'hʊɛn-, v 'nɪ 'wɪnwɪn-tɪ win' lɛ. ¹⁰-ɛ -bɪ kɛ- -Yusu pɪ-tɪ yɪ, ɛ wen: «'Bʊ mɔ, -nɪ yɪ wen dɛ -mʊ', Nyɪsva yɪ nyibli -nyi, kɔ, 'bʊ mɔ, -nɪ yɪ wen 'mɔ -bʊ, -ɛ -hʊɛ -mʊ 'nie, -ɛ -bɪ -mɔ di wen 'mʊ 'nie -hʊa. 'Mɔ -bɪ, 'niedv -mʊ', -ɛ yɪ nyibli 'klɔ yrayrv -nyi, ɛ nɔ- 'n di wen -mʊ -nyi.»

¹¹-ɛ -bɪ nʊgba a 'mʊ, ɛ wen: «Nyɪbɛyɪ ɔ, =yɪ 'nie'piide -kɔ, 'tɪ- 'niebutɪɔ -bʊ, ɛ hlɔ 'kwli bʊ. -Bɪ' -wɛ 'lɪ -bʊ nu 'nie a 'mʊ, 'a 'pipie 'lɪ? ¹²-Aan 'baɪ gbagbʊ Sakɔbʊ, ɛ nɔ- hie -a mʊ 'niebutɪɔ -bʊ lɛ. 'A 'mumu, ɛ 'na 'a 'nie nɪ, ɛ kɔ 'a 'yonʊ 'hʊɛn-, 'a 'wɪlugba-tɛblɪ 'na 'a 'nie a 'mʊ nɪ -wɛ. =Bɪ -pʊ=v -haan-tɪ, -mɔ nɪ 'v=v 'lu yɪ?» ¹³-ɛ -bɪ -Yusu wen: «Nyibli -mʊ', -ɛ di 'niebutɪɔ -bʊ a 'nie 'na, 'nie'natʊ 'tɛ di=e nu. ¹⁴Kɛɛ, nyibli 'bʊ nɪ 'v, 'bʊ yɪ 'niedv -mʊ', 'n di=e -nyi nɪ 'nɛ, 'nie'natʊ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ bʊ nu 'kɪ-tɪ de yuyrv, -ɛ nu=ɔ, 'niedv -mʊ', 'n di=e -nyi, ɛ di 'wɪ- 'nie -mʊ' yɪ, -ɛ yɪ 'lɪ -tʊtʊ 'kwli 'hɪtɪ a pɛpɛ, -ɛ yɪ nyibli a 'mʊ 'klɔ yrayrv, -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ -nyi.»

15-É -bɪ nɔgba a 'mɔ, ɛ wɛn: «-Nyi 'mɔ 'niedu a 'mɔ, -ɛ di-e nu, 'nie'natu 'nɪ -ha 'kɪ 'mɔ nu de, kɔ, 'nɪ -ha 'kɪ 'nɛ- 'niebutɔ -bu wien di de, 'nie'pi-tɪ.»
 16-É -bɪ -Yusu wɛn: «Mu -bu da -na nyibw, ɛ kɔ -mɔ 'hɛn-, ba di 'lɪ.» 17-É
 -bɪ nɔgba a 'mɔ, ɛ wɛn: «'N 'yɪ nyibw -kɔ.» -É -bɪ -Yusu wɛn: «-Haan-tɪ
 -nɔ. ʔɪ nyibw -kɔ, 18-ɛ nu-o, -bu kɔ nyibw, -bu kɔ nyibw, ɛ -wɛ 'kɪ 'lɪ
 nyibɛpɔ nɪ -hun nɪ, 'tɪ- nyiblo -mɔ', -ɛ kɔ -mɔ 'hɛn-, a nɪnɪ 'hɔɪ, -tɛ ti nɛ
 -bu, ɛ 'yɪ -na nyibw 'pa-.»

19-É -bɪ nɔgba a 'mɔ, ɛ wɛn: «'N 'yɪ-tɪ 'nɪ 'yɛ, -ɛ mɔ, -mɔ Nyɪsɔ a
 winwɔn-hanyɔ -nɔ. 20-A mɔ Samalikɔɛ, 'kɪ 'lɪ dɔgba -mɔ' 'lɪ, 'kɪ -aan
 'baɪnɔ dɛɛ la 'lɪ Nyɪsɔ, kɛɛ, 'a mɔ -Juukɔɛ, a wɛn 'nɪ, Jrusɛdɔ nɪ -do,
 ɛ nɔ- mɔ Nyɪsɔ a daalɛ.» 21-É -bɪ -Yusu wɛn: «Nɔgba o, -tɪ 'n hɛɛ, pɔ-v
 -han-tɪ. Ti di 'v 'nɪ nyre, -ɛ kɔ 'yɪ a 'yɛ nɪ di 'v -aan 'Baɪ Nyɪsɔ nɪ -daa -nɪ,
 'kɪ 'lɪ dɔgba -mɔ' 'lɪ, kɔ 'kɪ 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwɪɪ. 22'A mɔ Samalikɔɛ, Nyɪsɔ
 -mɔ', a dɛ, a 'yɪ-tɪ -yɪ. Kɛɛ, -a mɔ -bu, -v mɔ -Juukɔɛ, Nyɪsɔ -mɔ', -a dɛ, -a
 yɪ-e nɪ, -ɛ nu-o, 'kɪ Nyɪsɔ nɛɛ 'lɪ -Juukɔɛ 'mɔ, 'ɛ wɛ nyibli. 23-24 Ti di 'v 'nɪ
 nyre, 'tɪ-, ɛ -wɛ 'v nyinyre -mɔ, -ɛ kɔ 'yɪ Nyɪsɔ a -Hihɪu di 'v nyibli 'klɪ
 -nyɪɪ -nɪ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ Nyɪsɔ da, 'kɪ 'v 'a -nɛ -tɪtɛ =dɔ. Nyɪsɔ a -Hihɪu,
 nɔ- tɔɛ nyibli -tɪ a -tɛɛ. -Tɛ -aan 'Baɪ Nyɪsɔ -hɔɛ nyibli bu nu 'a dɪda, kɛ- ɛ
 nɪ 'mɔ. Nyɪsɔ mɔ -Hihɪu -nɔ. Nyibli -mɔ', -v -hɔɛ -bu da Nyɪsɔ, Nyɪsɔ
 a -Hihɪu kɔ bu nɪ 'v -nɔ ke'. Nyɪsɔ a -Hihɪu a 'mɔ, ɛ tɔɛ -nɛ-ɛ -tonyibli, -tɛ
 -mɔ', Nyɪsɔ a 'mɔ, ɛ nɪ 'mɔ.»

25-É -bɪ nɔgba a 'mɔ, ɛ wɛn: «'N yɪ-e nɪ, -ɛ mɔ, Wanyɔ -mɔ', Nyɪsɔ pɔ
 la lɛ, ɛ di la -a mɔ yɪ ya, ɛ kɔ bu di. 'Bɔ -di, ɛ nɔ- di -a mɔ -tɛblɪ a pɛpɛ kle
 -hɪhɪa -nɪ.» 26-É -bɪ -Yusu wɛn: «'Mɔ, nɔ- -bu, -ɛ kɔ -mɔ 'hɛn- -yɪ hɛɛ.»

27 Ti nɪ -do a ti 'yɪ, -ɛ -bɪ -Yusu a -nagbopɔ, -v mu wɛn 'dɔ, v nyre 'v
 nɪ. ɛ mɔ 'waa -wɪlɛkɛɛdɛ, -tɛ -Yusu kɔ nɔgba 'hɛn-, v pɪ toto. Kɛɛ, 'waa
 nyiblo =dɔ 'yɪ 'beti -nɪ, -ɛ mɔ: «-Tɪ a 'dɪ -bɪ -yɪ-tɪ 'beti -nɪ 'lɪ?» ɛ kɔ, «-Tɪ a 'dɪ
 -bɪ, ɛ kɔ -mɔ 'hɛn-, a hɛɛ 'lɪ?»

28 Nɔgba -mɔ -bɪ, ɛ hɛɛ 'v 'a 'nɪya bu, 'ɛ gba cigbɛ 'dɔ, 'ɛ lee nɛ 'a nyibli,
 -ɛ mɔ: 29 «Ba di 'lɪ, a 'mɔ nyiblo =dɔ 'yɛ. Nɔ- lee 'mɔ, -tɛblɪ a pɛpɛ -mɔ', 'n
 -nɪ. -Bɪ Wanyɔ -mɔ', Nyɪsɔ pɔ la lɛ, ɛ di la -a mɔ yɪ ya, ɛ nɔ- -nɔ a 'gbɛ?»
 30 Nɔ- mɔ nyibli a 'mɔ bu -hɔn 'lɪ 'dɔ 'kwɪɪ, bu mu 'lɪ-tɪ 'hɔɪ.

31 -Tɛ nyibli a 'mɔ, v 'yɛ nɪ nyre, -ɛ -bɪ -Yusu a -nagbopɔ -tɔa -Yusu a
 lenyaalɛ, v wɛn: «Tɔɔnyɔ o, di dɛ 'tɪ-» 32 Kɛɛ, ɛ -tɔ -nɔ -wɔn, ɛ wɛn: «'N kɔ
 diidɛ =dɔ, a 'yɪ -yɪ.» 33 -É -bɪ 'a -nagbopɔ -tɔa 'waa dɔnɔ a lɛ'betilɛ, v wɛn:
 «-Bɪ nyiblo =dɔ ya=a diidɛ yɪ?» 34 -É -bɪ ɛ wɛn: «'Na diidɛ, nɔ- mɔ -bu nu
 Nyɪsɔ, -ɛ lee 'nɛ- 'mɔ 'klɔ kɪ a kwɛɛnɛ, ɛ -hɛn 'nyre, -kɔn -mɔ', ɛ -nyɪ
 'mɔ, =bu nu, =bu -yɪ-a 'lɪ. 35 -A 'blikɔɛ wɛn 'nɪ: -Nɪ 'dɔ -kɔbu, =hɔnɔ nɪ
 -hɛn 'bu =ɛɛ, -ɛ -bɪ -yɪ-tɪ 'nɪ 'ɛɛ. Kɛɛ, 'mɔ -bɪ, 'n yɪ 'a mɔ 'nɪ -lee -nɪ: Ba 'du 'lɪ
 yɛ', ba ta 'lɪ -ci klɛ. -Kɔbu -wɛ =huhluo -mɔ. ɛ -wɛ 'lɪ 'ɛɛɛ.» (ɛ 'wɪ yɪ, nyibli
 -mɔ', -v mi 'lɪ-tɪ 'hɔɪ, -v -wɛ -mɔ, 'kɪ -bu kɔ 'klɔ yɪyɪv -mɔ', -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ,
 v nu- kɔ -tɪ ɛ hɛɛ.) 36 «-Kvannunyɔ -mɔ', -ɛ yɪ -kɔbu 'ɛɛ, ɛ kɔ 'a -nɛ 'pɛɛɛ nɪ.

'A -kvan a 'mu, ε nɔ- ni-e, nyibli 'v kve 'klɔ yrayru -mu', -ε 'ye ni -we 'li. -ε -bi 'ki, nyiblo -mu', -ε 'dve -kubv, ε kɔ nyiblo -bi -mu', -ε yɪ-t 'ce, v di bibi 'yi le, v 'mu dɔdɔ nu. ³⁷Ledu -mu', -ε pɪ le, -ε mɔ: -U -bi 'dve -kubv, -v -bi 'v yɪ-t 'ce, ε mɔ -ti a -tεε -nu. ³⁸-Ci -bi, -ε kɔ -kvan a 'yɪ -nu, -ε kɔ ki 'n lee 'li 'a mu, ε nɔ- kɔ -kubv a 'yɪ 'ki 'ce. Nyibli -bi, nu- nu -ci a 'mu a -kvan, 'a mu -mɔ -bi, 'a yɪ 'ki 'a -kubv 'ce.»

³⁹Samalikve -ni wen, -v ni 'li Sisaldɔ -ni wen 'kwli, 'waa nyibli -huɔhu, nu- kuo -Yusu =wlv yɪ, -kɔti ke- nugba -mu', ε pu =nu yɪ: «Nyiblo -bu, ε nɔ- lee 'mu -tebli a pepe -mu', 'n -nu, 'ki 'li 'na 'klɔ 'kwli.» ⁴⁰ε nɔ- kɔ -ti, -te Samalikve a 'mu, v nyre 'ki 'v -Yusu 'hvi, 'v -tva 'a lenyaale, 'ki bu ni 'li -nu -mɔ, 'ε mɔ =han-ti, ε -wen, 'ε -hi 'v =nu -nyrɔwɪ ni 'hven 'hvi. ⁴¹Nyibli -huɔhu -bi kuo -Yusu =wlv yɪ, 'ki 'v -ti -mu', ε -hla a -ta'. ⁴²Ke- v pɪ 'ki nugba 'a mu yɪ, -ε mɔ: «'ε 'yɪ -ti -bu, -lee ne -a mu -te ti ne -bu a -ti 'pa-, -a 'yɪ-t =wlv yɪ kuo -ni. Kεε, -aan =gbetu, -a 'win 'a win ni, ε nɔ- kɔ -ti, =a kuo =ne =wlv yɪ, 'ti -huan -mɔ de, -a kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, ε nɔ- mɔ Wanyɔ, -ε -we 'klɔ -bu a nyibli.»

-Te -Yusu nu la-a, nyiblo gbagbu =dv a 'yu a 'kve 'ε -we la

⁴³-Te ε -hi 'v -nyrɔwɪ ni 'hven -tite a 'mu, -ε -bi 'ki ε mu 'li Galileblugba 'kwli. ⁴⁴'A =gbetu, ε hla la-a ni, -ε mɔ: «Nyisva a winwlɔn-hanyɔ 'bu ni 'li 'a 'blikve 'nyi, ε 'yɪ 'li 'v=tuule -kɔ.» ⁴⁵Kεε, Galileblugba a nyibli a 'mu, v mu la le'mimle, -ε mɔ Paki ki, 'ki 'li Jrusɛdɔ 'kwli, 'v 'ye la -tebli a pepe -mu', -Yusu nu la. ε nɔ- nu-o, -te -Yusu nyre 'li Galileblugba 'kwli, nyibli a 'mu, 'v 'ble-e kva -tεε. ⁴⁶-ε -bi 'ki ε mu 'li 'dɔ -mu', -ε mɔ Kana 'kwli. 'Dɔ a 'mu, ε nɔ- kɔ 'kwli ε nuu la 'li 'a yɪ-he=wlilekεεde, 'nie 'ε -he la -wiin.

ε kɔ la nyibehian =dv. ε mɔ la 'blugba a 'kun a -kvannunyɔ gbagbu =nɔ la, 'ε ni la 'li Kapenaɔdɔ 'kwli, 'ki 'li Galileblugba a 'mu 'kwli. Nyibehian a 'mu, ε kɔ la 'yu nyibehian. 'Yu nyibehian a 'mu, ε nɔ- kɔ 'hvi -yɪ la hren. ⁴⁷-Te nyiblo gbagbu a 'mu, ε 'win, -ε mɔ, 'ki -Yusu -hɔn 'li Sudeblugba 'kwli, 'ε mu 'li Galileblugba 'kwli, -ε -bi ε -hɔn 'li 'a 'dɔ 'kwli ni, 'ε mu 'li -Yusu -mɔ, 'ε -tva 'a lenyaale, ε wen: «'N nyaa -mu le, di 'li 'na 'dɔ Kapenaɔ 'kwli, =mu=v nu, 'na 'yu a 'kve 'mu -we. ε -hve bu 'ku.»

⁴⁸-ε -bi ke- -Yusu pɪ-t yɪ, ε wen: «'Bu mɔ, 'ba 'ye ni 'ye =wlilekεε-tebli gbagbu -mu', 'n ni, a 'yɪ 'li-t 'li -we, ba kuo 'mu =wlv yɪ.» ⁴⁹-ε -bi nyiblo gbagbu a 'mu, ε =tu-o =wɔn, ε wen: «'Tɔɔnyɔ o, di 'li 'na 'dɔ 'kwli, 'na 'yu 'ni -ha 'ku.» ⁵⁰-ε -bi -Yusu yɪ-t 'ni -lee -ni, -ε mɔ: «-We 'li -bu mu ni. -Na 'yu 'tɛ di 'klɔ ni.» -Ti a 'mu, -Yusu lee =ne, ε kuo =ne =wlv yɪ, 'ε -mu.

⁵¹ε ni 'hru wlɔn, 'a -kvannunyibli 'v di=e ye' 'be mɔ, 'v lee =ne: «-Na 'yu ni 'klɔ.» ⁵²-ε -bi ε 'beti =nu ni, ε wen: «'Ti a 'dɔ -bi -kɔ 'yri 'a 'hvi 'kee -ni 'li?» -ε -bi v wen: «-Te -dina bi 'tu 'li, 'a -haawɔ ni -do -hi 'tu, 'ki 'a 'hvi 'kee 'tu 'v ni.» ⁵³-ε -bi ε 'ye=e ni, -ε mɔ, ti -mu' -kɔ 'yri -Yusu lee 'tu 'v=v, -ε mɔ, 'a 'yu 'tɛ di 'klɔ ni, ti ni -do a 'mu 'yri, 'ki 'a 'yu a 'mu a 'hvi 'kee 'tu 'v -ni. ε nɔ- mɔ, ε kɔ 'a 'kayubukve 'hven-, bu kuo -Yusu =wlv yɪ.

⁵⁴-Yusu bu -hɔn 'li Sudeblugba 'kwli, bu mu 'li Galileblugba 'kwli, bu nu -wɔlɛkɛɛ-tebli, 'a 'wɔ ni 'hven a dɛ, nɔ- -bu.

-Tɛ -Yusu nu la-a, lɛ-yiyrenyɔ a 'kɔɛ 'ɛ -wɛ la

5 ¹-Tɛ dɛ a 'mu, ɛ -hi, -ɛ -bɪ -Juukvɛ mi lɛ'mimle ki, 'ki 'li Jrusɛdɔ 'kwli. 'Kɪ 'li -tɛ a 'mu, 'ki -Yusu mu 'li -wɛ. ²Paale -dɔ ni 'v, 'v dɛɛ -nɛ Blablɛ a Paale. ɛ nɔ- kɔ 'yri v nɛɛ 'v, 'v pɔɛ 'li Jrusɛdɔ 'kwli. 'Kɪ 'v paale a 'mu 'hvi, 'ki 'wlo -dɔ, nyibli 'blu la, ɛ ni 'v. 'Wlo a 'mu, 'a 'nyrɛ mɔ Bɛsada, 'ki 'li -Juukvɛwin 'kwli. ɛ nɔ- kɔ wien, v pɔ 'v papɔ ni -hun. ³'Kɪ 'li papɔ a 'mu bu, 'hvhrennyv -hvɔhvi, nu- pɛ 'li blɛ, 'yii'dɔnyv, buklanyv, kɔ lɛ-yiyrenyɔ. [Dɛ, v yi -plɛ, ɛ nɔ- mɔ, 'nie bu =gbuta -ni, ⁴-kɔti ɛ kɔɛ ti, Nyɪsɔ a lɛlenyɔ -dɔ, 'ɛ yi 'li -tu -ni, 'ɛ yi-ɪ =gbuta -ni. 'A -nɛ ti, Nyɪsɔ a lɛlenyɔ 'bu =gbuta=a, yi-hɛhvhrennyɔ, -ɛ di 'li -ti, 'ye -bu -tɛ 'a 'kɔɛ ni 'mu, ɛ kɔ bu -wɛ.]

⁵Ti ni -do a 'mu 'yri, ɛ kɔ 'hvhrennyɔ -bɪ, 'ɛ ni 'li 'a 'bio 'nyi. -Tɛ 'a 'hvi -tɔ la 'li hinhren, ɛ -wɛ 'li 'hri a (38) -wɔ -tu 'v -pu -tu 'v -blɛn-blɛn ni. ⁶-Tɛ -Yusu nyre 'v, -ɛ -bɪ ɛ 'ye nyiblo a 'mu ni, -ɛ pɛ bu. ɛ yi-e ni, -ɛ mɔ, -tɛ 'a 'hvi -tɔ la 'li hinhren, ɛ -wɛn 'v bu. -ɛ -bɪ ɛ 'beti-e ni, ɛ wɛn: «=Bɪ -hvɛɛ ni, -na 'kɔɛ bu -wɛ?» ⁷-ɛ -bɪ 'hvhrennyɔ a 'mu, ɛ wɛn: «Tɔɔnyɔ o, 'n 'yi nyiblo -dɔ -kɔ, -bu -tɔ 'li 'mu 'nie -mɔ, ti -mu' -kɔ 'yri ɛ yi =gbuta -ni. 'Bu mɔ, 'ni -hvɛ -bɔ -tɔ wɛn 'li, -ɛ -bɪ nyiblo -bɪ -hi 'mu ye.» ⁸Kɛ- -Yusu pɪ 'ki, ɛ wɛn: «'Du ye', -bu 'du -na kɔ ye', -mu na.» ⁹Ti ni -do a ti 'yri, -ɛ -bɪ 'a 'kɔɛ -wɛ ni, 'ɛ 'du 'a kɔ ye', 'ɛ -tɔ nina.

Kɛɛ, dɛ a 'mu, -Juukvɛ a -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli, 'ki ɛ mu la 'li 'lu -mɔ. ¹⁰-Juukvɛ a ye'nanyv, v 'ye nyiblo a 'mu ni, -ɛ kɔ 'kɔɛ -wɛ, 'v lee -nɛ, v wɛn: «Kikɛ a -nyrɔwɔ -bu, ɛ mɔ kɛ -wuwle-nyrɔwɔ. 'A -ti, -yi wɛn yi -blɛɛ -ni, -bu 'ble wɛn -na kɔ -wuwle-nyrɔwɔ a 'mu, ɛ mɔ -kɔvɛn -nɔ, 'ti- ɛ -ɲa ni.» ¹¹-ɛ -bɪ ɛ wɛn: «Nyiblo -mu', -ɛ nu-o, 'na 'kɔɛ, 'ɛ -wɛ, ɛ nɔ- lee 'mu, -bu 'du 'na kɔ ye', -bu na.» ¹²-ɛ -bɪ v wɛn: «Nyiblo a 'dɪ -bɪ, -ɛ lee -mu, -bu 'du -na kɔ ye', -bu na 'li?» ¹³Nyiblo a 'mu, -ɛ kɔ 'kɔɛ -wɛ, ɛ 'yi -Yusu -yi, -ɛ nu-o, -Yusu mu ni 'wuwli, nyibli -hvɔhvi -mu', -v ni 'v a -ti.

¹⁴-Tɛ ɛ gba ti gbi, -ɛ -bɪ 'ki -Yusu yɛɛ 'li-ɪ Nyɪsɔ a 'kagbav bu. Kɛ- ɛ pɪ-ɪ yi, ɛ wɛn: «'Ye kɛ, -na 'kɔɛ -wɛ ni. -Ni 'nuo 'ki dɛ 'kuku dɛ, -ɛ di-e nu, -hven a 'yiye -bu, -ɛ -hi 'a dɛ -bu wɔn, ɛ 'ni -ha -mu nu dɛ.» ¹⁵-ɛ -bɪ nyiblo a 'mu, ɛ mu ni, 'ɛ lee -Juukvɛ a ye'nanyv, -ɛ mɔ, -Yusu, nɔ- nu-o, 'a 'kɔɛ 'ɛ -wɛ.

¹⁶Kɔɛ 'v ti a 'mu 'yie bu, -ɛ -bɪ v -tɔ -Yusu a buɪ a lɛ-mumɔ, -tɛ ɛ nu-o, nyiblo a 'kɔɛ 'ɛ -wɛ, 'ki 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli a -ti. ¹⁷ɛ nɔ- mɔ -Yusu bu -hɪhɪa -nɔ klɛ, -ɛ mɔ: «'A -nɛ ti, 'na 'Bai ni -kɔvɛn. 'Na 'mumu, dɛ ni -do a 'mu, ɛ nɔ- 'n ni.» ¹⁸-Tɛ -Yusu pɔ 'ki lɛ, -ɛ -bɪ -Juukvɛ a ye'nanyv a 'mu, v -mɔɛ 'hru lɛ dɛ, 'ki bu 'la-a, -ɛ nu-o, ɛ hla-a ni dɛ, -ɛ mɔ, Nyɪsɔ, nɔ- mɔ 'a 'Bai, ɛ -hɛn 'nyrɛ, ɛ wɛn 'ni, ɛ kɔ Nyɪsɔ 'hven-, v wɛn ni. ɛ 'yi bu 'wla -wuwle-nyrɔwɔ a tɛtɛ ni -do a -ti 'pa-, v 'ni -mɔɔ-kɔ 'li 'lɪ la lɛ.

Nyisua -nyi 'a 'Yu 'klɪ a pɛpɛ ni

¹⁹Tɪ -mu', -Juukvɛ a ye'nanyɔ yɪ -Yusu -yɛɛ -ni, ɛ nɔ- ɛ -hɪhɪɛ -nu klɛ, ɛ wɛn: «N yɪ 'a mu 'ni -lee -ni, 'mɔ -bu, -ɛ mɔ Nyisua a 'Yu, 'n 'yɪ 'lɪ -dedede a nunuo 'lɪ -wɛ, 'mɔ ni -do. Dɛ -mu', 'n yɪ 'ye, 'na 'Bai ni, ɛ nɔ- 'na 'mumu, 'n ni -wɛ. ²⁰ɛ mɔ -han-tɪ, 'na 'Bai 'ɛ nuɛ 'mu. 'A -tɪ, -tɛblɪ a pɛpɛ -mu', ɛ ni, ɛ tɔɛ 'mɔ-ɔ ni. ɛ di 'mu 'ni -lee -ni, =bu nu =wɪlɛkɛɛ-tɛblɪ -bɪ, -ɛ -hi 'v 'a dɛ -bu 'v, 'n nu 'kɪ, -tɛ ti nɛ -bu 'kwɪlɪ, ɛ 'mu 'a mu lɛ -kɛɛ -ni. ²¹ɛ 'wɪ- tɛ 'na 'Bai ni, 'ɛ -hɛ 'lɪ nyibli 'kukonyibli 'nyɪ, 'ɛ -hɛ -nu 'klɔ lɛ, kɛ- 'n ni, nyibli -mu', 'n -hɔɛ -bu -nyi 'klɔ yrayrv, 'ni yɪ -nu -nyi. ²²'Ya 'v 'lu dɛ, 'na 'Bai 'ni -puv-v nyiblo =dɔ -bati lɛ, kɛɛ, ɛ -nyi 'mu 'klɪ a pɛpɛ ni, 'kɪ -bu pɔv nyibli -bati lɛ, ²³-ɛ di-e nu, nyibli a pɛpɛ 'mu 'v 'mu 'v =tuu -ni, =wɪ yɪ, -tɛ v ni 'v 'na 'Bai a 'v-tuulɛ. Nyiblo -bu, -ɛ 'yɛ ni =tuu 'v 'mu 'v, 'na 'Bai -mu', -ɛ lee 'nɛ- 'mu 'klɔ kɪ, ɛ nɔ- ɛ 'yɛ ni =tuu 'v.

²⁴'N yɪ 'a mu 'ni -lee -ni: Nyiblo 'bu ni 'v, 'bu pɔ 'na win nva yɪ bu, kɔ, 'bu kuo 'na 'Bai Nyisua =wɪv yɪ, -ɛ lee 'nɛ- 'mu -tɔtɔ kɪ, nyiblo a 'mu, ɛ nɔ- kɔ 'klɔ yrayrv -mu', -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ. -Bati 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu klɔ 'kɪ-tɪ dɛ, kɛɛ, ɛ -hɔn kɛ 'lɪ 'kukɔv wɔn, 'ɛ pa 'lɪ 'klɔ yrayrv -mu', -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ 'kwɪlɪ. ²⁵'N yɪ 'a mu 'ni -lee -ni -tɛɛ, ti di 'v 'ni nyre, 'ɛ -wɛ 'v nyinyre -mɔ -dodo, -ɛ kɔ 'yri 'kukonyibli di 'v 'mɔ -bu, -ɛ mɔ Nyisua a 'Yu a win 'v 'wɪn -ni, ɛ kɔ, nyibli -mu', -v ni 'klɔ, -v di 'na win 'wɪn, v di kɔ 'klɔ yrayrv -mu', -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ. ²⁶'Na 'Bai kɔ 'klɪ, 'kɪ bu nu-o, nyibli bu ni 'klɔ. 'Klɪ ni -do a 'mu, ɛ nɔ- ɛ -nyi 'mu, -ɛ di-e nu, 'mu nyibli 'klɔ yrayrv -mu', -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ -nyi, ²⁷'mɔ -bu, -ɛ mɔ -tonyibli a pɛpɛ a Nyiblo, 'ɛ -nyi 'mu 'klɪ -wɛ, 'kɪ -bu pɔv nyibli -bati lɛ. ²⁸ɛ 'ni 'kɛɛ 'lɪ 'aan =wɪlɪ lɛ, -kɔtɪ ti di 'v 'ni nyre, -ɛ kɔ 'yri nyibli a pɛpɛ -bu, -v 'kɔ, v -tu, v di 'v 'na win 'v 'wɪn -ni. ²⁹'Bɔ 'wɪn 'na win a 'mu, v di -hɔn 'lɪ 'dabi 'kwɪlɪ lɛ. Nyibli -mu', -v nu -haandɛ, v di kɔ 'klɔ yrayrv -mu', -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ, kɛɛ, nyibli -mu', -v nu -tɛblɪ -hɔvɪn, -bati di -nu 'ni klɔ.

³⁰'Mɔ ni -do, 'n 'yɪ 'lɪ -dedede a nunuo 'lɪ -wɛ, Nyisua 'bu 'yɪ 'mu 'a 'klɪ -nyi. 'Bu mɔ, 'ni yɪ nyiblo =dɔ a -bati ni 'bɛ, -tɛ Nyisua nu-o 'na leelɛ, kɛ- 'n di-e nu. 'N pɪ -tɛɛ a -bati, -ɛ nu-o, Nyisua, nɔ- lee 'nɛ- 'mu -tɔtɔ kɪ, dɛ ɛ -hɔɛ -bu nu, ɛ nɔ- 'n ni -tɛɛ. ɛ 'yɪ dɛ, 'na -gbetv, 'n -hɔɛ 'pa-, 'ni -nu-o lɪ-tɪ.»

Nyisua, nɔ- lee 'nɛ- -Yusu 'klɔ -bu kɪ

³¹Kɛ- -Yusu pɪ dɛ: «'Bu mɔ, 'mɔ ni -do, 'ni yɪ wɛn-ɛ ni hlɛ, nyiblo a 'dɪ -bɪ 'n pa 'mu, -ɛ -bɪ nyibli 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu yru wɛn-ɛ, -ɛ mɔ, 'n hlɛ wɛn -tɪ a -tɛɛ. ³²Kɛɛ, Nyisua, nɔ- hlɛ-ɛ, nyiblo a 'dɪ -bɪ 'n pa 'mu, 'tɪ- 'n yɪ-e ni, -ɛ mɔ, -tɪ -mu', ɛ hlɛ, 'kɪ 'v 'mu kɪ, ɛ mɔ -tɪ a -tɛɛ -nɔ. ³³'A mu -mɔ -bɪ, a tɛ nyibli bu, 'v mu 'lɪ Saan Batisɪ -mɔ, 'ɛ lee nɛ 'a mu -wɛ, nyiblo a 'dɪ -bɪ 'n pa 'mu. ³⁴ɛ 'yɪ 'nyre -hɛn, -ɛ mɔ, 'n -mɔɛ nyiblo lɛ, -ɛ hlɛ-ɛ, nyiblo a 'dɪ -bɪ 'n pa 'mu. Kɛɛ, 'n ni-e ni, -ɛ di-e nu, a 'mu Saan a dɛ 'lu -mɔ lɛ -hie, a 'mu-v lɛ

yru, -ε mɔ, Nyɪsua -hʋe bu wa 'a mu. ³⁵Saan a 'mu, ε 'wi la 'napti yi, -ε yi la wɔn, -ε di-e nu, nyibli 'mu la le yru. 'Kɪ 'lɪ ti gbi 'kwli, a ni la dɔɔ, 'kɪ 'v de a 'mu 'a -ta'.

³⁶Ɛ kɔ -tebli -bi, 'e ni 'v, 'e -hi Saan a pupɔwin wɔn. Nɔ- mɔ -wɔlɛkɛɛ-tebli -mu', 'n ni, 'kɪ 'lɪ 'na 'Bat a 'klɪ 'kwli. -Wɔlɛkɛɛ-tebli a 'mu, ε tʋe -nɛ yi, -ε mɔ, 'na 'Bat, nɔ- lee 'nɛ- 'mu 'klɔ -bu kɪ. ³⁷Tɪ- 'na 'Bat a 'mu, -ε lee 'nɛ- 'mu, ε hɛ-ε ni -wɛ, nyiblo a 'dɪ -bi 'n pa 'mu. A 'yɪ -hʋan 'a win ni 'wɔn, kɔ, a 'yɪ -hʋan-a ni 'ye -wɛ. ³⁸A 'nɪ -tʋu-o lɪ 'a win bu, 'kɪ 'lɪ 'aan -wɔlɪ kɪ, -te a 'yɪ 'mu -wɔlɪ yi -kuo -ni a -tɪ, 'mɔ -bu, ε lee 'nɛ- 'klɔ -bu kɪ. ³⁹A yɪ Nyɪsʋacrɪn 'nɪ 'nyɪ, -ε nu-o, a yi-e ni, -ε mɔ, ε nɔ- tʋe nɛ 'a mu 'klɔ yrayrɔ -mu', -ε 'yɛ ni -wɛ 'lɪ. Ɛ mɔ -han-tɪ -nɔ, Nyɪsʋacrɪn a 'mu, nu- hɛ 'na -tɪ. ⁴⁰Kɛɛ, a 'nɪ -hʋa-a ba di 'nɛ- 'mu -mɔ, -ε di-e nu, 'mu 'a mu 'klɔ yrayrɔ a 'mu -nyɪ.

⁴¹A wɛn 'nɪ, -ε mɔ, 'mɔ -mʋɛ-ε lɛ, 'kɪ nyibli bu 'yaa 'lɪ 'na 'nyrɛ. Kɛɛ, ε 'yɪ 'mu lɛ -ni. ⁴²A mu -mɔ -bi, a ni 'dɔ. 'N yi-e ni, -ε mɔ, 'kɪ 'lɪ 'aan -wɔlɪ kɪ, a 'yɪ Nyɪsʋa -nʋɛ -ni. ⁴³'Na 'Bat lee 'nɛ- 'mu 'a mu 'nyɪ, kɛɛ, a 'nɪ -hʋa-a lɪ ba 'ble 'mu kʋa. Kɛɛ, nyiblo 'bu -di, 'kɪ 'lɪ 'a dɔnɔ a 'klɪ 'kwli, -ε -bi a 'ble-e kʋa. ⁴⁴Dɛ a nʋɛ -ni, ε nɔ- mɔ 'aan 'biɔ bu 'yaa 'lɪ 'aan 'nyrɛ. Kɛɛ, a 'nɪ -mɔɔɔ lɪ-tɪ lɛ, 'kɪ Nyɪsʋa -mu', -ε mɔ Nyɪsʋa ni -do, bu 'yaa 'lɪ 'aan 'nyrɛ. 'Bʋ mɔ, 'ba ni 'mu lɛ, -ε -bi a 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, ba kuo 'mu -wɔlɪ yi. ⁴⁵Kɛɛ, a 'nɪ 'yee 'lɪ-tɪ, -ε mɔ, 'n di yɛɛ nɛ 'a mu -tɪ, 'kɪ 'v 'na 'Bat ye'. 'A winwɔn-hanyɔ Moise -mu', a kuo -wɔlɪ yi, nɔ- di 'a mu -tɪ -yɛɛ -ni. ⁴⁶'Bʋ mɔ, 'bʋ mɔ wɛn -han-tɪ, 'ba kuo wɛn Moise -wɔlɪ yi, a di kuo wɛn 'mu -wɔlɪ yi -wɛ, -ε nu-o, Moise 'crɪ 'na -tɪ ni. ⁴⁷Kɛɛ, -tɪ -mu', ε 'crɪ, -te a 'yɪ-tɪ -han-tɪ -pʋ, a 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, ba pʋ 'na win -han-tɪ.»

**-Te -Yusu nu la-a, 'fɔɔ 'e wlo la, nyibli a 'miliwɪ ni -hun,
'v di la dɛ, 'v -mla la**

(Matie 14.13-21; Maki 6.30-44; Luku 9.10-17)

6 ¹-Tɛ dɛ a 'mu, ε -hi, -ε -bi -Yusu kɔ 'a -nagbopʋ 'hʋɛn-, v -ta ni, 'kɪ 'lɪ Galilɛblɔgba a 'yru a 'kɪbɪa -bi kɪ. 'Yru a 'mu, v dɛɛ -nɛ Tibɛliadi a 'yru; ²nyibli -hʋɔhʋɪ, nu- yi -Yusu -wien kʋɛ, -ε nu-o, -wɔlɛkɛɛ-tebli -mu', ε ni mɔ, 'e ni mɔɔɔ, nyibli a 'kʋɛ 'e yi mɔ -wɛ, v 'ye mɔɔɔ ni. ³-Tɛ -Yusu kɔ 'a -nagbopʋ 'hʋɛn-, v nyre 'lɪ, -ε -bi 'kɪ v 'ya 'lɪ dɔgba 'lu, 'v ni bu. ⁴Ti a 'mu 'yri, -Juukʋɛ a lɛ'mimle -mu', v dɛɛ Pakɪ, ε 'mʋɛ yɛɛ. Ɛ nɔ- kɔ -tɪ, nyibli -hʋɔhʋɪ 'v ni -tuo kɪ.

⁵-Yusu bu 'du 'lu ye', -ε -bi ε 'ye nyibli -hʋɔhʋɪ, 'v yi 'v=v 'hʋɪ di. -Tɛ ε 'ye -nʋ, -ε -bi ε 'beti 'a -nagbopi Filipʋ ni, ε wɛn: «-Bi' -a di 'kɪ diide yi 'yee -ni, -a 'mu=v -tɔ, nyibli a pɛpɛ -bʋ, -v -di, v 'mu dɛ di 'lɪ?» ⁶Ɛ 'beti ni, -ε di-e nu, ε 'mu=v yi, 'bʋ mɔ, Filipʋ 'bʋ kuo -nɛ -wɔlɪ yi, -ε nu-o, 'tɪ- ε 'mu=v 'beti mɔ mu, dɛ ε di nu, ε -wɛ 'a yiyie -mɔ. ⁷-Ɛ -bi Filipʋ wɛn: «Mɔ 'ye -bu -a kɔ wɛn 'wɔlɔ, -a 'yɪ wɛn 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, -ba -tɔ wɛn 'fɔɔ, 'a 'kutɪɔgbe bu di

wen 'a -ne nyiblo ki ye.» 8-É -bɪ -Yusu a -nagbopi Adre, -ε mɔ Simɔ Pielɔ a 'dɔayi, ke- ε pɪ 'kɪ -Yusu yɪ, ε wen: 9«Yɪ nyibehuan =dɔ nɪ mɔ, 'ε kɔ 'flɔkui nɪ -hun kɔ -hrin.yɔ nɪ 'hɛn. Kεε, ε 'yɪ 'lɪ -dedede 'lɪ -we, 'kɪ 'v nyibli -hɔɔhɔ -bɔ -mɔ.»

10-É -bɪ -Yusu wen: «Ba lee nyibli a pepe -bɔ, bɔ 'plaa blε.» 'Kɪ 'v -tɪtε a 'mɔ, -pɪtɪ -hɔɔhɔ nɪ 'v. 'Kɪ 'lɪ nyibli a pepe a 'mɔ 'nyɪ, nyibepɔ -nɪ -tuɔ kɪ, v -we 'lɪ 'miliwɪ nɪ -hun nɪ. 11-Tε v 'plaa 'kɪ 'v -pɪtɪ kɪ blε, -ε -bɪ -Yusu 'du 'flɔ a 'mɔ ye', 'ε -nyɪ Nyɪsua 'wio, 'ε =gla 'flɔ a 'mɔ nyibli lε, 'ε 'du -hrin ye' -we, 'ε =gla -nɔ=v lε, nyibli a pepe a 'mɔ, 'v di 'waa =wɔ a diide, 'v =mla. 12-Tε v =mla 'kɪ, -ε -bɪ ke- -Yusu pɪ 'a -nagbopɔ yɪ: «Ba 'tɪ 'flɔkɛtɪ a pepe -mɔ' lε, -ε hie bɔ, 'a =dedede 'nɪ -ha 'wan.» 13'Flɔkui nɪ -hun -mɔ', -Yusu -nɔ, ε -wɔ, nyibli -di, 'a dε -hie bɔ, v 'tɪ lε, ε 'yɪ 'lɪ -tɔgbɪ nɪ -pɔ =tɔ 'v 'hɛn.

14=Wɪlɛkεεdε -mɔ', -Yusu -nɔ, -tε nyibli 'ye=e, -ε -bɪ v wen: «É mɔ -han-tɪ, nyiblo -bɔ, ε nɔ- mɔ Nyɪsua a winwɔn-hanyɔ -mɔ', Nyɪsua pɔ la lε, -ε di la 'nε- 'klɔ kɪ di.» 15Kεε, -Yusu yru=ɔ nɪ, -ε mɔ, v di=e 'nɪ klɔ, 'kɪ 'lɪ 'kɪlɛ 'kwɪ, v 'mɔ=v bɔdɔdε -nyɪ. Dε a 'mɔ, ε 'yɪ -Yusu a kɔwεenlε 'pa-. É nɔ- kɔ -tɪ, 'ε hlɔɔ =nɔ -mɔ lε, ε nɪ -dɔ, 'ε mu 'lɪ dɔgba 'lɔ dε.

-Tε -Yusu na la 'yru kɪ
(Matie 14.22-33; Makɪ 6.45-52)

16'Yru bɔ mu bɔ pε a tɪ 'yri, -ε -bɪ -Yusu a -nagbopɔ mu 'lɪ 'yru wien. 17'Tɔ yɪ 'nɪ -wɔn, -Yusu 'ye 'lɪ =nɔ 'nyɪ nɪ mi. É nɔ- mɔ bɔ 'ya 'lɪ 'blagbɪ 'kwɪ, bɔ bli, 'v =tε 'yru kɪ, 'v mi 'lɪ 'dɔ -mɔ', -ε mɔ Kapenɔɔ 'kwɪ. 18Bɔ nɪ 'kɪ 'lɪ 'yru kɪ, -ε -bɪ pepe gbagbɔ yɪ 'nɪ -hi, 'yru 'ε pɪ 'dɔ gbagbɪ, 19'v bli -bɪbli, 'v nyre 'lɪ -kilowɪ nɪ -hun -v'v- -hlɔn-dɔ 'yri. -É -bɪ tɪ nɪ -dɔ a tɪ 'yri, v 'ye -Yusu nɪ, 'ε nε 'yru kɪ, 'ε yɪ 'blagbɪ lε 'mɔε -nɪ. Bɔ 'ye 'kɪ-tɪ, -ε -bɪ hɔannɔ bi 'lɪ -nɔ 'kwɪ. 20Kεε, -Yusu wen: «'Mɔ -nɔɔ, a 'nɪ 'pie 'lɪ hɔannɔ.» 21U -hɔε -Yusu bɔ 'ya 'lɪ -nɔ -mɔ. -É -bɪ tɪ nɪ -dɔ a tɪ 'yri, -tɪtε -mɔ', v mi 'lɪ, 'blagbɪ nyre 'v nɪ, 'v -kwɪlε.

-Yusu nɔ- mɔ diidedɔ -mɔ', -ε ni=e, 'tɪ- nyibli 'v
kɔε 'klɔ yrayrɔ -mɔ', -ε 'ye nɪ -we 'lɪ

22-Tε -nyre -nyε, nyibli -hɔɔhɔ -mɔ', -v hie 'lɪ 'yru a 'kɪbɪa -mɔ' kɪ, -tɪtε nɪ -dɔ -mɔ', -Yusu wɔɔ 'tɔ 'v 'flɔɔ, nyibli a 'mɔ, nɔ- =mɔε -Yusu lε. U yi=e nɪ, -ε mɔ, 'blagbɪ nɪ -dɔ, ε nɔ- pε 'tɔ 'v 'nɔwɔn 'yri bɔ, 'v yi=e -we, -ε mɔ, -Yusu 'yɪ 'tɔ 'lɪ 'blagbɪ a 'mɔ 'kwɪ 'ya. 'A -nagbopɔ nɪ -dɔ, nɔ- 'ya 'tɔ 'lɪ, -v mu 'tɔ. 23'Kɪ 'lɪ 'dɔ -mɔ', -ε mɔ Tibeliadɪ 'kwɪ, nyibli -bɪ 'ya 'blagbɪ, 'v di 'v -tɪtε -mɔ', -Yusu -nyɪ 'tɔ 'v Nyɪsua 'wio, 'ε wɔɔ 'tɔ 'flɔɔ, 'v di 'tɔ=v. 24-Tε nyibli a 'mɔ, v 'ye=e, -ε mɔ, -Yusu kɔ 'a -nagbopɔ 'hɛn-, v 'yɪ 'v -nɪ, -ε -bɪ v 'ya 'lɪ 'waa 'blagbɪ 'kwɪ lε, 'v mu 'lɪ Kapenɔɔ, 'v mu -Yusu lε =mɔ mɔ.

25'Kɪ v yεε 'lɪ-tɪ 'yru a 'kɪbɪa -bɪ -mɔ' kɪ bɔ, v wen: «Tɔɔnyɔ, tɪ a 'dɪ -bɪ -kɔ 'yri -nyre 'nε- 'lɪ?» 26-É -bɪ -Yusu =tɔ -nɔ =wɔn, ε wen: «'N yɪ 'a mɔ 'nɪ -lee

-ni -tɛɛ: =Wlulekɛɛ-tebli -bu, 'n ni, Nytsua, nɔ- -nyi 'mu 'klɪ, 'nɪ ni-e. Kɛɛ, ɛ 'yɪ -bu ba yru dɛ a 'mu lɛ a -tɪ 'pa-, a 'nɪ =mɔɔɔ 'mu lɛ. ɛ 'wɪ yɪ, diide -mu', a di 'tɪ, 'a =mla 'tɪ, ɛ nɔ- kɔ -tɪ, 'a =mɔɛ 'mu lɛ. 27A 'nɪ 'hie 'lɪ diide a -tɪ nɪ -do 'lu -mɔ lɛ, -ɛ 'yɛ nɪ -wɛn 'v, -ɛ pɔɛ, kɛɛ, diide -mu', -ɛ ni-e, 'a kɔɛ 'klɔ yrayru -mu', -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ, ɛ nɔ- kɔ -tɪ ba -hie 'lu -mɔ lɛ. 'Mɔ -bu, -ɛ mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, 'mɔ -di 'a mu diide a 'mu -nyi, -ɛ nu-o, 'na 'Bai Nytsua, nɔ- lee 'nɛ- 'mu 'klɔ -bu kɪ, 'kɪ -bu -nyi 'a mu diide a 'mu.»

28-ɛ -bɪ v wɛn: «Dɛ a 'dɪ -bɪ -a di nu, 'tɪ- Nytsua 'mu -aan dɛ kɪ wɛn 'lɪ?» 29-ɛ -bɪ -Yusu =tɪ =nɔ =wɔn, ɛ wɛn: «Dɛ Nytsua -hɔɛ ba nu, ɛ nɔ- mɔ, 'mɔ -bu, ɛ tɛ 'nɛ- 'klɔ -bu kɪ, ba kuo 'mu =wɔ yɪ.» 30-31-ɛ -bɪ v wɛn: «Bu mɔ, =nɪ -hɔɛ -ba pɔ -na win =han-tɪ, -ɛ -bɪ nu =wlulekɛɛdɛ -bɪ, -ɛ di 'a dɛ -mu' yɪ 'wɪ, Nytsua a winwɔn-hanyɔ Moise ni la. 'A -nɛ -nyrɔwɔ, -nyi -a mu diide, -a 'mu=v di, =wɪ yɪ, -tɛ -aan 'banɔ ni la, tɪ -mu', -ɛ -kɔ 'yri v nɪ la 'lɪ 'pɔwɔnɔɔɔba kɪ, 'v yɪ la diidedɔ -mu' di, v dɛɛ manɪ, -ɛ -hɔɛn la 'lɪ yakɔ 'kwli. Dɛ nɪ -do a 'mu, ɛ nɔ- v 'cru la 'lɪ Nytsuacrɛn 'kwli, -ɛ mɔ: ɛ -nyi -nɔ 'fɔɔ, -ɛ -hɔɛn 'lɪ yakɔ 'kwli.»

32-ɛ -bɪ -Yusu =tɪ =nɔ =wɔn, ɛ wɛn: «'N yɪ 'a mu 'nɪ -lee -nɪ -tɛɛ: -Tɛɛ a diide -mu', -kɔtɪ 'n hla wɛn, ɛ 'yɪ Moise 'pa-, ɛ 'yɪ 'a mɔɔ -nyi. Kɛɛ, -tɛɛ a diide a 'mu, -ɛ -hɔɛn 'lɪ yakɔ 'kwli, 'na 'Bai Nytsua, nɔ- yɪ 'a mɔɔ -nyi. 33-Tɛɛ a diide -mu', Nytsua yɪ nyibli -nyi, ɛ nɔ- mɔ diidedɔ -mu', -ɛ -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli, 'tɪ- -ɛ ni-e, 'klɔ -bu 'kwli a nyibli, 'v kɔɛ 'klɔ yrayru -mu', -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ.» 34-ɛ -bɪ v wɛn: «Tɔɔnyɔ, -nyi -a mu diide a 'mu 'a -nɛ tɪ.» 35-ɛ -bɪ ɛ yɪ 'kɪ -nɔ 'nɪ -lee -nɪ, ɛ wɛn: «'N 'wɪ- diidedɔ -mu' yɪ, -ɛ yɪ nyibli 'klɔ yrayru -nyi. Nyiblo 'bu kuo 'mu =wɔ yɪ, 'bu -hɛ 'na -nagbopi, ɛ 'wɪ- nyiblo -mu' yɪ, 'kanɔ kɔ 'nie'natɔ 'yɛ nɪ nu.

36-'N lee nɛ 'a mu nɪ, -ɛ mɔ, a 'yɛ 'mu nɪ, kɛɛ, a 'yɪ 'mu =wɔ yɪ -kuo -nɪ. 37Nyibli a pepe -mu', 'na 'Bai yɪ 'mu -nyi, v di -hɛ 'na -nagbopɔ. 'Klɔ -mɔ 'klɔ, 'n 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, -bɔ bla 'waa nyiblo nɪ -do lɛ. 38-'N 'yɪ 'lɪ yakɔ 'kwli -hɔn, -ɛ di-e nu, 'mu 'na dɔɔnɔ a kɔwɛnɛ nɪ, kɛɛ, Nytsua -bu, -ɛ lee 'nɛ- 'mu -tɔtɔ kɪ, ɛ nɔ- kɔ kɔwɛnɛ 'n kɔ -bɔ nu. 39Dɛ Nytsua -hɔɛ, ɛ nɔ- mɔ, nyibli a pepe -bu, ɛ -nyi 'mu, 'nɪ 'waan 'lɪ 'waa 'yɛɛ nɪ -do, kɛɛ, lɛ'bɔɔ-nyrɔwɔ a tɪ 'yri, 'n kɔ -bɔ -ha 'lɪ -nɔ 'kukonyibli 'nyɪ, -bɔ -ha -nɔ 'klɔ. 40ɛ mɔ =han-tɪ, dɛ 'na 'Bai -hɔɛ, ɛ nɔ- mɔ, 'a -nɛ nyiblo, -ɛ yru-o, -ɛ mɔ, 'mɔ -mɔ Nytsua a 'Yu, kɔ, -ɛ kuo 'mu =wɔ yɪ, nyiblo a 'mu, bu kɔ 'klɔ yrayru -mu', -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ, 'tɪ- lɛ'bɔɔ-nyrɔwɔ 'kwli, 'n kɔ -bɔ -ha 'lɪ-tɪ 'kukonyibli 'nyɪ, 'mu=v 'klɔ -ha.»

41-Tɛ -Juukɔɛ a nyibli gbagbɪ 'wɔn dɛ a 'mu, -ɛ -bɪ v -tɔɔ -Yusu a yru a lɛpɔɔɛ, -tɛ ɛ pɔ lɛ, -ɛ mɔ, ɛ nɔ- mɔ diidedɔ -mu', -ɛ -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli. 42Kɛ- v pɪ: «=Bɪ nyiblo -bɔ, ɛ 'yɪ Sosefɔ a 'yɪ -Yusu 'pa-? -A yɪ 'a 'bat kɔ 'a dii 'hɔɛn- nɪ. -Bɪ' ɛ ni 'kɪ, 'ɛ pɪ lɛ, -ɛ mɔ, 'kɪ ɛ -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli 'lɪ?»

43-ɛ -bɪ ɛ =tɪ =nɔ =wɔn, ɛ wɛn: «Dɛ- kɔ 'mɔ a pɪ yru lɛ 'lɪ? 44Nyiblo =dɔ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu kuo 'mu =wɔ yɪ, bu -hɛ 'na -nagbopi, 'bu mɔ, 'na 'Bai -bɔ,

-ε le 'mu, 'bu 'yi 'li-ti 'li -jrii -ni. 'Na 'mumu -bu, le'boɔ-nyrɔwɔ 'kwli, 'a -nɛ nyiblo, -ε kuo 'mu =wɔlɔ yi, 'mɔ -di 'li-ti 'kukɔnyibli 'nyi -ha, 'mu=ɔ 'klɔ -ha. 45 Nyɔsua a winwɔɔn-hanyɔ 'cɔti la-a ni, 'ki 'li Nyɔsuaɔcɔtiɛn 'kwli, -ε mɔ: Nyɔsua, nɔ- di nyibli a pepe -tɔɔ -ni. 'A -nɛ nyiblo 'bu yi 'na 'Bai Nyɔsua nua yi bu ni pi, 'ti- 'bu yi 'a tɔɔwin kwa ni 'ble, ε nɔ- di 'na -nagbopi -hɛ. 46 ε 'yi 'nyɛ -hen, -ε mɔ, nyiblo =dɔ 'ye 'na 'Bai Nyɔsua ni, 'bu 'yi 'mɔ ni -dɔ -bu 'pa-, -ε -hɔn 'li-ti -mɔ.

47 'N yi 'a mu 'ni -lee -ni -tɛɛ, nyiblo 'bu kuo 'mu =wɔlɔ yi, nɔ- kɔ 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li. 48 'Mɔ -mɔ diidedɔ -mu', -ε ni-e, nyiblo 'ε kɔe 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li. 49 'Aan 'baɔnɔ, -v ni la 'li 'pɔwɔnblɔgba ki, -han-ti, 'v yi la diide -mu', v dɛɛ manɔ, -ε -hɔe la 'li yakɔ 'kwli di, kɛɛ, v 'kukɔ la le. 50 Kɛɛ, -tɛɛ a diide -mu', -ε -hɔe 'li yakɔ 'kwli, nyiblo -mu', -ε di-e di, ε 'yi 'li-ti 'li -wɛ bu 'ku, ε -hen 'nyɛ, ε di kɔ 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li. 51 'Mɔ -mɔ diide -mu', -ε -hɔn 'li yakɔ 'kwli, -ε ni-e, 'ti- -tonyibli 'v kɔe 'klɔ yrayɔ, -ε 'ye ni -wɛ 'li. 'A -nɛ nyiblo, -ε di diide a 'mu di, 'a 'klɔ yrayɔ, ε di kɔ, ε 'yi 'li-ti 'li -wɛ, bu kɔ 'lu-yɛɛle. Diide a 'mu, 'n di -ha, ε nɔ- mɔ 'na dɔnɔ a 'hɔi. 'N -hɛ 'na 'hɔi a 'mu ni, -ε di-e nu, 'klɔ ki a nyibli 'mu 'klɔ yrayɔ kɔ.»

52 -Ti a 'mu, -Yusu -hla, ε pɔ -Juukɔe a ye'nanyɔ 'yɔɔ dɔkti, 'v yi 'waa dɔnɔ le 'beti -ni, v wen: «-Bu' nyiblo -bu, ε -wɛ 'li bu nu -a mu 'a dɔnɔ a 'hɔi a -nyinyie, -a 'mu=ɔ di li?» 53 -ε -bi -Yusu =tu =nɔ =wɔn, ε wen: «'N yi 'a mu 'ni -lee -ni -tɛɛ, 'mɔ -bu, -ε mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, 'bu mɔ, 'ba 'ye ni di 'na 'hɔi, ε kɔ, 'ba 'ye ni 'na 'na -hɔlɔ, a 'yi 'li-ti 'li -wɛ, ba kɔ 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li 'klɔ -mɔ 'klɔ. 54 Nyiblo 'bu ni 'v, 'bu yi 'na 'hɔi ni di, kɔ, 'bu yi 'na -hɔlɔ ni 'ne, nyiblo a 'mu, ε kɔ 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li, 'ti- le'boɔ-nyrɔwɔ 'kwli, 'n di 'li-ti 'kukɔnyibli 'nyi 'ni -ha, 'mu=ɔ 'klɔ -ha. 55 'Na 'hɔi mɔ -tɛɛ a diide =nɔ, 'na -hɔlɔ 'ε mɔ -tɛɛ a 'nɔnɔɛ. 56 Nyiblo, -ε yi 'na 'hɔi di, kɔ, -ε 'ne 'na -hɔlɔ, ε kɔ 'mu 'hɔen-, -a -mɔe ni. 57 'Na 'Bai -mu', -ε lee 'ne- 'mu 'klɔ -bu ki, ε nɔ- ni-e, nyibli 'v yi 'klɔ ni. ε nɔ- nu=ɔ, 'ti- 'na 'mumu -bu, 'ni ni 'klɔ. Kɛ- ε =ti 'mu, 'ki 'v nyiblo -mu', -ε yi 'na 'hɔi di -mɔ'. 'Mɔ -ni-e, nyiblo a 'mu, 'ε yi 'klɔ ni. 58 'Mɔ -mɔ -tɛɛ a diide, -ε -hɔn 'li yakɔ 'kwli. ε 'yi diide -mu' yi 'wi, -ε -hɔen la 'li yakɔ 'kwli, v dɛɛ manɔ, 'aan 'baɔnɔ yi la di, 'ki 'li 'pɔwɔnblɔgba ki. -Han-ti, 'v yi la diidedɔ a 'mu di, kɛɛ, kɛ- ε ni 'mu, 'v 'kukɔ la le. Nyiblo -mu', -ε di -tɛɛ a diide -mu', 'n pa 'mu di, ε di kɔ 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li.»

59 Tɔɔwin a pepe -bu, -Yusu -tɔɔ -ni, 'ki ε tɔɔ 'li-ti Nyɔsua a 'kayu -mu' bu, -ε ni 'li Kapɛnɔdɔɔ 'kwli.

-Yusu a win, nɔ- ni-e, nyibli 'v kɔe 'klɔ yrayɔ -mu', -ε 'ye ni -wɛ 'li

60 Nyibli -mu', -v yi -Yusu =wien le kɔe, 'waa -hɔɔhɔi, 'ti- v 'mu 'a tɔɔwin a 'mu 'wɔn, v wen: «Tɔɔwin -bu, ε ni 'klɔ ki. Nyiblo =dɔ 'yi 'li-ti 'li -wɛ, bu wen=ε ki.» 61 -Yusu bu yɔu=ɔ, -ε mɔ, nyibli a 'mu, v ye' le 'ni 'pɔpɔle -ni, -ε -bi ε -tɔa

'waa leele, ε wen: «-Bɪ -tɪ -bʊ, 'n -hla, ε yɪ 'a mu 'nɪ 'hran? 62'Mɔ -bʊ, -ε mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, 'bʊ mɔ, 'ba 'ye 'mu, 'nɪ yɪ 'lɪ yakɔ 'kwli nɪ mi, -ttte -mʊ', 'n -hɔn 'lɪ, -bʊ 'a di 'kɪ pʊ lɪ? 63'Nyɪsʊa a -Hihiu nɪ -do, nɔ- yɪ nyiblo 'klɔ yrayrʊ -nyɪ. -Tonyibli a 'klɪ 'yɪ 'lɪ =dedede 'lɪ -wɛ. Win -bʊ, 'n tɔɔ nɛ 'a mu, ε nɔ- ni=e, Nyɪsʊa 'ε yɪ 'a mu 'a -Hihiu -nyɪ, -Hihiu a 'mu, ε 'mu 'a mu 'klɔ yrayrʊ -mʊ', -ε 'ye nɪ -wɛ 'lɪ -nyɪ. 64'Kɛɛ, 'kɪ 'lɪ 'a mu 'nyɪ, nyibli nɪ 'lɪ, 'v 'yɪ 'mu =wɔ yɪ -kuo -nɪ.» Kʊɛ la 'lɪ bʊ, -Yusu yɪ nyibli -mʊ' nɪ, -v 'yɪ-tɪ =wɔ yɪ -kuo -nɪ, kɔ, 'ε yɪ nyiblo -mʊ', -ε di=e 'a yraanyibli -jɪ' pʊ. 65-ε -bɪ kɛ- ε pɪ de, ε wen: «ε nɔ- nu-o, 'nɪ lee nɛ 'a mu, -ε mɔ, nyiblo =dʊ 'yɪ 'lɪ 'na =wɔ a yukuole 'lɪ -wɛ, 'kɪ bʊ -hɛ 'na -nagbopi, 'bʊ mɔ, Nyɪsʊa 'bʊ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -jrii -nɪ.»

66'Nyibli -hʊɔhʊɪ -mʊ', -v yɪ la-a =wien lɛ kʊɛ, kʊɛ 'v ti 'a 'mu 'yie bʊ, -ε -bɪ v 'kee nɛ 'a =wienlekukʊɛ nɪ. 67'A -nagbopʊ nɪ -pʊ =tu 'v 'hʊɛn -mʊ', kɛ- ε pɪ =nʊ yɪ, ε wen: «Aan 'mumu -bʊ, =bɪ a -hʊɛ ba hie 'v 'mu bʊ, ba 'kee 'na =wienlekukʊɛ -wɛ?» 68-ε -bɪ Simɔ Pielɪ =tu-o =wɔn, ε wen: «Kʊkɔnyɔ, nyiblo a 'dɪ -bɪ kɔ -mɔ -a di 'lɪ mu de 'lɪ? -Mɔ nɪ -do, -mɔ kɔ win -ni=e, nyiblo 'ε kʊɛ 'klɔ yrayrʊ -mʊ', -ε 'ye nɪ -wɛ 'lɪ. 69-Tɛ ti nɛ -bʊ, -a kuo -mʊ =wɔ yɪ, 'tɪ- =a yi=e, -ε mɔ, -mɔ mɔ Nyɪsʊa a 'Yu -Yusu 'Kɪsʊ, ε lee 'nɛ- 'klɔ kɪ.» 70-ε -bɪ -Yusu =tu =nʊ =wɔn, ε wen: «A mu nɪ -pʊ =tu 'v 'hʊɛn -bʊ, 'mɔ -ha 'lɪ 'a mu 'lɪ, -ε di=e nu, a 'mu 'na -nagbopʊ -hɛ. Kɛɛ, 'kɪ 'lɪ 'a mu 'nyɪ nyiblo nɪ 'lɪ, 'ε mɔ 'ku -hʊan.» 71'Judɪa, -ε mɔ Simɔ Yisikalio a 'yɪ, nɔ- ε =hen 'nyre. ε mɔ -Yusu a -nagbopʊ nɪ -pʊ =tu 'v 'hʊɛn a nyiblo -bɪ =nɔ. Kɛɛ, ε nɔ- di -Yusu 'a yraanyibli -jɪ' pʊ.

-Yusu a 'dɪayɪnʊ 'yɪ-tɪ =wɔ yɪ -kuo -nɪ

7 1-Tɛ dɛ a 'mu, ε -hi, -ε -bɪ ε nɛ Galileblɔgba 'kwli lɛ; ε 'nɪ -hʊa-a lɪ bʊ mu 'lɪ Sudeblɔgba 'kwli, -ε nu-o, -Juukʊɛ a ye'nanyʊ =mʊɛ 'a 'lɪla lɛ. 2'Ti a 'mu 'yri, -ε -bɪ -Juukʊɛ a lɛ'mimle -mʊ', v dɛɛ Papʊɪ a lɛ'mimle, 'a ti 'mʊɛ yre. 3'ε nɔ- nu-o, -Yusu a 'dɪayɪnʊ 'v lee =nɛ, -ε mɔ: «-Hɔn 'nɛ-Galileblɔgba 'kwli, -bʊ mu 'lɪ Sudeblɔgba 'kwli, -ε di=e nu, -na -nagbopʊ -mʊ', -v nɪ 'lɪ, v 'mu =wɪlɛkɛɛ-teblɪ -mʊ', -ni 'ye. 4'Nyiblo -mʊ', -ε -hʊɛ nyibli a pepe bʊ yi=e, ε 'nɪ -nu-o lɪ 'a -nɛ -teblɪ, 'kɪ 'lɪ -huhlike 'kwli. 'A -tɪ, -tɛ -ni =wɪlɛkɛɛ-teblɪ, nu-o, 'kɪ 'v nyibli a pepe ye', -ε di=e nu, v 'mu -mʊ yi.» 5-Yusu a 'dɪayɪnʊ a 'mu, v 'yɪ-tɪ =wɔ yɪ -kuo -nɪ.

6-ε -bɪ kɛ- ε pɪ =nʊ yɪ, ε wen: «Ti 'yɛ 'v nɪ nyre, 'kɪ =bʊ mu 'lɪ. Kɛɛ, 'kɪ 'v 'a mu -mɔ, 'a -nɛ ti mɔ =haanti =nɔ. 7'Kɔ -bʊ kɪ a nyibli, v 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ yraa nɛ 'a mu, kɛɛ, 'mɔ -bɪ, v yraa 'mu nɪ, -ε nu-o, 'n hɛ=ε nɪ, -ε mɔ, 'waa nunu-teblɪ nyre yɪ. 8'A mu -mɔ -bɪ, ba mu lɛ'mimle kɪ. 'Mɔ -bɪ, 'nɪ -mu-o 'lɪ, -ε nu-o, ti 'yɛ 'v nɪ nyre, 'kɪ =bʊ mu 'lɪ.» 9'Kɛ- ε pʊ =nʊ yɪ, 'kɪ ε 'yɪ -ta' -hɔn, 'ε nɪ 'lɪ Galileblɔgba 'kwli bʊ.

-Tɛ -Yusu mu la Papʊɪ a lɛ'mimle kɪ, 'kɪ 'lɪ Jrusredɔ 'kwli

10-Tɛ -Yusu a 'dɪayɪnʊ a 'mu, v mu lɛ'mimle kɪ, 'kɪ 'lɪ Jrusre, -ε -bɪ -Yusu mu 'lɪ nɪ -wɛ, 'kɪ 'lɪ -huhlike 'kwli, -ε di=e nu, nyibli 'nɪ =ha-a 'ye.

11 Le'mimle a ti 'yri, -Juukve a ye'nanyv =mve -Yusu le, 'a -ti, 'v yi le 'beti -ni, -ε mɔ: «-Bɪ' -Yusu ni yi 'li?» 12 'v hle 'a -ti, 'kɪ 'li nyibli -mɔ' nyi. -U -bi wen 'nu: «ε mɔ =haannyiblo =nɔ.» -U -bi wen 'nu: «'Uɔn-, ε 'yi -haannyiblo 'pa-, ε keε nyibli.» 13 Keε, nyiblo =dɔ 'yi 'li-t 'li -wε, bu hla-a, 'kɪ 'v nyibli ye', 'bu 'yi 'li yibiile 'kwli 'pa-, -ε nu-o, v yi pie 'waa ye'nanyv a huannv.

14 -Tε v 'bεε le'mimle bu, -ε -bi -Yusu mu 'li Nyɪsua a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'ε -tva Nyɪsua a -ti a tɔɔle. 15 -Juukve bu yi 'a win ni 'win, -ε -bi 'waa =wɪ keε le. 'A -ti, ke- v pi: «Nyiblo -bu, tetetɔnyɔ =dɔ 'yi -huan-a tete ni -tve -ni. -Bɪ' ε -wε 'li bu nu -tebli -hɔhɔ -bu, 'a yiyie 'li?» 16 -ε -bi ke- ε pi =nu yi, ε wen: «-Tebli -bu, 'n tve nε 'a mu, Nyɪsua, -ε lee nε- 'mu, nɔ- yi 'mu 'a =tɔ -nyi. ε 'yi 'na =gbetu a =tɔ 'pa-. 17 Nyiblo 'bu -hve bu nu de -mɔ', -ε yi Nyɪsua a plɔ -blee -ni, ε nɔ- di-e le yru, 'bu mɔ, tɔɔle -bu, 'n tve -ni, 'bu mɔ Nyɪsua a 'lule-hihie, -v'v- 'bu mɔ 'li 'na =gbetu a 'klɪ 'kwli. 18 Nyiblo -mɔ', -ε tve -ni, 'kɪ 'li 'a dɔnɔ a 'klɪ 'kwli, ε -hve-ε ni, 'kɪ nyibli bu 'yaa 'li 'a 'nyre. Keε, nyiblo -mɔ', =bu yi ni -tve -ni, -ε yi nyibli -lee -ni, bu 'yaa 'li nyiblo -mɔ', -ε lee nε- 'a 'nyre, nyiblo a 'mu, ε nɔ- hle -ti a -tεε. Hu 'yi 'li 'a pupuwɪn 'nyi -ni. 19 Moise -nyi 'aan 'bauv tete ni. Keε, 'kɪ 'li 'a mu 'nyi, nyiblo =dɔ 'ni =tuu-o 'v tete a 'mu. De -huan a 'di -bi 'n -nu, -kɔti 'a =mve 'na 'lɪla le 'li?»

20 -ε -bi nyibli a 'mu, v =tu-o =wɔn, v wen: «-Mɔ nyɔ -bu, 'ku -huan ni 'v -mɔ ke'. Nyiblo a 'di -bi =mve -na 'lɪla le 'li?» 21 -ε -bi -Yusu wen: «De ni -do, 'n -nu, ε nɔ- mɔ, 'n nu la-a ni, nyiblo =dɔ a 'kve 'ε -wε la, 'kɪ 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli. ε keε la 'aan =wɪ le, 'kɪ =bu di la de a 'mu nu, 'kɪ 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli. 22 Keε, 'aan 'mumu, a ni -kvan -wε, 'kɪ 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli, -ε nu-o, Moise lee la 'aan 'bauv ni, 'kɪ ba 'bε 'aan 'yonv nyibepv yre, 'bu kɔ -nyrɔwɪ ni =bliɛn-bliɛn. 'A -ti, kve 'li ti a 'mu 'yie bu, 'ye =bu ε mɔ -wuwle-nyrɔwɔ, a kɔ ba 'bε 'aan 'yonv yre. Ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, 'aan 'bauv, -v ni la 'klɔ, nu- 'nyεε 'hru, -v =tu-o -wlu, 'ti- Moise 'ε 'hri 'klɔ. 23 -Tε a yi 'aan 'yonv nyibepv yre 'bε, 'kɪ 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli, -ε di-e nu, a 'ni -ha Moise a tete 'wla, =bi nyiblo -bu, 'kve ni, -bu nu-o, 'a 'kve bu -wε, ε 'yi 'v yɪ'bibe a 'mu 'v -hi? -Tε 'n nu-o, nyiblo a 'kve 'ε -wε, 'kɪ 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli, ε nɔ- kɔ 'mɔ a pu yru le? 24 -Tebli ni -do -bu, 'aan 'yii yi 'ye, ε 'ni 'nuo 'li-t, a 'ni 'yεε 'li nyiblo -ti. Keε, 'ba 'mu -ti hla, ba -hie 'lu le -tεε, 'ti- a 'mu=v hla.»

=Bɪ -Yusu nɔ- mɔ Wanyɔ -mɔ', Nyɪsua pu la le, ε di la ya

25 Ke- Jrusre a nyibli -bi pi: «=Bɪ ε 'yi nyiblo -bu 'pa-, -ε kɔ 'lɪla v =mve le? 26 Ba 'ye ke, ε nɔ- yi 'li hle, 'kɪ 'li nyibli a pepe ye'. ε mɔ, -aan ye'nanyv 'ni -pu=v li-t mε le. =Bɪ v yru-o ni, -ε mɔ, ε nɔ- mɔ Wanyɔ -mɔ', Nyɪsua pu la le, ε di la -a mu yi ya? 27 Keε, de -a yi, ε nɔ- mɔ, Wanyɔ a 'mu, 'bu -di, -tɪte -mɔ', ε -hɔn 'v, nyiblo =dɔ 'yi 'li-t 'li -wε, bu yii 'v. Keε, nyiblo -bu, -tɪte, ε -hɔn 'v, -a yii 'v ni.»

²⁸Ti ni -do a 'mu 'yri, -Yusu yi 'ni -tɔɔ -ni, 'ki 'li Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'e 'yee 'li win, ε wen: «-Bɪ seyt, nyiblo, 'n pa 'mu, a yi-e ni? Ε kɔ, -tɪtɛ, 'n -hɔn 'li, a yii 'li ni? Ε 'yi 'na dɔnɔv a 'kli 'pa-, ε 'yi 'mu -ya. Nyiblo -bɪ, nɔ- lee 'nɛ- 'mu. Nyiblo a 'mu, ε mɔ =wɪyɪkuɔnyɔɔ =nɔɔ. 'A mu -mɔ -bɪ, a 'yɪ-tɪ -yi. ²⁹Kεε, 'mɔ -bɪ, 'n yi-e ni, -ε nu-o, 'ki 'n -hɔn 'li-tɪ -mɔ, ε kɔ, ε nɔ- lee 'nɛ- 'mu.»

³⁰-Te nyibli -mu', v 'wɪn, -ε -bɪ v -hʋɛ bu klɔ=ɔ, kεε, nyiblo =dʋ 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, bu gba 'v=v dabu 'hʋɪ, -ε nu-o, ti 'yee 'v ni nyre, 'ki bu klɔ=ɔ. ³¹Kεε, 'ki 'li nyibli a 'mu 'nyi, 'waa -hʋɔhʋɪ kuo =nɛ =wɪv yi. Kε- v pɪ: «Nyiblo -bʋ, ε nɔ- mɔ Wanyɔ -mu', Nyisva pʋ la lɛ, ε di la -a mu yi ya. =Bɪ ε di kɔ nyiblo -bɪ, ε 'mu =wɪlɛkεε-tebli -bɪ nu, ε 'mu 'v nyiblo -bʋ 'v -hi?»

-Te Falisi-tumu a nyibli lee la 'seyo, bu klɔ la -Yusu

³²-Tɪ -mu', nyibli yi 'li bu -blee -ni, v hɪlɛ, 'ki 'v -Yusu kɪ, Falisi-tumu a nyibli 'wɪn ni. Ε nɔ- kɔ -tɪ, Nyisva a -cɔhɔnpinyɔv gbagbɪ kɔ Falisi-tumu a nyibli 'hʋɛn-, 'v lee 'seyo, bu klɔ -Yusu. ³³-Te -Yusu 'ye dɛ a 'mu, -ε -bɪ kε- ε pɪ: «'N 'tɪɛ di 'nɛ- 'a mu ti gbi 'nyi -hi, 'tɪ- nyiblo -bʋ, -ε lee 'nɛ- 'mu, 'mu 'li-tɪ -mɔ mu. ³⁴A di =mɔɔ 'mu lɛ, kεε, a 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, ba 'ye 'mu, -ε nu-o, -tɪtɛ -mu', 'n mi 'li, a 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ ba nyre 'li.»

³⁵-ε -bɪ -Juukʋɛ -tʋa lɛ'betile, v wen: «-Bɪ' ε di 'ki yi -muu -ni, 'ki -a 'ye ni di-e ni 'ye 'li? =Bɪ 'ki ε di 'li -aan 'bio -Juukʋɛ -mu' -mɔ mu, -v ni 'li dako -mu', -v 'yɪ -Juukʋɛ 'pa- 'nyi, ε 'mu dako a 'mu, 'a nyibli -tɔɔ -ni -wɛ? ³⁶-Tɪ -bʋ, ε -hɪa, dɛ a 'dɪ -bɪ ε -hɛn 'nyre 'li, -tɛ ε pʋ lɛ, -ε mɔ: A di =mɔɔ 'mu lɛ, kεε, a 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, ba 'ye 'mu, -ε nu-o, -tɪtɛ -mu', 'n mi 'li, a 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, ba nyre 'li.»

'Niedu -mu', -ε ni-e, -tonyibli 'v kʋɛ 'klɔ yrayrv

³⁷Lɛ'mimle a 'mu, 'a lɛ'bɔɔ-nyrɔwɔ, ε nɔ- mɔ -nyrɔwɔ gbagbʋ. -Nyrɔwɔ a 'mu 'kwli, -ε -bɪ -Yusu 'du ye', 'ki 'v nyibli -hʋɔhʋɪ a 'mu ye', 'e 'yee 'li win, ε wen: «Nyiblo 'bʋ ni 'v, 'nɪnɪtʋ 'bʋ yi-tɪ ni ni, -ε -bɪ 'ki bu di 'nɛ- 'mu -mɔ, ε 'mu 'na. ³⁸Nyiblo 'bʋ kuo 'mu =wɪv yi, ε 'wɪ- tɛ 'nɪyie 'ye ni ni 'li 'a =wɪv kɪ, 'niedu -mu', -ε ni-e, -tonyibli 'v kʋɛ 'klɔ yrayrv, nɔ- di 'li 'a =wɪv klɛ -hɔn. Kε- v nu la 'a 'cɪcru, 'ki 'li Nyɪsvacrɪɛn 'kwli.» ³⁹Dɛ -bʋ -kɔ -tɪ -Yusu -hɪa, ε nɔ- mɔ Nyisva a -Hihɪu -mu', Nyisva di nyibli -mu', -v kuo =nɛ =wɪv yi -nyi. Ti a 'mu 'yri, Nyisva 'yee 'a -Hihɪu nyibli ni -nyi, -kɔtɪ -Yusu 'yee 'li yakɔ 'kwli ni mi, 'ki 'li 'a -tɪ a 'yi'bʋalɛ 'kwli.

Nyibli -gla ni, -Yusu a -tɪ

⁴⁰-Te nyibli a 'mu, v 'wɪn -Yusu a win, kε- 'waa dɛ -bɪ pɪ: «ε mɔ =han-tɪ =nɔ, nyiblo -bʋ, ε nɔ- mɔ Nyisva a winwɔn-hanyv -mu', v pʋ la lɛ, -ε di la di,» ⁴¹-v -bɪ 'v pɪ lɛ: «Wanyɔ -mu', Nyisva pʋ la lɛ, ε di la ya, ε nɔ- =nɔɔ,» -v -bɪ 'v hɪlɛ-ε dɛ: «Wanyɔ a 'mu, ε 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, bu kɔ 'li Galileblugba 'kwli.

a 'mv 'hven-, nv- hie 'v, 'ki 'v nyibli a 'mv ye'. Nugba a 'mv, ε 'tɛ nyra 'li -nv 'nyi bu. ¹⁰-E -bi -Yusu -ha 'li 'lu -wlu, ε wen: «Nugba o, nyibli -bu, -v yi wen -mv -ti -yεε -ni, -bi' v ni yi 'li? -Bi nyiblo =dv 'yi 'v -hie, -bu pu le, -blεε 'kukuv yi?» ¹¹-E -bi nugba a 'mv, ε wen: «Iin -o, Kukɔnyɔ o. 'A nyiblo =dv 'yi 'v -hie.» -E -bi -Yusu wen: «'Na 'mumu -wε, 'ni -pu=v le, -ε mɔ, -blεε 'kukuv yi. -We 'li -bu mu ni. Kεε, -ni 'nuo 'ki de 'kuku de.»]

-Yusu, nɔ- yi 'klɔ -bu ki a nyibli -nyre -nyi

¹²Kε- -Yusu pu de, ε wen: «'Mɔ -yi 'klɔ -bu ki a nyibli -nyre -nyi, -ε di-e nu, v 'mv -ti a -tεε' le yru. Nyiblo 'bu kuo 'mv -wlv yi, ε kɔ bu kɔ -nyredv a 'mv, -ε yi nyiblo 'klɔ yrayrv -nyi. E di 'kee 'li halɔ a' lenuna.»

¹³-E -bi Falisi-tumu a nyibli -tu=o =wɔn, v wen: «-Na =gbetv, -mɔ hle -na dɔnv a -ti. 'A -ti o, -ti a 'mv, -hle, ε 'yi -han-ti 'pa-» ¹⁴-E -bi -Yusu wen: «E mɔ, 'ye =bu 'mɔ ni -do, 'n yi 'na dɔnv a -ti ni hle, -ti -mv', 'n hle, ε mɔ -han-ti =nɔ, -ε nu=o, -tite 'n -hɔn 'v, ε kɔ, -tite, 'n mi 'v, 'n yi 'v ni. Kεε, 'a mv -mɔ -bi, -tite 'n -hɔn 'li, ε kɔ -tite, 'n mi 'li, a 'yi 'li -yi. ¹⁵-Tε -tonyibli ni 'waa 'bio a -ti a yεεle, kε- ni -do, a ni nyibli a -ti a yεεle. 'Mɔ -bi, 'ni -yεε=ε nyiblo =dv -ti. ¹⁶Kεε, 'bv mɔ, 'ni kɔ =bv yεε nyibli -ti, ε 'wi yi, -ti -mv', 'n hle, ε mɔ -han-ti =nɔ, -ε nu=o, ε 'yi 'mɔ ni -do 'pa-, 'ni -yεε=ε nyibli -ti, kεε, 'na 'Bai -mv', -ε lee 'nε- 'mv, ε kɔ 'mv 'hven-, -a mv pε. ¹⁷U 'cru la 'li-ti Nyɔva a tetecrien 'kwli ni, -ε mɔ, -hehupv ni 'hven, 'bv hla -titu ni -do, ε -hen 'nyre, -ε mɔ, -ti a 'mv, ε mɔ -han-ti =nɔ. ¹⁸'N hle 'na dɔnv a -ti, ε kɔ, 'na 'Bai -mv', -ε lee 'nε- 'mv, 'ε hle 'na -ti -wε.» ¹⁹-E -bi v 'beti-e ni, v wen: «-Bi' -na 'Bai ni yi 'li?» -E -bi -Yusu wen: «Mɔ, a 'yi 'mv -yi, kɔ, 'a 'yi 'na 'Bai -yi -wε. 'Bv mɔ, 'ba yi wen 'mv, -ε -bi a di wen 'na 'Bai 'ni yi -wε.»

²⁰-Tε -Yusu tve nyibli -tebli a 'mv, 'ki ε ni 'li Nyɔva a 'kagbau a -yaa 'kwli. Dukwli -mv', -ε kɔ 'kwli v pu 'li 'wli le, ε nɔ- kɔ 'hvi, ε ni 'v. Kεε, nyiblo =dv 'yi 'li 'a kuklɔ 'li -wε, -kɔti ti 'yεε 'v ni nyre, 'ki bu klɔ=ɔ.

-Yusu wen 'ni, ε 'yi 'klɔ -bu ki a nyiblo 'pa-

²¹-E -bi kε- -Yusu pu -nv yi de: «'N di 'ni mu, a 'mv 'mv le -mvɔ, kεε, a 'yi 'li-ti 'li -wε, ba 'ye 'mv. A di 'kuku le, 'ki 'li 'aan de 'kuku 'nyi. -Tite 'n mi 'li, a 'yi 'li mumuo 'li -wε.» ²²-E -bi kε- -Juukve a ye'nanyv pu: «-Bi ε di 'a dɔnv 'ni 'la, -ε nu=o, ε wen 'ni, -tite -mv', ε mi 'li, -a 'yi 'li mumuo 'li -wε?» ²³-E -bi ε wen: «'A mv -bv, a mɔ 'klɔ -bu ki a nyibli -nɔ. Kεε, 'mɔ -bi, 'n 'yi 'nε- 'klɔ -bu ki -hɔn. 'Ki 'n -hɔn 'li yakɔ 'kwli. ²⁴'N lee nε 'a mv ni, -ε mɔ, a di 'kuku le, 'ki 'li 'aan de 'kuku 'nyi. A kɔ ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, nyiblo -mv', 'n pu le, 'n -mɔ, ε nɔ- 'n pa 'mv. 'Bv mɔ, 'ba 'yi-ti -han-ti -pu, a di 'kuku le, 'ki 'li 'aan de 'kuku 'nyi.» ²⁵-E -bi v 'beti-e ni, v wen: «Nyiblo a 'di -bi -pa 'mv 'li?» -E -bi ε wen: «-Bi a -hve=ε ni, =bv hla=a de? 'Mɔ -mɔ nyiblo -mv', -kɔti 'n hle, kvε la 'li bu. ²⁶'N kɔ wen -ti -hɔhɔti a hihla, 'ki 'v 'a mv ki, ε kɔ, 'n kɔ wen 'hru, 'ki =bv yεε wen 'a mv -ti. Kεε, 'ni -hla=a 'ki -ti a pεpε a

'mu ni. Nyiblo -mu', -ε lee 'ne- 'mu, -ti ni -do -mu', 'n 'wun 'u-u wien, ε nɔ- 'n hle, nyiblo a 'mu, ε hle -ti a -tεε.»

²⁷U 'ni -yru-o li-ti, -ε mɔ, 'a 'Bai a -ti ε hle. ²⁸-ε -bi ke- ε pi -nu yi de, ε wen: «Ti -mu' -kɔ 'yri 'mɔ -bu, -ε mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, a di 'u 'mu ye' 'duu -ni, 'ki 'u tugbe 'yie, 'mu -tutu -mɔ le -hloɔ -ni, a di-e 'ni yru, -ε mɔ, 'mɔ -mɔ nyiblo -mu', 'n pu le, 'n pa 'mu. A di-e' le 'ni yru, -ε mɔ, 'ni -nu-o -dedede, 'ki 'li 'na dɔɔɔ a 'kli 'kwli. -Ti ni -do -mu', 'na 'Bai tɔɔ 'mu, ε nɔ- 'n hle. ²⁹Nyiblo -mu', -ε lee 'ne- 'mu, 'ki ε ni 'u 'mu 'hvi. E 'yi 'u 'mu bu -tia -ni, -ε nu-o, 'a -ne ti, de -mu', -ε yi 'a plɔ -blee -ni, ε nɔ- 'n ni.»

³⁰-Te -Yusu pu 'ki le, -ε -bi nyibli -hɔɔɔ -tua 'a =wlu a yukuole.

Nyibli -mu', -v ni de 'kuku, v nu- mɔ de 'kuku a -koyo

³¹-ε -bi nyibli a 'mu, -v kuo -Yusu =wlu yi, ke- ε pi -nu yi: «Na tɔɔwin -mu', 'ba yi 'u-u ni =tui -ni, -ε -bi 'a mu -mɔ 'na -tεε a -nagbopu. ³²'Na tɔɔwin a 'mu, 'a 'u-tuule, ε di-e 'ni nu, a 'mu -ti a -tεε yi, -ti a -tεε a 'mu, ε 'mu 'a mu =gble, 'ki 'li =kode 'kwli.»

³³-ε -bi -Juukue a ye'nanyu wen: «-A mɔ Abrahamu a 'yonu a 'yonu =nɔ. -A 'yi -huan nyiblo =du a =koyo ni -he. De- kɔ -a mu -yi -lee -ni, -ε mɔ, -ti a -tεε di -a mu 'ni =gble, 'ki 'li =kode 'nyi 'li?» ³⁴-ε -bi ε wen: «N yi 'a mu 'ni -lee -ni -tεε, 'a -ne nyiblo 'bu ni 'u, 'bu yi de 'kuku ni ni, -ε -bi ε mɔ de 'kuku a =koyu =nɔ. ³⁵=Koyu 'yi yi -blee -ni, bu mɔ =tugbatayu. Kee, 'bai a 'yu, ε nɔ- mɔ =tugbatayu. ³⁶'Mɔ -bu, -ε mɔ Nyɔsua a 'Yu, 'bu mɔ, 'ni =gble 'a mu, -ε -bi ε mɔ -tεε, a 'yi 'li-ti 'li -we, ba mɔ 'ki =koyo de. ³⁷'N yi-e ni, -ε mɔ, a mɔ Abrahamu a 'yonu a 'yonu =nɔ. Kee, a -mɔe 'na 'lila le, -ε nu-o, a 'ni -wen-ε 'na tɔɔwin ki. ³⁸De -mu', 'na 'Bai tɔɔ 'mu, ε nɔ- 'n yi 'a mu -lee -ni. 'A mu -mɔ -bi, de -mu', 'aan 'bai lee ne 'a mu, ε nɔ- a ni.» ³⁹-ε -bi v wen: «-Aan 'bai, nɔ- mɔ Abrahamu.» -ε -bi -Yusu wen: «Bu mɔ, 'ba mɔ wen Abrahamu a 'yonu, -ε -bi -tebli -mu', ε ni la, nɔ- a di wen nu. ⁴⁰Kee, 'ye -bu 'n lee ne 'a mu -ti a -tεε -mu', Nyɔsua lee 'mu, a 'tɔe di 'na 'lila le =mɔ. De a 'mu, Abrahamu 'ni -nu-o la-a. ⁴¹Kee, -tebli ni -do -mu', 'aan 'bai ni la, ε nɔ- a ni -we.» -ε -bi v wen: «-Aan 'dii 'yi 'lawlunugba 'pa-. -Aan 'bai ni -do, -a yi, ε nɔ- mɔ Nyɔsua.» ⁴²-ε -bi -Yusu wen: «'Bu mɔ, Nyɔsua 'bu mɔ wen 'aan 'Bai, -ε -bi a di wen 'mu 'ni -nɔe -ni, -te 'n -hɔn 'li Nyɔsua -mɔ a -ti. 'N 'yi -di, 'ki 'li 'na =gbetu a 'kli 'kwli, kee, ε nɔ- lee 'ne- 'mu. ⁴³De- kɔ -ti, -ti -bu, 'n hle, 'a 'ye ni yru-o' le 'li? -Ti kɔ -ti 'a 'ye ni yru-o' le, ε nɔ- mɔ, a 'yi 'li-ti 'li -we, ba pu 'mu nɔa yi bu. ⁴⁴'Aan 'bai, nɔ- mɔ Satan, -ε mɔ 'kuo -hɔn a nyiblo gbagbu. 'A mu -mɔ 'a 'yonu. -Tebli -mu', -ε yi 'aan 'bai a plɔ -blee -ni, ε nɔ- a nɔe -ni ba nu. Kue la 'li bu, ε 'le nyibli. E yraa -ti a -tεε ni, -ε nu-o, -ti a -tεε 'yi 'li 'a =wlu ki -ni. Hi a nunuo, nɔ- mɔ 'a -kuan, -ε nu-o, ε mɔ hilekɔnyɔ =nɔ. 'Ki 'li-ti -mɔ, 'ki hi a gblegble a pepe -hɔn 'li -wlu.

⁴⁵Kee, mɔ -bi, 'n hle -ti a -tεε. E nɔ- kɔ -ti, 'ki 'a 'yi 'mu =wlu yi -kuo -ni. ⁴⁶-Bi ε kɔ nyiblo, 'ki 'li 'a mu 'nyi, -ε -we 'li -bu lee 'mu, -ε mɔ, 'n nu de

'kuku? E 'yi nyiblo =du -kɔ. Dɛ- kɔ -ti, -tɛ 'n hɛ -ti a -tɛɛ, 'ki a 'yɛ ni pu 'na win -han-ti 'li? 47Nyiblo -mu', -ɛ mɔ Nyɪsua a nyiblo, ɛ pi Nyɪsua a 'mu, 'a win nua yi bu -tɛɛ. Kɛɛ, 'a mu -mɔ -bi, a 'yi Nyɪsua a nyibli 'pa-. E nɔ- nu-o 'ki, 'a 'yɛ ni pu Nyɪsua a 'mu, 'a win nua yi bu.»

-Yusu ni la 'klɔ, 'ti- 'v kɔ la Abrahamu

48-ɛ -bi -Juukɔɛ a ye'nanyɔ =tu-o =wɔn, v wen: «A -ti, -tɛ -a lee wen -mu, -ɛ mɔ, =yi Nyɪsua -yi, kɔ, 'ku -huan ni 'v -mu ke', -a kɔ wen 'v =wɔn.» 49-ɛ -bi -Yusu wen: «Ku -huan 'yi 'v 'mu ke' -ni. Kɛɛ, 'na 'Bai 'n yi -ti a 'yi'buale -nyi. 'A mu -mɔ -bi, a hia ni, 'ki ba -nyi 'mu -ti a 'yi'buale. 50'Mɔ -bi, 'ni =muɔɔ li-tɛ, 'ki nyibli bu -nyi 'mu -ti a 'yi'buale, kɛɛ, Nyɪsua, nɔ- =muɛ=ɛ lɛ. E nɔ- di -bati 'bɛ. 51'N yi 'a mu 'ni -lee -ni, nyiblo 'bu yi 'v 'na win ni =tui -ni, ɛ 'yi 'li-tɛ 'li -wɛ, bu 'ku yruyru.»

52-ɛ -bi v wen: «-A yi 'ki-tɛ ni, -ɛ mɔ, 'ku -huan ni 'v -mu ke'. -Aan 'bai gbagbu Abrahamu 'ku ni, Nyɪsua a winwlɔn-hanyɔ 'ku ni -wɛ. -Mɔ -bi, kɛ- pi, nyiblo 'bu yi 'v -na win ni =tui -ni, ɛ 'yi 'li-tɛ 'li -wɛ, bu 'ku yruyru. 53-Aan 'bai Abrahamu 'ku ni. =Bi -na =wɔ wɛn, -mɔ ni 'v=v 'lu yi? Nyɪsua a winwlɔn-hanyɔ 'ku ni -wɛ. Nyɔ- -dɛɛ 'ki -dɔnɔ sey-tsey-ti 'li?»

54-ɛ -bi -Yusu =tu =nɔ =wɔn, ɛ wen: «'Bu mɔ, 'ni yi wen 'na dɔnɔ ni 'buɛ -ni, 'na dɔnɔ a 'buale a 'mu, ɛ 'yi 'li-tɛ 'li -wɛ, bu da wen =dedede. Nyiblo -bu, -ɛ 'buɛ 'mu, ɛ nɔ- mɔ 'na 'Bai Nyɪsua. A wen 'ni, Nyɪsua a 'mu, nɔ- a dɛ. 55 Kɛɛ, a 'yi-tɛ -yi. 'Mɔ -bi, 'n yi-e ni. 'Bu mɔ, 'ni pu wen lɛ, -ɛ mɔ, 'n 'yi-tɛ -yi, -ɛ -bi 'n di mɔ wen hilekɔnyɔ, =wi yi 'a mu. Kɛɛ, 'n yi-e ni, 'ti- 'ni =tui 'v 'a win 'v. 56'Aan 'bai gbagbu Abrahamu yi -hie la-a 'lu -mɔ lɛ, -ɛ mɔ, ɛ di 'yɛ la -nyrɔwɔ -mu', -ɛ kɔ 'kwli v di la 'li 'mu -kɔɔ -ni, 'ɛ ni la 'a -ti a dɔdɔ. -Tɛ ɛ 'yɛ la 'ki -nyrɔwɔ a 'mu, -ɛ -bi ɛ ni la dɔdɔ diakt.»

57-ɛ -bi v wen: «-Mɔ -bu, -ɛ 'yɛ 'yri a (50) -wli ni 'hven =tu 'v -pu ni kɔɛ, -mɔ pi lɛ, -ɛ 'yɛ Abrahamu.» 58-ɛ -bi -Yusu wen: «'N yi 'a mu 'ni -lee -ni, 'ti- v 'mu Abrahamu kɔ mɔ mu, 'mɔ -bu, 'n ni la 'klɔ.» 59'Bu pu 'ki lɛ, -ɛ -bi v 'du 'hi ye' lɛ, v 'mu =nɛ=ɛ -mɔ lɛ pu, v 'mu-v 'la a -ti. Kɛɛ, -Yusu -hli -nu 'yii ki, 'ɛ 'hru 'li Nyɪsua a 'kagbau a -yaa 'kwli.

-Tɛ -Yusu nu la-a, 'yii'dɔnyɔ a 'kɔɛ 'ɛ -wɛ la

9 1-Yusu bu ni 'hru wlɔn, ɛ kɔ 'a -nagbopu 'hven-, -ɛ -bi ɛ yɛɛ 'v nyiblo =du bu. Nyiblo a 'mu, kɔɛ la 'li 'a kɔkɔti 'yie bu, 'a 'yii 'dɔ ni. 2-Yusu a -nagbopu yi 'ki 'ni 'beti -ni, v wen: «Tɔkɔnyɔ o, -bi nyiblo -bu, 'a dɛ 'kuku a -ti, -hɔv' 'a 'dii kɔ 'a 'bai 'hven- a dɛ 'kuku a -ti, 'a 'yii 'dɔ?» 3-ɛ -bi -Yusu =tu =nɔ =wɔn, ɛ wen: «E 'yi 'a dɛ 'kuku a -ti 'pa-, mɔ, ɛ 'yi 'a 'dii kɔ 'a 'bai 'hven- a dɛ 'kuku a -ti 'pa-, 'a 'yii 'yi 'dɔ. 'A 'yii 'dɔ ni, -ɛ di-e nu, nyibli 'mu-v 'yɛ, -ɛ mɔ, Nyɪsua kɔ 'kli, 'ki bu nuu 'v=v -kvan 'yie. 4-Tɛ -nyre 'tiɛ ni 'li, -kvan -mu', Nyɪsua, -ɛ lee 'nɛ- 'mu, ɛ pu lɛ -ba nu, -a kɔ -ba nu-o. 'Tɔ yi 'ni -wɔn. 'Tɔ 'bu -wɔn, nyiblo =du 'yi 'li -kvan a nunuo 'li -wɛ. 5-Tɛ 'n 'tiɛ ni 'nɛ- 'klɔ ki, 'mɔ -yi 'klɔ -bu ki a nyibli -nyre -nyi, -ɛ di-e nu, v 'mu -ti a -tɛɛ lɛ yru.»

⁶Ti- ε 'mu 'ki -yre mɔ mu, -ε -bi ε pu huon bu, 'ε nyva 'u huon a 'mu -tutu ki, 'ε nu 'a 'blu, 'ε 'du-o ye', 'ε hri-e 'yii'dɔnyɔ a 'mu 'yi kle, ⁷ε wen: «'Wlo -mu', u 'blu, u dɛɛ Siloe, mu 'li-t wien, =mu yre yra.» (Siloenyre a 'mu, ε -hɛn 'nyre lɛlenyɔ.) -Tɛ 'yii'dɔnyɔ a 'mu, ε -mu, -ε -bi ε yra yre. -Tɛ ε -hian -mɔ, -ε -bi ε -tua lɛyuyruo.

⁸A 'bio kɔ nyibli -bi -mu', -u yi la-a lɛ 'ye, -tɛ ε -hɛ la 'wli lɛ, ε 'mu la de di a -ti, nyibli a pɛpɛ a 'mu, kɛ- u pi, 'u yi lɛ 'beti -ni. «=Bi ε 'yi nyiblo -bu, -ε -hɛ la 'wli lɛ 'pa-?» ⁹-U -bi wen: «É nɔ- =niɔ.» Kɛɛ -u -bi wen: «'Uun-, ε 'yi-t 'pa-, kɛɛ, ε 'wi- yi.» Kɛɛ, nyiblo a 'mu, kɛ- ε pi, ε wen: «'Mɔ -niɔ.» ¹⁰-É -bi u yi-t 'ni 'beti -ni, u wen: «-Bi' -na 'yii nu 'ki yikikle 'li?» ¹¹-É -bi ε wen: «Nyiblo -bu, u dɛɛ -Yusu, nɔ- nyva huon -pla. É nɔ- ε hri 'mu 'yi kle, 'ti- 'ε lee 'mu, =bu mu 'li 'wlo -mu', u dɛɛ Siloe wien, -ε di-e nu, 'mu yre yra, 'ni mu 'li, 'ni yra yre. -Tɛ 'n yra 'ki yre, -ε -bi 'n -tua lɛyuyruo.» ¹²-É -bi u 'beti-e ni de, u wen: «-Bi' nyiblo a 'mu, ε ni yi 'li?» -É -bi ε wen: «'N 'yi 'a -dedede -yi.»

-Tɛ Falisi-tumu a nyibli 'beti la 'yii'dɔnyɔ -mu', -ε kɔ 'yii -Yusu kla la yi

¹³Nyiblo a 'mu, -ε kɔ 'yii -dɔ mɔ, 'ki u gba 'li-t Falisi-tumu a nyibli yi. ¹⁴Ti- -nyrɔwɔ -mu', -Yusu nuu 'u -pla, ε klaa 'u 'a 'yii yi, ε mɔ -uwule-nyrɔwɔ =niɔ. ¹⁵É nɔ- kɔ -ti, Falisi-tumu a nyibli 'u yi nyiblo a 'mu 'beti -ni, -ε mɔ: «Dɛ- nu-o, =ni yruu lɛ 'li?» -É -bi ε wen: «É nu -pla, 'ε hri-e 'na 'yii kle, 'ni yra yre. -Tɛ 'n yra yre, -ε -bi 'n -tua lɛyuyruo.» ¹⁶-É -bi kɛ- Falisi-tumu a nyibli -bi pi: «Nyiblo -mu', -ε mɔ -Yusu, ε 'yi 'li Nyɩsva -mɔ -hɔn, -kɔti ε 'ni -tuu-o 'u tete bu -mu', -ε pi lɛ, -ε mɔ, nyiblo 'ni 'nuo 'li -kuan, 'ki 'li -uwule-nyrɔwɔ 'kwli.» -U -bi wen 'ni: «'Bu mɔ wen -tonyiblo, -ε ni de 'kuku, ε 'yi wen 'li-t 'li -wɛ, bu nu wen =wluɛkɛɛ-tebli -bu, ε ni.» De a 'mu, ε nɔ- kɔ -ti, 'u -gla.

¹⁷-É -bi nyiblo a 'mu, -ε kɔ 'yii -dɔ mɔ, nu- u yi 'beti -ni de: «Nyiblo -bu, -ε kla -na 'yii yi, 'ki 'li -mu 'yi, nyiblo a 'di -bi ε pa 'mu 'li?» -É -bi ε wen: «'Mɔ -bi, 'wen, ε mɔ Nyɩsva a winwɔn-hanyɔ =niɔ.» ¹⁸Kɛɛ, -Juukɔɛ a ye'nanyu a 'mu, -u mɔ Falisi-tumu a nyibli, u 'ni -pu=u li-t -han-ti, 'ki nyiblo a 'mu, a 'yii bu di mɔ 'dɔ, 'ti- bu di kɛ lɛ yru. É nɔ- mɔ bu da 'a 'bai kɔ a 'dii 'hɛn-, ¹⁹bu 'beti -nu, -ε mɔ: «=Bi seyi-seyi, nyiblo -bu, 'aan 'yu =niɔ? =Bi a wen 'ni, -tɛ a kɔ la-a, 'a 'yii 'dɔ la nu. 'Bu mɔ seyi a -ti, 'a 'yii 'bu 'dɔ la, de- kɔ -ti 'ε yruu kɛ lɛ 'li?» ²⁰-É -bi a 'bai kɔ a 'dii 'hɛn-, u wen: «-A yi-e ni, -ε mɔ, -aan 'yu =niɔ, -a yi-e -wɛ, -ε mɔ, -tɛ -a kɔ la-a, 'a 'yii 'dɔ la nu. ²¹Kɛɛ, de -bu di-e nu, bu di lɛ yru, ε kɔ, nyiblo, -bu di 'a 'yii a 'mu yi kla, ε nɔ- -a 'yi -yi. 'A 'mumu, ba 'beti-e, -ε nu-o, ε 'yi 'hian 'pa-. É -wɛ 'li bu -hihia 'a mu kle ni.» ²²É nɔ- mɔ -ti, 'a 'dii kɔ a 'bai 'hɛn-, u -hla, -tɛ u yi -Juukɔɛ a ye'nanyu a 'mu a huannu pie a -ti. 'É mɔ -tɛɛ, -Juukɔɛ a ye'nanyu a 'mu, u pu la 'li-t ni, -ε mɔ, nyiblo 'bu pu lɛ, -ε mɔ, -Yusu, nɔ- mɔ Wanyɔ -mu', Nyɩsva pu la lɛ, ε di la ya, nyiblo a 'mu, ε 'yi 'li-t 'li -wɛ, bu pa

la 'li Nyisva a 'kayu bu de. 23-Ti a 'mu, e no- ko -ti 'a 'dii ko 'a 'bat 'huen-, 'v pu le: «E 'yi 'hian 'pa-. 'A 'mumu, ba 'beti-e.»

24-Te 'a 'dii ko 'a 'bat 'huen-, v -yre, -e -bi -Juukve a ye'nanyv -mu', -v mo Falisi-tumu a nyibli, v da-a ni de, v wen: «Ki mo Nyisva ye', -a ni mo. 'A -ti, hla -ti a -tee, =mu Nyisva -ti a 'yi'buale -nyi. -A mu -bu, -a yi-e ni, -e mo, -Yusu -mu', e mo de'kukununyɔ =nu. E 'yi 'li Nyisva -mo -hɔn.» 25Ke- e pu =nu yi, 'e =tu =nu =wɔn: «Bu mo de'kukununyɔ, -u'v-, bu 'yi de'kukununyɔ 'pa-, 'n 'yi 'a =dedede -yi. Kee, 'mo -bi, de 'n -yi, e no- mo, 'na 'yii 'dɔ la ni, kee, -te ti ne -bu, 'n yrui le.» 26-E -bi v wen: «De a 'di -bi e nu -mu -mo 'li? -Bi' e -nu, 'ti- =ni yrui le 'li?» 27-E -bi e =tu =nu =wɔn de, e wen: «Bi 'n lee wen 'a mu ni. Kee, a 'yi 'na win nva yi bu -pu. De- ko -ti 'a -hue-e, 'ki -bu hla-a de 'li? 'N yi-ti 'ni 'ye, -e mo, a -hue ba -he -Yusu a 'mu, 'a -nagbopv -we.» 28 Bu pu 'ki le, -e -bi v -tua 'a 'yrile-huha, v wen: «-Mo mo 'a -nagbopi. -A mu -mo -bi, Nyisva a winwɔn-hanyɔ Moise a -nagbopv -a pa 'mu. 29-A yi-e ni, -e mo, Moise, no- Nyisva hlee 'li -mo. Kee, -Yusu -mo -bi, -te bu di yi -hɔn -ni, -a 'yi-ti -yi.»

30-E -bi e wen: «-Yusu -bu, -e nu-o, 'ni yrui le, 'ba yi le ni pi, -tite e -hɔn 'li, a 'yi 'li -yi, e kee 'na =wɔ le. 31-A yi-e ni, -e mo, nyiblo -bu, -e mo de'kukununyɔ, 'bu yi Nyisva ni de, Nyisva 'ni 'win-ti li 'a win. Kee, nyiblo -bu, -e =tui 'v Nyisva, de -mu', e -hue, 'bu yi-ti ni ni, nyiblo a 'mu, e no- ko win Nyisva pi nva yi bu. 32 Nyiblo =du 'yi -huan ni 'win, -e mo, -tonyiblo -bu, -e ko 'yii =dɔ, kue la 'li 'a 'hian-nyre 'yie bu, -tonyiblo -bi bu di-e nu, 'yii'dɔnyɔ a 'mu, bu di le yru. 33-Yusu a 'mumu, 'bu 'yi wen 'li Nyisva -mo -hɔn, e 'yi wen 'li =wɔlekeededu a 'mu, 'a nunuo 'li -we.» 34-Te v 'win -ti a 'mu, e -hla, -e -bi v wen: «-Mo -bu, kue 'li -na kukɔti 'yie bu, -e ni de 'kuku ni -do, -mo pi le, -e tue ne -a mu,» 'v pu 'li-ti -patv'.

**Nyibli -mu', -v pu le, -v yru Nyisva a -ti le,
kee, sey-seyt, -v 'ye-e le ni yrui**

35-Yusu 'win ni, -e mo, v pu 'li-ti -patv'. -Te e ko-ɔ 'huen-, v =ɲmee -ni, -e -bi -Yusu wen: «Tonyibli a pepe a Nyiblo -mu', -e mo Wanyɔ -mu', Nyisva pu la le, e di la ya, =bi -kuo =ne =wɔ yi?» 36-E -bi nyiblo -mu', -e ko 'yii =dɔ mo, e wen: «Lee 'mu, nyiblo a 'di -bi e pa 'mu, -e di-e nu, 'mu=v =wɔ yi -kuo -ni.» 37-E -bi -Yusu wen: «E no- -bu yi 'ki 'ye. 'Mo =nu, 'mo -bu, -e yi 'li -mu -mo -hlee -ni.» 38-E -bi e wen: «Kukɔnyɔ, 'n kuo -mu =wɔ yi,» 'e bla-a kwɔ yi bu, 'ki 'v 'a -ti a 'yi'buale a -ta'.

39-E -bi -Yusu wen: «N di 'ne- -tutu ki ni, -e di-e nu, 'mu=v nu, nyibli -bu, -v kuo Nyisva =wɔ yi, e ko nyibli -bu, -v 'yi-ti =wɔ yi -kuo -ni, v 'mu 'yi le -hunhɔn -ni. E -hen 'nyre, nyibli -mu', -v ko 'yii =dɔ, v di yru le, kee, nyibli -mu', -v pi le, -e mo, v yrui le, 'n di =nu=v 'ni -tɔɔ -ni, -e mo, 'waa 'yii 'dɔ ni.» 40 Falisi-tumu a nyibli -bi -mu', -v ni 'v, v 'win win a 'mu ni. 'A -ti, ke- v pi, v wen: «Bi e -hen 'nyre, -aan 'mumu, -aan 'yii 'dɔ ni -we 'a?» 41-E

-bɪ -Yusu -tu =nu =wɔn, ε wen: «Aan 'yii 'bu 'dɔ wen, ε =hen 'nyre, 'ba 'ye ni yru wen Nyɪsua a -tu' le, -ε -bɪ Nyɪsua a -bati 'yɪ wen 'lɪ-t' 'lɪ -wɛ, bu klo wen 'a mu. Kεε, -tɛ a pɪ le, -ε mɔ, a yruɪ le, -ε =hen 'nyre, a yruɪ Nyɪsua a -tu' le, 'a -ti, Nyɪsua a -bati di 'a mu 'ni klo.»

-Te -Yusu pu la blablɪ kɔ 'waa kɔkɔnyɔ a 'ledu

10 ¹(-Juukue a ye'nanyɔ, -mu', -Yusu 'tɪε yɪ 'lɪ =nu =mɔ -hlee -ni.) Kε-ε pɪ =nu yɪ: «=Bu pu=ɔ blablɪ kɔ blablɪkɔnyɔ, -ε mɔ blablɪ'ye=tunyɔ -wɛ a dɛ yɪ. 'N yɪ 'a mu 'ni -lee -ni -tɛε, -ε mɔ, blablɪ -mu', -v ni 'lɪ -gblo 'kwli, nyiblo 'bu yɪ 'lɪ =nu =mɔ ni puɛ, 'bu 'ye ni naa 'v -gblo a 'mu, 'a paale', kεε, 'bu yɪ -gblo 'huɪ le ni 'yεε -ni, ε 'wɪ yɪ, nyiblo a 'mu, ε mɔ 'yiyirinyɔ kɔ -balonyɔ 'hven- =nɔ. ²Kεε, 'bu naa 'v -gblo a 'mu, 'a paale', -ε -bɪ, ε nɔ- mɔ blablɪ a 'mu, 'a kɔkɔnyɔ. ³-Gblo'ye=tunyɔ -mu', -ε ni 'v -gblo a paale', ε -hɛ blablɪkɔnyɔ a 'mu mɛ le, 'ε puɛ 'lɪ 'a blablɪ -mɔ. Blablɪkɔnyɔ a 'mu, 'bu yɪ 'a blablɪ ni dɛ, -ε -bɪ 'a blablɪ a 'mu, v kɔ bu pu=ɔ nua yɪ bu. Blablɪkɔnyɔ a 'mu, 'tɪ- ε 'mu 'lɪ 'a -nɛ blablɛ =du -patu' 'hrɔɔ -ni, ε kɔ bu da 'a 'nyre. ⁴'Bu 'hrɔɔ 'kɪ a blablɪ a pɛpɛ a 'mu, -ε -bɪ ε nɛε =nu ye', blablɪ a 'mu, 'v yɪ-t =wien le kuɛ, -kɔtɪ v yɪ 'a win ni. ⁵Kεε, nyiblo -mu', 'bu ni 'v, blablɪ a 'mu, 'bu 'yɪ-t -yɪ, -ε -bɪ v 'yɪ 'lɪ-t' 'lɪ -wɛ, bu kuɛ=ε =wien le, kεε, v di 'gba ci le, -tɛ v 'yɪ 'a win -yɪ a -tɪ.»

⁶'Ledu a 'mu, -Yusu pu -Juukue a ye'nanyɔ a 'mu yɪ, v 'yɪ-t' le -yru.

-Yusu, nɔ- mɔ seyɪ a blablɪkɔnyɔ

⁷-ε -bɪ kɛ- -Yusu pɪ de, ε wen: «'N yɪ 'a mu 'ni -lee -ni -tɛε, 'mɔ -bu, 'n 'wɪ- blablɪ-gblo a paale yɪ. ⁸Nyibli a pɛpɛ -mu', -v pɪ le, -ε mɔ, v mɔ -tɛε a blablɪkɔnyɔ, -v na 'mu ye', -v -hi, 'tɪ- 'ni -di, nyibli a 'mu, nu- mɔ 'yiyirinyibli kɔ -balonyɔ 'hven-. Kεε, blablɪ -bu, -v mɔ -tɛε a blablɪ, v 'yɪ =nu nua yɪ bu -pu. ⁹'Mɔ -mɔ blablɪ-gblo a paale a 'mu. Paale a 'mu, 'n pa 'mu, nyiblo -di 'v naa -ni, ε nɔ- Nyɪsua di wa. ε di 'ni pa, ε 'mu 'hri, ε 'mu diide 'ye. ¹⁰'Yiyirinyɔ yɪ 'lɪ 'ni di, ε 'mu 'na blablɪ, -v mɔ 'na nyibli 'yri, ε 'mu =nu le 'lɪla -ni, kɔ, ε 'mu =nu bu -wɛ a -tɪ. 'Mɔ -bɪ, 'n di ni, -ε di-e nu, 'mu nyibli 'klo yrayru -nyi, ε kɔ, 'mu =nu -han-tɪ 'yɪ -hlɔn le nu.

¹¹'Mɔ -bu, 'mɔ -mɔ -tɛε a blablɪkɔnyɔ kɔ 'waa -tɛε a 'yie=tunyɔ. -Tɛε a blablɪkɔnyɔ -hɛ 'a dɔnɔ a -hunhlɔn ni, 'kɪ 'v 'a blablɪ a -ta'. ¹²Kεε, -kuannunyɔ -mu', -ε 'yɪ blablɪ a 'mu a kɔkɔnyɔ 'pa-, ε =tɪ =nu 'yie, 'wliye a -tɪ. Nyiblodɔ a 'mu, 'bu mɔ, 'bu 'ye -ji, 'bu yɪ 'lɪ ni di, ε kɔ bu hie 'v blablɪ bu, bu 'gba ci le, -ε nu=ɔ, ε 'yɪ-t' 'pa-, ε 'yɪ blablɪ a 'mu -kɔ. -Jɪ 'bu nyre 'kɪ 'v, -ε -bɪ ε klo blablɪ -bɪ ni, 'a dɛ -bɪ -mu', 'ε -gbugbe -teblɪ 'nyɪ le. ¹³-Kuannunyɔ 'bu 'ye -ji, ε 'gbe ci, -kɔtɪ blablɪ a -tɪ, ε 'ni 'yaa=a lɪ-t' 'kla -wliye, ε nɔ- mɔ -bɪ, 'wliye a -tɪ, 'ε ni -kuan.

¹⁴⁻¹⁵'Mɔ -bu, 'mɔ -mɔ -tɛε a blablɪkɔnyɔ. -Tɛ 'na 'Bat Nyɪsua -nu, 'ε yɪ 'mu, 'na 'mumu, 'ni yi=e, kɛ- 'n nu 'na nyibli, -v mɔ 'na blablɪ a yiyie, 'na nyibli

a 'mu, 'v yi 'mu -we. 'N -he 'na -hunhlun ni, 'ki 'v 'waa -ta'. 16 'N kɔ blabli -bi, -v 'yi 'ne- 'na -gblo -bu 'kwli -ni, (ε -hen 'nyre, 'na nyibli -bi -mu', -v 'yi -Juukue 'pa-). 'N kɔ -bu naa =nu -we, v 'mu 'na win 'win, v 'mu 'mu nva yi bu pu, v kɔ 'waa 'bio 'huen-, v 'mu 'yi le -bibi -ni, v 'mu 'bla-ju ni -do -he, -wi yi Nyisva a dako ni -do, -ε kɔ blablikonyo ni -do.

17 'Na 'Bat Nyisva nve 'mu ni, -kɔti 'n di 'na -hunhlun 'ni -ha, 'mu 'ku, -ε di-e nu, 'mu -hunhlun a 'mu kle ya, 'mu 'klɔ 'hri de. 18 Nyiblo =du 'yi 'li-i 'li -we, bu 'la 'mu, 'bu mɔ, 'ni 'yi-i ki -wen. 'Na =gbeto, 'n -hve =bu -ha 'na -hunhlun, 'mu 'ku. 'N kɔ 'kl, 'ki =bu -ha 'na -hunhlun, 'n kɔ 'kli de, 'ki =bu -mia 'na -hunhlun a 'mu kle. ε nɔ- mɔ de, 'na 'Bat Nyisva lee 'mu =bu nu.»

19 -Ti a 'mu -Yusu -hla, ε nu=o ni, -Juukue a ye'nanyu -mu', -v ni 'v, 'v =gla de. 20 'Waa -hɔhɔi wen: «'Ku -huan ni 'v nyiblo -bu ke'. 'A 'lu -hɔn 'v 'hru wlɔn. 'A 'ni 'puv 'li-i nva yi bu.» 21 -U -bi wen: «Nyiblo -mu', 'ku -huan ni 'v ke', ε 'yi 'li-i 'li -we, bu nu hihle le. 'Ku -huan 'yi 'li-i 'li -we, bu nu=o, 'yii'donyo bu yru le.»

-Juukue a ye'nanyu 'ni -wen-ε -Yusu a de ki

22 -Te ti -hɔhɔi -hi, -ε -bi ce a ti nyre 'v ni. Ti ni -do a 'mu 'yri, le'mimle ni 'li Jrusredɔ 'kwli, 'ki 'v Nyisva a 'kagbau a -ta'. -Nyrɔwɔ -mu', -ε kɔ 'kwli v =tu la 'li 'kagbau a 'mu Nyisva -ji' bu, -nyrɔwɔdu a 'mu, ε nɔ- nyre 'v de, ε nɔ- kɔ le'mimle v ni. 23 'Ki -Yusu ni 'li Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli, pupa -mu', v deε Salomɔ a pupa, ε nɔ- ε yi 'v ble -hihie -ni, 24 -Juukue a ye'nanyu 'v 'kukue 'v=v 'hvi le. Ke- v pi-i yi, v wen: «Ti ni -tie -a di -ple, -ε di 'v nyre, 'ti- -mu -a mu -lee -ni, nyiblo a 'di -bi -pa 'mu? =Ni mɔ Wanyo -mu', Nyisva pu la le, ε di la -a mu yi ya, -ε -bi -bu lee ne -a mu -dodo.» 25 -ε -bi ε wen: «'N lee mɔ 'a mu ni, keε, -ti -bu, 'n yi 'a mu -lee -ni, a 'ni -pu=v li-i -han-ti'. =Wlulekeε-tebli -bu, 'n ni, 'ki 'li Nyisva a 'nyre 'kwli, ε tve ne 'a mɔ=ɔ ni, nyiblo a 'di -bi 'n pa 'mu. 26 Keε, -ti -bu, 'n hle, a 'ni -pu=v li-i -han-ti, -ε nu=o a 'yi 'na nyibli 'pa-. 27 'Bu mɔ, 'ni yi win ni pi, 'na nyibli pi 'mu nva yi bu, 'ni yi =nu, 'v yi 'mu =wien kve. 28 'Na nyibli a 'mu, 'n yi -nyi =nu 'klɔ yrayru, -ε 'ye ni -we 'li. U 'yi 'li-i 'li -we, bu -we bu, 'klɔ -mɔ 'klɔ. Nyiblo =du 'yi 'klɔ -kɔ, bu -ha 'mu =nu -ji'. 29 'Na 'Bat Nyisva, nɔ- -nyi 'mu =nu. 'A 'kli ni 'v 'kli a pepe 'lu yi. 'A -ti, ε 'yi nyiblo =du -kɔ, -bu kɔ 'kli, -bu -ha nyiblo =du 'na 'Bat Nyisva -ji'. 30 'N kɔ 'na 'Bat Nyisva 'huen-, -a mɔ de ni -do =nɔ.»

31 -Te -Juukue a ye'nanyu -ni wen, v 'win -ti a 'mu, ε -hla, -ε -bi v 'du 'hu ye' le de, v 'mu =ne-ε -mɔ le pu, v 'mu=v 'la. 32 -ε -bi ke- ε pi =nu yi, ε wen: «'Ki 'li 'na 'Bat Nyisva a 'kli 'kwli, 'n nu -haan-tebli -hɔhɔi, 'ki 'v 'a mu ye'. =Haan-ti a 'di -bi, -kɔti 'a pi le, a 'mu 'mu 'la 'li?» 33 -ε -bi v =tu=o =wɔn, v wen: «ε 'yi -bu nu =haande a -ti 'pa-, -a =ni =mɔ=ɔ li -na 'lila le, keε -yi -heε Nyisva a -ti le. ε nɔ- kɔ -ti, =a -hve -na 'lila. -Mɔ -bu, -ε mɔ -tonyiblo, -mɔ pi le, -mɔ Nyisva =nɔ -we.»

34-ε -bi -Yusu =tu =nu =wɔn, ε wen: «U 'cɾi la-a ni, 'kɿ 'lɿ 'aan teteɾien 'kwli, -ε mɔ Nyɿsvaɾien: Nyɿsva wen 'nu: A mɔ nyɿsvapɿ =nɔ. 35-Tɿ -mɿ', Nyɿsva hlaa 'lɿ 'a 'cɾien 'kwli, nyiblo =du 'yɿ 'lɿ-tɿ 'lɿ -wε, bu hla-a, -ε mɔ, ε 'yɿ -tɿ a -tεε 'pa-. Nyibli -mɿ', ε lee win a 'mu, nu- ε dεε nyɿsvapɿ. 36'Mɔ -bɿ, Nyɿsva pu 'mɿ 'kɿbɿa kɿ, 'mɿ 'a -kvan nu a -tɿ. Ε nɔ- lee 'ne- 'mɿ 'klɔ -bu kɿ. 'A mɿ -mɔ -bɿ, a wen 'nɿ, 'mɔ -hεε Nyɿsva a -tɿ le, -tε 'n hle-ε, -ε mɔ, 'mɔ Nyɿsva a 'Yu =nɔ a -tɿ. 37'Bu mɔ, -kvan -bu, 'n ni, 'bu 'yɿ Nyɿsva a kiwεenle 'pa-, -ε -bɿ a 'nɿ 'kuo 'lɿ 'mɿ =wɿv yɿ. 38'Kεε, 'bu mɔ, -kvan -bu, 'n ni, -ε mɔ Nyɿsva a kiwεenle, 'ba 'ye nɿ -hva ba kuo 'mɿ =wɿv yɿ, -ε -bɿ -kvan a 'mɿ, ε nɔ- ba kuo =wɿv yɿ, -ε di-e nu, a 'mɿ=v' le yru -tεε, -ε mɔ, 'n kɔ 'na 'Baɿ 'hven-, -a mɔ dε nɿ -do =nɔ.»

39'Bu pu 'kɿ le, -ε -bɿ -Juukve a ye'nanyv a 'mɿ, v =mυε 'hru le de, 'kɿ bu klɔ=ɔ, kεε, ε ta =nu -jɿ, 'ε -mu.

40-Te de a 'mɿ, ε -hi, -ε -bɿ 'kɿ 'lɿ Suden a 'nikɿ -tɿte nɿ -do -mɿ', Saan pu la 'lɿ nyibli 'nie 'lu le, ti -hi la a ti 'yri, 'kɿ -Yusu -hi 'lɿ ti -hɔɔhɔɿ, 41nyibli -hɔɔhɔɿ 'v mi 'lɿ-tɿ -mɔ, v wen: «Saan 'yɿ =wɿlεkεε-tebɿ =du -nu, kεε, -tɿ a pεpe -mɿ', ε hla la, 'kɿ 'v -Yusu a -ta', ε mɔ -tɿ a -tεε =nɔ.» 42'Kɿ 'v -tuo nɿ -do a 'mɿ kɿ, nyibli -mɿ', -v nɿ 'v, 'waa -hɔɔhɔɿ kuo -Yusu =wɿv yɿ.

-Te -Yusu a ninatumu Lasa 'kɿ la

11 1'ε kɔ la -Yusu a ninatumu =du. 'A 'nyre mɔ Lasa. 'Kɿ ε nɿ 'lɿ Betanidɔ 'kwli, 'kɿ 'lɿ Sudeblɔgba 'kwli, ε kɔ 'a 'diayɿ nyɾɔyo nɿ 'hven 'hven-. 'Waa 'nyre mɔ, Mari kɔ Matɿ. 2'Mari, nɔ- mɔ nuɔgba -mɿ', -ε gba la hinhrɔnpɔnyra, -ε 'wla la-a -Yusu a buɿ kle, 'tɿ- -ε nu la 'a dɔnɔ a 'lu-pupui, -ε 'hran la -Yusu a buɿ le. 'Waa 'diayɿ Lasa, nɔ- 'kve -klɔ; 3'diayɿ nyɾɔyo a 'mɿ, 'v le nyiblo, 'kɿ 'lɿ -Yusu -mɔ, 'kɿ bu lee -nε, -ε mɔ: «-Na ninatumu Lasa a 'hɔɿ yɿ 'nɿ hren.» 4-Te -Yusu 'win titie a 'mɿ, -ε -bɿ ε wen: «Lasa a 'hɔɿ a hinhren 'yɿ 'lɿ-tɿ 'lɿ -wε, bu 'la-a. Kεε, ε di tɔɔ =ne nyibli yɿ, -ε mɔ, Nyɿsva kɔ 'kɿ, kɔ -tɿ a 'yɿ'buale. 'Kɿ Nyɿsva di 'lɿ 'hɔɿ a hinhren a 'mɿ 'kwli -naa -nɿ, ε 'mɿ=v nyibli yɿ -tɔɔ -nɿ, -ε mɔ, 'mɔ -bu, -ε mɔ Nyɿsva a 'Yu, 'n kɔ -tɿ a 'yɿ'buɔa.»

5'Diayɿv nɿ ta a 'mɿ, -v mɔ Matɿ kɔ Mari kɔ Lasa 'hven-, -Yusu nυε =nu nɿ diakɿ. 6'ε mɔ =han-tɿ, 'ε nυε =nu diakɿ, kεε, -tε ε 'win Lasa a 'hɔɿhɾennyre, -tɿte -mɿ', ε nɿ 'lɿ, ε -hii 'lɿ -nyɾɔwɿ nɿ 'hven, 7'tɿ- 'ε lee ne 'a -nagbopv, ε wen: «-Ba 'du ye', -ba mu 'lɿ Sudeblɔgba 'kwli.» 8-ε -bɿ 'a -nagbopv wen: «Tɔɔnɔyo o, -tɿte -mɿ', -pu le, -ba mu 'lɿ, 'kɿ v -hve bu bii mɔ 'lɿ -mɿ 'hɿ, bu 'la mɔ -mɿ, de a 'mɿ, 'a ti 'yεε kɿ bu nɿ hɿve. -ε -bɿ, 'kɿ -hve -ba mu 'lɿ de?» 9-ε -bɿ -Yusu wen: «-Nyɾɔwɔ kɔ 'a -ne ti, halɔ 'ε kɔ 'a -ne ti. Nyiblo 'bu yɿ -nyre' nɿ -nεε -nɿ, 'a buɿ 'yɿ 'lɿ-tɿ 'lɿ -wε, bu bibi le, -ε nu=ɔ, ε yɿ nyiblo -mɿ' nɿ 'ye, -ε yɿ 'klɔ -bu a nyibli -nyre -nyɿ. 10'Kεε, nyiblo 'bu yɿ 'tɔ' nɿ -nεε -nɿ, 'a buɿ kɔ bu bibi le, halɔ a -tɿ.» 11-ε -bɿ kε- ε pɿ =nu yɿ de, ε wen: «-Aan ninatumu yɿ 'nɿ ηme, kεε, 'n mi nɿ, 'mɿ=v ηmena' -ha.» 12-ε -bɿ

'a -nagbopu wen: «Kukonyo o, 'bu yi ni nme, e 'wi yi, 'a 'hvi di 'ni 'kee -ni.»
 13 Kεε, de -mu', -Yusu pu le, -e mo, Lasa yi 'ni nme, e 'wi yi 'kukvu e -hen
 'nyre. Kεε, 'a -nagbopu -mo bi, 'waa =wli 'ye-e ni, -e mo, seyi a nmena a -ti
 e hle. 14 -Yusu 'yi 'ki -nu -ti -du 'yi ki -hlii -ni de, 'e lee -nu, -e mo: «Lasa 'ku
 ni. 15 Kεε, 'aan -ti, 'n ko plo a bleele, 'ki -bu 'yi 'u Lasa 'hvi -ni, -e nu-o, de a
 'mu, e di 'a mu 'ni -heε -ni, 'ki ba kuo 'mu =wlv yi. 'A -ti, -ba mu 'u-v 'hvi.»
 16 -ε -bi Toma, u deε =Yrupuyu, e no- yi 'a 'bio -nagbopu -lee -ni, e wen:
 «-Ba kuvε -Yusu =wien, -e di-e nu, e ko -a mu 'hven-, -a 'mu 'u -tite ni -do
 'kuv -ni.»

**-Yusu, no- he 'li -tonyibli 'kukonyibli 'nyi, -e yi
 -nu 'klo yrayru -mu', -e 'ye ni -we 'li -nyi**

17 -Te -Yusu yi 'li 'diu a 'mu 'kwli nyre mo ni mi, -e -bi e 'win ni, -e mo,
 -te u -ha 'u Lasa, e ko ke -nyrowi ni -hen. 18 Betanidu 'mve Jrusedu yre.
 'Waa -molehvhlo 'yi 'li -kilow ni ta -we. 19 E no- ko -ti, -Juukve -hvhv 'u
 -hon 'li Jrusε, 'u di Mati ko Mari 'hven- yi -me mo, u 'mu 'li -nu =wlv 'kwli
 bu =tu, 'waa 'diayi Lasa a 'kuv-ti. 20 -Te Mati 'win, -e mo, 'ki -Yusu yi 'li
 di, -e -bi e mu-o yi 'be mo, keε, 'ki Mari -mo -bi, e ni 'li 'kayu bu. 21 -Te
 Mati nyre 'u -Yusu 'hvi, -e -bi e wen: «Kukonyo o, 'bu mo, -ni ni mo 'ne-, 'na
 'diayi 'yi wen 'li-t 'li -we, bu 'ku wen. 22 Kεε, -te ti ne -bu, 'n yi-e ni, -e mo,
 'a -ne de, -di Nyisva -hva, e di-e 'ni nu.» 23 -ε -bi -Yusu wen: «-Na 'diayi di
 'hri 'klo.» 24 -ε -bi Mati wen: «iin, 'n yi-e ni, -e mo, le'bo-nyrowo a ti 'yri,
 ti -mu', -e ko 'yri Nyisva di nyibli 'klo -ha.» 25 -ε -bi -Yusu wen: «Mo -he 'li
 -tonyibli 'kukonyibli 'nyi le, -e yi -nu 'klo yrayru -mu', -e 'ye ni -we 'li -nyi.
 Nyiblo 'bu kuo 'mu =wlv yi, -e -bi 'n -nyi-e 'klo yrayru a 'mu. 'Ye -bu e 'ku,
 e 'tie di 'klo a 'mu ko. 26 Nyiblo -bu, -e pi -hunhlon, 'bu mo, 'bu kuo 'mu
 =wlv yi, -e -bi seyi-seyi e 'yi 'li-t 'li -we bu 'ku. -Bi de a 'mu, -pu-v -han-ti?»
 27 -ε -bi e wen: «iin, Kukonyo, 'n pu-v -han-ti, -e mo, -mo mo Wanyo -mu',
 Nyisva pu la le, -e di la 'a dako yi ya. -Mo mo Nyisva a 'Yu, -e di la 'ne-
 'klo -bu ki di.»

-Te -Yusu we la 'a nunatumu Lasa a -hien

28 Bu pu 'ki le, -e -bi Mati mu 'a 'diayi Mari da mo, 'u bii yi, e wen:
 «Tōonyo di ni, -mo e de.» 29 -Te Mari 'win didawin a 'mu, -e -bi e 'kika ni, 'e
 'du ye', 'e mu 'li -Yusu 'hvi. 30 -Yusu a 'mu, e 'yεε 'diu ni 'ye. -Tite ni -do -mu',
 Mati yεε wen 'u-v bu, 'ki e 'tie ni 'u. 31 -Juukve -mu', -u di 'li-t =wlv 'kwli bu
 =tu mo, -te u 'ye-e, -e mo, Mari a 'mu, e 'kika ni, 'e 'hri, -e -bi 'waa 'mumu,
 u 'du ye', 'u kuvε-e =wien. U nu- -mo -bi, u daa =ne, 'ki e mi 'li 'dabio yi, e
 'mu we.

32 -Te Mari nyre 'u -tite -mu', -Yusu ni 'u, -te e 'ye-e, -e -bi e 'gbla kwli, 'ki
 'u 'a bu =hlon, e wen: «Kukonyo o, -ni ni mo 'ne-, 'na 'diayi 'yi wen 'li-t 'li
 -we, bu 'ku wen.» 33 -Te Mari pu 'ki le, -e -bi -Yusu 'ye-e ni, -e mo, e yi 'ni

we, ε kɔ nyibli -mu', -v kvε-ε =wien, 'v yɪ we -wε. Dε a 'mʊ, ε bubla-a yɪ bu diakti, kɔ, 'ε nie =nε nyat diakti, ³⁴-ε -bi ε wen: «-Tε a -ha 'v=v, -bi' a -tuu =ne yɪ li?» -ε -bi v wen: «Kukɔnyɔ, di 'li, -mʊ 'v -tɪtε a 'mʊ 'ye.» ³⁵-ε -bi -Yusu -tva wuwe. ³⁶Nyibli -mu', -v ni 'v, v wen: «Ba 'ye kε, ε nuε =ne ni diakti.» ³⁷Ki 'li nyibli a 'mʊ 'nyi, 'ki nyibli ni 'li, v wen: «Bi nɔ- kla mɔ 'yii'dɔnyɔ a 'yii yɪ. Ε kɔ bu nu wen 'ki=i, 'ki Lasa 'yεε di wen ni 'ku.»

-Tε -Yusu -ha la Lasa 'klɔ

³⁸-Yusu bubble yɪ bu de, 'ε mu 'li 'dabio yɪ. 'Dabio a 'mʊ, ε mɔ 'hɔ a 'hɔ =nɔ. 'Ki ε ni 'li dɔgba 'kwli, 'v nu 'hɔkɪbɪa, 'v ka-a yɪ. ³⁹-ε -bi -Yusu wen: «Ba -ha 'v 'hɔ -mu', v -nu, 'v ka 'dabio yɪ.» Kεε, ke- Lasa a 'diayɪ nyrɔyɪ Matɪ pi: «Kukɔnyɔ o, ε di pʊ 'nu, -ε nu=o, ε -hii 'li 'dabio 'kwli -nyrɔwɪ ni -hɛn.» ⁴⁰-ε -bi -Yusu =tu=o =wɔn, ε wen: «N lee wen -mʊ ni, -ε mɔ, =ni kuo 'mʊ =wɔ yɪ, -di Nyɪsɪa a -tɪ a 'yi'bubɪa 'ni 'ye.» ⁴¹ε nɔ- mɔ bu -ha 'v 'hɔ a 'mʊ, -Yusu 'ε 'du 'lu ye', 'ε ta 'li yakɔ 'kwli lε, ε wen: «Na 'Ba, 'n -nyi -mʊ 'wio, -kɔtɪ -wen 'na lenyaawin ki. ⁴²'N yi=e ni, -ε mɔ, 'a -nε ti, -yɪ wen 'na lenyaawin ki. Kεε, -tɪ -bʊ, 'n -hla, 'n hla-a ni, nyibli -bʊ, -v =glaa 'li 'mʊ lε a -tɪ, -ε di=e nu, v 'mʊ=v =han-tɪ pʊ, -ε mɔ, -mɔ lee 'nε- 'mʊ 'klɔ -bʊ ki.» ⁴³-Tε ε pʊ 'ki lε, -ε -bi ε 'yaa 'li win, ε wen: «Lasa, 'hri 'li 'dabio 'kwli!» ⁴⁴Ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi Lasa 'hri ni. 'A bu kɔ 'a dabʊ 'hven-, v 'tɪε 'hunhwen -jɪsε lε, kɔ, 'v 'hunhwan 'a 'lu dakɪbɪa lε. -ε -bi -Yusu wen: «Ba =wle=ε, kɔ, ba -ha=a mε lε, bu na.»

-Tε -Juukvε a ye'nanyv -yra la -Yusu a 'lɪa-tɪ (Matie 26.1-5; Maki 14.1-2; Luku 22.1-2)

⁴⁵-Juukvε -mu', -v mu Mari yɪ -mε mɔ, -v 'ye de -mʊ', -Yusu -nu, 'waa -hɔɔhɔ kuo -Yusu =wɔ yɪ. ⁴⁶Kεε, 'ki 'li -nʊ 'nyi, nyibli -bi ni 'li, 'v mu Falisi-tumu a nyibli 'ye mɔ, 'v lee =nʊ de a 'mʊ, -Yusu -nu. ⁴⁷-Tε v 'win, -ε -bi Nyɪsɪa a -cɔhlɔnpinyv gbagbɪ, kɔ Falisi-tumu a nyibli a 'mʊ 'hven-, v kɔ 'waa nyibli gbagbɪ 'hven-, v da -gbolugbo, v wen: «-Bi' -a di 'ki nu 'li, -ε nu=o, nyiblo -bʊ, ε ni =wɪlεkεε-tebli -hɔɔhɔ? ⁴⁸'Bʊ mɔ, -ba -ha=a mε lε, bu 'tɪε yɪ=i 'lu -mɔ ni gbε, nyibli a pepe di kuo =nε =wɔ yɪ, 'tɪ- Romakvε a nyibli gbagbɪ 'mʊ di, v 'mʊ -a mʊ gbatɪ kle -ha, -a mʊ -bʊ, -v mɔ Nyɪsɪa a 'kagbau -bʊ, kɔ -aan dakɔ a nyibli gbagbɪ.» ⁴⁹'Ki 'li -nʊ 'nyi, nyiblo -mʊ', -ε mɔ la 'yru a 'mʊ bʊ, 'a -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbɪ, ε wen: «A 'yɪ -dedede a leyuyruo -kɔ. ⁵⁰-Bi ε 'yɪ -tεε -nu, 'ki nyiblo ni -do, 'bʊ 'ku, 'ki 'v -aan dakɔ a pepe a -ta', 'ε -hi 'v -aan dakɔ a pepe a 'mʊ bu -wε bu?» ⁵¹Seyɪ-seyɪ, win a 'mʊ, ε -pʊ, ε 'yɪ 'a dɔnʊ a 'lulε-hihie 'pa-. Kεε, -tε ε mɔ 'yru a 'mʊ, 'a -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbɪ, -ε nɔ- kɔ -tɪ Nyɪsɪa 'ε =tu=o win a 'mʊ wɔn, 'ε hlε=ε, -ε mɔ, -Yusu di 'ni 'ku, 'ki 'v -Juukvε a dakɔ a pepe a -ta'. ⁵²Kεε, ε 'yɪ 'v -Juukvε ni -do a -ta' 'pa-, ε 'ni 'ku=v ni. Kεε, ε di 'ni 'ku, 'ki 'v Nyɪsɪa a 'yonʊ a pepe, -v 'hɛn 'blɔgbɪ ki bu a -ta', -Yusu a 'mʊ, ε 'mʊ -nʊ lε 'kukue -ni, v 'mʊ de ni -do -hε.

⁵³Kuε 'v -nyrɔwɔ a 'mu 'yie bu, -Juukvε a ye'nanyv -yra=a ni, 'ki bu 'la -Yusu. ⁵⁴De a 'mu, ε nu-o ni, -Yusu 'ni -pa=a la, 'ki 'li nyibli 'nyɪ lε de, 'ki 'li -Juukvε a 'blugba 'kwli. -ε -bi ε kɔ 'a -nagbopv 'hven-, 'ki v mu 'li 'dɔɔ -mɔ', v dεε Eflaimv 'kwli, 'v -hii 'li -nyrɔwɪ -hɔɔhɔɪ. 'Ki 'li Eflaimv a 'mu ke', -tɔtɔkɔtɔɔ -dɔv ni 'li, nyiblo -dɔv 'ε 'yɪ 'li ki 'ti.

⁵⁵-Juukvε a lε'mimle -mɔ', v dεε Pakɪ, 'a ti 'mve yre. 'Ti- lε'mimle a 'mu, ε 'mu 'v nyre, 'blugba a 'mu, 'a nyibli -hɔɔhɔɪ mu 'li Jrusredɔɔ 'kwli, -ε di=e nu, de -mɔ', v kɔ bu nu, 'ti- v 'mu 'v yɪ 'sii -ni, 'ki 'v Nyɪsva ye', v 'mu=v nu, 'ti- v 'mu lε 'mle. ⁵⁶Nyibli a 'mu, v =mve -Yusu lε. -Tε v ni 'li Nyɪsva a 'kagbau a -yaa 'kwli, -ε -bi v -tua 'v lε'betile, v wen: «=Bɪ 'aan =wɪ wɛn 'ni, ε di lε'mimle ki 'ni di?»

⁵⁷Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyv gbagbɪ kɔ Falisi-tumu a nyibli hla la=a ni, -ε mɔ, 'bu mɔ, nyiblo =dɔv 'bu yɪ 'v -tɪtε -mɔ', -Yusu ni 'v, -ε -bi bu lee =nv, -ε di=e nu, v 'mu=v klɔ.

-Tε Mari plv la -Yusu a buɪ -dawinni lε
(Matie 26.6-13; Makɪ 14.3-9)

12 ¹-Nyrɔwɪ ni =hlon-do -hie 'li, -Juukvε a lε'mimle -mɔ', -ε mɔ Pakɪ, ε 'mu 'v nyre, 'ki -Yusu kɔ 'a -nagbopv 'hven-, v mu 'li Betanidɔɔ 'kwli. 'Ki 'li 'dɔɔ a 'mu 'kwli, 'ki nyiblo -mɔ', -ε mɔ Lasa, ε 'ti 'li. Lasa a 'mu, ε nɔ- -Yusu -ha mɔ 'li 'kɔkɔnyibli 'nyɪ, ε -ha mɔ 'klɔ. Lasa a 'mu, ε kɔ 'a 'dɪayɪ nyrɔyɔ ni 'hven, Matɪ kɔ Mari 'hven-, v nu- kɔ -mɔ ε mu 'li. ²-Tε ε nyre 'v, -ε -bi v pie =nε ni, Matɪ 'ε -ha 'li -Yusu a diidε. Lasa kɔ nyibli -bi, v kɔ -Yusu 'hven-, nu- yɪ diidε a 'mu di. ³Bu yɪ 'ki de ni di, -ε -bi Mari 'du -dawinniyɪε ye'. -Dawinni a 'mu, ε pɪ -die dɪaktɪ. -Tε ε 'du=o ye', -ε -bi ε plv=v -Yusu a buɪ lε, 'ε nu 'a dɔɔnv a 'lunyapli, 'ε 'hran -Yusu a buɪ lε, -dawinni a hunhrɔv 'ε 'heen 'li 'kayv bu. ⁴-Tε Mari nu de a 'mu, -ε -bi -Yusu a -nagbopi -bi, -ε kɔ 'nyre mɔ Judɪa Yisikalio, -ε di -Yusu 'a yraanyibli -ji' pɔ, ke- ε pɔ: ⁵«Aa. Dε- kɔ -dawinni a 'mu a 'yɪ -plo 'li? 'A 'wliye -wε 'li bu mɔ wɛn -kvannunyɔ ni -do a 'pεewli ni, 'ki 'li -hɔɔnpɔɪ ni -pu 'kwli. 'Bu mɔ, 'bu plo wɛn-ε, -a -wε 'li -ba -nyi wɛn 'a 'wliye -hwennyibli ni.» ⁶ε 'yɪ -bu bu kɔ -hwennyibli a nyai a -ti, bu nu 'pɔpɔ lε, keε -tε ε mɔ 'yiyɪrinyɔ a -ti, ε nɔ- kɔ -ti, 'ε ni 'pɔpɔ lε. ε mɔ =han-tɪ, ε nɔ- =tui 'waa 'wli blε, keε, 'wli a 'mu, ε =tui blε, ε kla 'a 'yiyɪ-tɪ. ⁷-ε -bi ke- -Yusu pɪ 'ki, 'ε -hɪhɪε-ε klε, ε wɛn: «=Ha=a mε lε. Dε v kɔ bu nu wɛn -nyrɔwɔ -mɔ', -ε kɔ 'kwli 'n di wɛn 'v 'kɔv -ni, v di wɛn 'v 'mu 'v -haa -ni, de a 'mu, ε nɔ- ε -nu -dodo. ⁸Ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, -hwennyibli 'tɪε di 'nε- 'a mu 'nyɪ ni. Keε, 'mɔ -bi, ti 'n di 'nε- 'a mu 'nyɪ -hii -ni, ε 'yɪ -hɔ.»

-Juukvε a nyibli gbagbɪ -hve bu 'la Lasa -wε

⁹Ti ni -do a 'mu 'yri, 'ki -Juukvε -hɔɔhɔɪ 'wɔwɔ 'v, -ε mɔ, 'ki -Yusu ni 'li Betanidɔɔ 'kwli. ε nɔ- mɔ bu mu 'li. ε 'yɪ -Yusu a 'yiyie-tɪ ni -do a -ti 'pa-,

v 'yɪ 'lɪ -mu. Kɛɛ, v mu 'lɪ nɪ -wɛ, -ɛ di-e nu, Lasa -mʊ', -Yusu -ha mɔ 'lɪ 'kʊkʊnyibli 'nyɪ, ɛ -ha mɔ 'klɔ, v 'mʊ-v 'ye. ¹⁰-ɛ -bɪ Nyɪsʊa a -cɔhɔɔnpɪnyv gbɔgbɪ -yɾa-a nɪ, 'kɪ bʊ 'la Lasa -wɛ, ¹¹-ɛ nu-o, ɛ nɔ- kɔ -tɪ, -Juukʊɛ -hʊɔhʊɪ 'v kʊo -Yusu =wɔv yɪ, 'v 'kee nyibli gbɔgbɪ a 'mʊ, 'waa -mɔnɪna.

-Tɛ -Yusu 'ya la Jrusɛdɔ 'kwli

(Matie 21.1-11; Maki 11.1-11; Luku 19.28-40)

¹²-Tɛ -nyɾe -nyɛ, -ɛ -bɪ nyibli -mʊ', -v di Pakɪ a lɛ'mimle kɪ, v 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, -Yusu di di Jrusɛdɔ 'kwli. ¹³-Tɛ v 'wɪn 'kɪ, -ɛ -bɪ v 'bɛ yohran, 'v 'ble-e kʊa lɛ, 'v -tɪ 'dɔ, 'v mu -Yusu ye' 'bɛ mɔ. Kɛ- v pɪ, 'v 'yɛɛ 'lɪ win, v wɛn: «-Na 'wio, -mɔ -mʊ', -ɛ yɪ 'lɪ di, 'kɪ 'lɪ Kʊkʊnyɔ a 'nyɾe 'kwli. Nyɪsʊa bʊ nu -mʊ -haandɛ -mɔ. Ba 'ye Yisraekʊɛ a bodɔ, -ɛ yɪ 'lɪ di. Ba 'de -ba pʊ=v 'nyɾe lɛ.» ¹⁴'Kasrayu =dʊv nɪ 'v. ɛ nɔ- kɔ kɪ -Yusu 'ya 'v, =wɪ yɪ, -tɛ -mʊ', Nyɪsʊacrɪɛn nu la 'a hɪhla, -ɛ mɔ:

¹⁵«Sion (Jrusɛ) a nyibli,
a 'nɪ 'pie 'lɪ hʊannʊ.
Ba 'ye kɛ,
'aan bodɔ, nɔ- yɪ 'lɪ di.
'Kɪ ɛ nɪ 'v 'kasrayu kɪ.»

¹⁶Tɪ a 'mʊ 'yɾɪ, -tɛblɪ -mʊ', -Yusu kɔ nyibli -mʊ' 'hʊɛn-, v nɪ, 'a -nagbopʊ 'nɪ -yɾu-o la-a' lɛ. Kɛɛ, tɪ -mʊ' -kɔ 'yɾɪ -Yusu mu 'lɪ yakɔ 'kwli, 'kɪ 'lɪ -tɪ a 'yɪ'buale 'kwli, 'tɪ- 'ɛ bi 'lɪ -nʊ 'kwli, -ɛ mɔ, -tɪ a -tɛɛ =nɔ, -tɛ -mʊ', Nyɪsʊacrɪɛn nu la 'a hɪhla, kɛ- nyibli -mʊ', v nɪ la 'a nunuo.

¹⁷-Tɛ -Yusu lee mɔ Lasa, 'kɪ bʊ 'hɾɪ mɔ 'klɔ, bʊ -hɔn mɔ 'lɪ 'dabio 'kwli, nyibli -hʊɔhʊɪ 'ye mɔ dɛ a 'mʊ nɪ, 'v mu mɔ, 'v lee mɔ nyibli -bɪ lɛ dɛ a 'mʊ, -Yusu -nu. ¹⁸ɛ nɔ- kɔ -tɪ, nyibli -nɪ wɛn, 'v di-e ye' 'bɛ mɔ, -kɔtɪ v 'wɪn mɔ nɪ, -ɛ mɔ, -Yusu nu mɔ =wɪlɛkɛɛ-tɛblɪ a 'mʊ nɪ. ¹⁹-ɛ -bɪ Falisi-tumu a nyibli -mʊ', -v nɪ 'v, v nʊ- -mɔ -bɪ, kɛ- v pɪ, 'v yɪ 'lɪ lɛ 'pʊplɛ -nɪ, v wɛn: «-A yɪ-tɪ 'nɪ 'ye, -ɛ mɔ, nyiblo -bʊ, ɛ -hi -a mu wɔn. Nyibli a pɛpɛ yɪ kʊɛ=ɛ -wien.»

Glektʊɛ -bɪ -hʊɛ bʊ yɪ wɛn -Yusu

²⁰-Juukʊɛ a lɛ'mimle a 'mʊ a tɪ 'yɾɪ, nyibli -mʊ', -v mu 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli, -v mu Nyɪsʊa da mɔ, 'kɪ 'lɪ -nʊ 'nyɪ, Glektʊɛ nɪ 'lɪ. ²¹Nyibli a 'mʊ, v nʊ- mu 'v -Yusu a -nagbopi Filipʊ 'hʊɪ. 'Kɪ ɛ kɔ 'lɪ Betsaida, -ɛ mɔ Galilebɔgbɔ a 'dɔ -bɪ, v wɛn: «Nyɪbeyu, -a -hʊɛ -ba yɪ wɛn -Yusu.» ²²ɛ nɔ- mɔ Filipʊ a 'mʊ, bʊ mu, bʊ lee nɛ 'a 'bɪ Adre, 'tɪ- v nɪ 'hʊɛn a 'mʊ, 'v bibi kɪ, 'v -mu, 'v lee -Yusu. ²³-ɛ -bɪ -Yusu wɛn: «Tɪ nyɾe 'v nɪ, 'kɪ 'mɔ -bʊ, -ɛ mɔ -tonyibli a pɛpɛ a Nyiblo, Nyɪsʊa bʊ -nyɪ 'mʊ -tɪ a 'yɪ'buale. ²⁴-Bʊ pʊ=v -kʊbʊyɛ a dɛ yɪ. -Kʊbʊyɛ 'bʊ 'yɪ -tʊtʊ lɛ -hɾɛn, ɛ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ mɪ, kɔ, ɛ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ pʊ blʊ, kɛɛ, ɛ nɪ -dɔ di 'v nɪ. Kɛɛ, 'bʊ mɔ, 'bʊ -hɾɛn -tʊtʊ lɛ, ɛ di 'nɪ mɪ, ɛ 'mʊ blʊ pʊ. -Kʊbʊ a 'mʊ, 'a mʊmʊ 'wɪ- 'kʊkʊv yɪ. 'Na 'mʊmʊ, 'n 'wɪ- -kʊbʊyɛ yɪ. 'N kɔ -bʊ 'kʊ, -ɛ di-e nu, nyibli -hʊɔhʊɪ 'mʊ 'klɔ yɾayɾv -mʊ', -ɛ

'ye ni -we 'li kɔ. ²⁵-E -bi nyiblo 'bu 'yi -mɔ -we, bu 'ku, 'na =wɔ a yɪkuole a -ti, ε 'yi 'li-ti 'li -we, bu kɔ 'klɔ yrayru -mu', -ε 'ye ni -we 'li. Kεε, nyiblo 'bu -we -mɔ, 'ki bu 'ku, -tε ε mɔ 'na nyiblo a -ti, ε di kɔ 'klɔ yrayru -mu', -ε 'ye ni -we 'li. ²⁶Bu mɔ, nyiblo 'bu -hɔε, bu nu 'na -kuan, -ε -bi ε blεε yi, bu na 'mu -mɔ, 'a -nε -tite, 'n di 'v mu, ε kɔ bu mu 'v -we, 'ye -bu ε mɔ 'li 'kuole'. 'A -nε nyiblo, 'bu yi 'na -kuan ni ni, 'na 'Bai Nyɪsua, nɔ- di-e -ti a 'yi'buale -nyi.»

-Yusu hla 'a 'kukuv a -ti

²⁷«-Tε ti nε -bu, 'na -hihiu hlɔɔ 'mu -mɔ lε. -Bu' 'n di 'ki 'na 'Bai yi pu 'li? -Bi kε- -bu pu: 'Na 'Bai Nyɪsua o, nu=o, -hɔɛn'yeti, -ε di 'li di, bu hlɔɔ 'mu -mɔ lε. 'Uɔn-, 'ni -pu=v lε ni, -ε nu=o, -hɔɛn'yeti a 'mu, nɔ- 'mu 'li wɔn -naa -ni, ε nɔ- kɔ -ti, 'ni di 'nε- 'klɔ -bu ki. ²⁸Kε- 'n di pu: 'Na 'Bai o, nu=o, -na -ti bu 'bua 'yi.» Bu pu 'ki lε, -ε -bi Nyɪsua a win -hɔn 'li yakɔ 'kwli, 'ε pi lε: «'N -we 'a nunuo -mɔ, 'na -ti 'ε 'bua 'yi, kεε, 'n kɔ =bu nu=o de.»

²⁹Nyibli -mu', -v ni 'v, v 'win win a 'mu ni, v wen: «Yakɔ, -ε =ma.» -U -bi wen: «Nyɪsua a lelenyɔ -bi, -ε yi 'ple.» ³⁰Kεε, -Yusu wen: «'E 'yi 'na -ti 'pa-, win a 'mu, ε 'yi -pu -ni, 'a mu kɔ -ti =nɔ. ³¹Ti -bu, -ε kɔ 'yri Nyɪsua di 'v 'klɔ a nyibli -bati lε -puv -ni, ε nyre 'v ni. -Tε ti nε -bu, Nyɪsua di 'klɔ -bu, 'a nyiblo gbagbu Satan lε 'ni bla. ³²Mɔ -bi, ti -mu' -kɔ 'yri v di 'v 'mu ye' 'duu -ni, 'ki 'v tugbe 'yie, 'mu -totv -mɔ lε -hlɔɔ -ni, ti a 'mu 'yri, 'n di-e 'ni nu, nyibli a pepe 'mu 'mu lε 'mɔε -ni.» ³³'Kukuvu -mu', ε di la 'ku, ε nɔ- ε -hen 'nyre. ε nɔ- kɔ -ti, 'ε nu 'puple lε.

³⁴-E -bi kε- nyibli -mu', v pi-ti yi, v wen: «'Ki 'li Nyɪsua a tetecrien 'kwli, v 'cri la 'li-ti ni, -ε mɔ, Wanyɔ -mu', Nyɪsua pu la lε, ε di la -a mu yi ya, ε di hie 'klɔ. Dε- kɔ -ti, -mɔ -bi, -ni pi lε, -ε mɔ, nyiblo -mu', -ε mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, v di 'du-o ye', 'ki 'v tugbe 'yie, ε 'mu -totv -mɔ lε -hlɔɔ -ni? Nyiblo a 'di -bi, -ε mɔ 'ki -tonyibli a pepe a Nyiblo 'li?» ³⁵-E -bi kε- -Yusu pi -nu yi, ε wen: «-Nyre 'tε di 'nε- 'a mu 'nyi ni, 'ki 'li ti gbi 'kwli. -Tε -nyre a 'mu, ε 'tε ni 'nε- 'a mu 'nyi, 'ki ba na-a 'mu, -ε di-e nu, halɔ 'ni -ha 'a mu bu -hu, -kɔti nyiblo -mu', -ε nεε halɔ 'nyi, -tite -mu', ε mi 'v, ε 'yi 'v -yi. ³⁶'A -ti, -tε -nyre 'tε ni 'nε- 'a mu 'nyi, ba kuo -nε -wɔ yi, -ε di-e nu, a 'mu nyibli -mu' pa, -v nεε -nyre'.»

-Juukvε 'yi -Yusu -wɔ yi -kuo -ni

-Tε -Yusu -we -ti a 'mu, 'a hihla -mɔ, -ε -bi ε hlɔɔ =nu -mɔ lε, 'ε -hli =nu 'yi ki. ³⁷E mɔ =han-ti, 'ε nu =wɔlεkεε-tebli, 'v -hu, kεε, nyibli 'yi-ti =wɔ yi -kuo -ni. ³⁸Dε a 'mu, ε mu 'lu -mɔ, -ε di-e nu, -ti -mu', Nyɪsua a winwɔn-hanyɔ Esai hla la, ε 'mu -nue -ni. -Ti a 'mu, Esai hla la, ε nɔ- -bu:

«Nyɪsua o, -ti -bu, -a hle,
nyiblo a 'di -bi, -ε pu=v =han-ti 'li?
Nyiblo a 'di -bi, -ε yru -na 'klukunuu 'li?»

Ɛ 'yɪ 'a nyiblo =du -kɔ.»

39-Tɪ -bu, -kɔtɪ 'kɪ v 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu kuo -Yusu =wɛlɔ yɪ, Esai a 'mɔ, ɛ hla-a ni. Kɛ- ɛ pɔ:

40 «Nyɪsɔa nu-o ni, 'waa 'yii 'ɛ 'dɔ,
-ɛ di-e nu, v 'nɪ -ha dɛ lɛ yru,
kɔ, 'ɛ nu-o, 'waa =wɛlɔ 'ɛ 'gboklo -ni,
-ɛ di-e nu, v 'nɪ -ha -tɪ' lɛ yru.
Ɛ mɔ -han-tɪ, 'bu mɔ, 'bu yɪ wɛn -tɪ' lɛ ni yru,
v di 'mɔɛ wɛn=ɛ yɛ,
-ɛ di-e nu, ɛ 'mɔ wɛn =nu wa.»

41 Esai a 'mɔ, ɛ hla -tɪ a 'mɔ ni, -kɔtɪ ɛ 'yɛ la -Yusu a -tɪ a 'yɪ'buale ni, 'ɛ hla la -Yusu a 'mɔ, 'a -tɪ.

42 Ɛ mɔ -han-tɪ Esai 'ɛ nu hihle lɛ, kɛɛ -Juukɔɛ a ye'nanyɔ -huɔhuɔ, v kuo -Yusu =wɛlɔ yɪ -wɛ. Kɛɛ, v 'yɪ-tɪ -hla, 'kɪ 'bɔ nyibli ye', -ɛ nu-o, v yɪ pie Falisi=tumu a nyibli a huannɔ, -kɔtɪ 'bu 'wɪn, v di bla =nu lɛ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsɔa a 'kayo a pɛpɛ blɛ. 43 Ɔ -huɛ=ɛ ni, nyibli bu 'yaa 'lɪ 'waa 'nyɛ, 'ɛ -hi 'bɔ Nyɪsɔa bu 'yaa 'lɪ 'waa 'nyɛ.

Nyibli -mɔ', -v 'yɛ ni pɔ -Yusu a win nɔa yɪ bu, nu- -bati di kɔ

44-Ɛ -bɪ -Yusu 'yɛɛ 'lɪ win, 'ɛ yɪ nyibli -lee -ni, ɛ wɛn: «Nyiblo 'bu ni 'bɔ, 'bu kuo 'mɔ =wɛlɔ yɪ, ɛ 'yɪ 'mɔ ni -do 'pa-, ɛ 'yɪ 'mɔ =wɛlɔ yɪ -kuo -ni, kɛɛ, 'na 'Bai -mɔ', -ɛ lee 'nɛ- 'mɔ 'kɔ -bu kɪ, ɛ nɔ- ɛ kuo =wɛlɔ yɪ -wɛ. 45 Nyiblo 'bu 'yɛ 'mɔ, -ɛ -bɪ ɛ 'yɛ 'na 'Bai -mɔ' ni -wɛ, -ɛ lee 'nɛ- 'mɔ 'kɔ kɪ. 46 'N di 'nɛ- 'kɔ -bu kɪ ni, =wɪ yɪ -nyɛ, -ɛ di-e nu, 'a -nɛ nyiblo 'bu kuo 'mɔ =wɛlɔ yɪ, ɛ 'nɪ -ha 'lɪ halɔ 'nyɪ ni. 47 Nyiblo 'bu yɪ 'na win ni 'wɪn, 'tɪ- bu 'yɛ ni -tuu 'bɔ win a 'mɔ, ɛ 'yɪ 'mɔ 'pa-, 'nɪ -pɔv=ɔ lɪ-tɪ -bati lɛ ni, -kɔtɪ 'mɔ -bɪ, 'n di ni, 'kɪ -bu wa nyibli. 'N 'yɪ -di, 'kɪ -bu pɔv nyibli -bati lɛ. 48 Nyiblo 'bu hɪa 'mɔ yɪ, kɔ, 'bu 'yɛ ni pɔ 'mɔ nɔa yɪ bu, -ɛ -bɪ 'kɪ 'lɪ lɛ'buɔ-nyɛwɔ 'kwli, -bati di-e 'nɪ kɔ, -tɛ ɛ 'yɪ 'na win nɔa yɪ bu -pɔ a -tɪ. 49 Ɛ mɔ -han-tɪ, ɛ 'yɪ 'lɪ 'mɔ ni -do a 'klɪ 'kwli 'pa-, 'n 'yɪ 'lɪ -tɔɔ -ni, kɛɛ, 'na 'Bai -mɔ', -ɛ lee 'nɛ- 'mɔ 'kɔ kɪ, nɔ- lee 'mɔ -tɪ -mɔ', 'n kɔ =bu tɔɔ -ni. 50 'N yi-e ni, -ɛ mɔ, -tɪ -mɔ', ɛ -huɛ =bu tɔɔ nyibli, nɔ- ni-e, nyibli 'bɔ kɛ 'kɔ yɛyɛv -mɔ', -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ. Ɛ nɔ- kɔ -tɪ, -tɪ ni -do -mɔ', 'na 'Bai lee 'mɔ =bu tɔɔ nyibli, ɛ ni -do, nɔ- 'n tɔɛ =nu.»

-Tɛ -Yusu yɛ la 'a -nagbɔv a bu lɛ

13 1 Ɛ hie 'lɪ -nyɛwɔ ni -do, -Juukɔɛ a lɛ'mimle, -ɛ mɔ Pakɪ, ɛ 'mɔ 'bɔ nyɛ. -Yusu yi-e ni, -ɛ mɔ, ti nyɛ 'bɔ ni, 'kɪ bu -hɔn 'nɛ- 'kɔ -bu kɪ, ɛ 'mɔ 'lɪ 'a 'Bai Nyɪsɔa -mɔ mu. Nyibli -mɔ' -v mɔ 'a nyibli, 'kɪ 'nɛ- 'kɔ -bu kɪ, ɛ nɔɛ =nu ni ti a pɛpɛ, kɔ, ɛ 'cibi 'bɔ 'waa nɔɛɛ.

2 -Winse, 'kɪ -Yusu kɔ 'a -nagbɔv 'huɛn- v ni 'bɔ dediile'. 'Tɪ- v 'mɔ dɛ di, ɛ 'yɪ 'kayo a -kvannunɔ =du -kɔ, -bu yɛ =nu bu lɛ, =wɪ yɪ, -tɛ -Juukɔɛ ni-e lɛ. 'Kɪ v ni 'kɪ 'bɔ dediile a 'mɔ, 'kuo -huɔn a nyiblo gbagbu Satan, 'ɛ lee Judɪa

Yisikalio, -ε mɔ Simɔ a 'yu, 'kɪ bu pu -Yusu 'a yraanyibli -jɪ. ³-Yusu a 'mu, ε yi-e ni, -ε mɔ, Nyɪsua -nyɪ-e 'klɪ, 'kɪ bu kɔɔ -tɛblɪ a pɛpɛ win kɪ, 'ε yi-e -wɛ, -ε mɔ, 'kɪ ε -hɔn 'lɪ Nyɪsua -mɔ, kɔ, ε 'mu -mɔ -huan, ε 'mu 'lɪ-tɪ -mɔ mu. ⁴-Han-tɪ, 'ε yi -tɛblɪ a pɛpɛ a 'mu, kɛɛ, ε 'du ye', 'ε -hɛ a 'luyɪwlawlɔ, 'ε 'du -pledanu ye', 'ε mua-a -gbɪ kɪ bu, ⁵'ε pu 'lɪ 'nie 'pɔlɔ 'kwli, 'ε -tɔa 'a -nagbopu a buɪ a leɪyɪra. 'Bu yra 'a -nagbopi -bɪ a buɪ lɛ, -ε -bɪ ε kɔ bu nu -pledanu a 'mu, ε mua wen -gbɪ kɪ bu, bu 'hran 'a buɪ lɛ. ⁶Nɔ- ε nu -nunu, 'ε nyre 'v Simɔ Piɛlɪ 'hɔɪ. -Tɛ ε nyre 'kɪ 'v=v 'hɔɪ, -ε -bɪ Simɔ Piɛlɪ wen: «Kɔkɔnyɔ, -bɪ -mɔ 'na buɪ lɛ yra?» ⁷-ε -bɪ -Yusu wen: «Dɛ -bu, 'n ni, -tɛ ti nɛ -bu, -nɪ -yru-o 'lɪ-tɪ lɛ, kɛɛ, 'kɪ 'lɪ ye' 'kɪ -di 'lɪ-tɪ lɛ -yruu -nɪ.» ⁸-ε -bɪ Piɛlɪ wen: «Klɔ a 'klɔ, -nɪ -yra-a 'na buɪ lɛ nɪ.» -ε -bɪ -Yusu wen: «Bu mɔ, 'nɪ 'yɪ -na buɪ lɛ -yra, -nɪ -mɔ-ɔ 'na nyiblo nɪ de.» ⁹-ε -bɪ Simɔ Piɛlɪ wen: «Bu mɔ 'kɪ 'a -tɪ, ε 'nɪ 'mɔɔ 'lɪ 'na buɪ nɪ -do, kɛɛ, yra 'mu =jɾɛ, -bu yra 'na 'lu lɛ -wɛ.» ¹⁰-ε -bɪ -Yusu wen: «Nyiblo 'bu -ple, 'bu na lɛ de gbe, ε 'nɪ -ple-e 'kɪ nɪ de, 'bu 'yɪ bu yra buɪ lɛ nɪ -do 'pa-, -ε nu-o, ε 'wɔ 'lɪ nɪ -tɛɛ. 'A mu -mɔ -bɪ, a 'wɔ 'lɪ nɪ. Kɛɛ, ε 'yɪ 'aan pɛpɛ 'pa-, a 'yɪ 'lɪ 'wɔ.» ε 'wɪ yɪ, 'waa yɪ'siile, 'kɪ 'v Nyɪsua yɪ, ε nɔ- kɔ-tɪ -Yusu =hɛn 'nyre. ¹¹ε yi nyiblo -mɔ', -ε di-e 'a yraanyibli -jɪ pu nɪ, 'kɪ 'lɪ =nu 'nyɪ. Nɔ- nu-o, 'ε pu lɛ: «ε 'yɪ 'aan pɛpɛ 'pa-, a 'yɪ 'lɪ 'wɔ.»

¹²-Tɛ ε -wɛ 'waa buɪ a leɪyɪra -mɔ, -ε -bɪ ε pu 'a 'luyɪwlawlɔ nɪ, 'ε nɪ bu de, 'kɪ 'v dedi-tuo nɪ -do a 'mu kɪ, ε wen: «Dɛ -bu, 'n nu 'a mu -mɔ, de, -ε -hɛn 'nyre, -bɪ a yru-o' lɛ? ¹³'Ba yɪ 'mu nɪ de, kɛ- a pɪ: Tɔɔnyɔ, kɔ Kɔkɔnyɔ 'hɛn-. 'Tɪ- 'ε mɔ =han-tɪ, 'nɪ mɔ-ɔ. ¹⁴'A -tɪ o, 'mɔ -bu, -ε mɔ 'aan Tɔɔnyɔ kɔ 'aan Kɔkɔnyɔ 'hɛn-, -tɛ 'n -tɔɔ 'lɪ 'na dɔɔnɔ, 'nɪ yra 'a mu buɪ lɛ, 'a -tɪ, 'aan 'mumu, ba -tɔɔ 'lɪ 'aan dɔɔnɔ -wɛ, nyiblo 'bu nɪ 'v, ε 'mu 'a 'bɪ a buɪ lɛ yra. ¹⁵'N tɔɔ nɛ 'a mɔ-ɔ nɪ, -ε mɔ, 'n -tɔɔ 'lɪ 'na dɔɔnɔ nɪ, 'nɪ -hɛ 'aan leɪyɪ, -ε di-e nu, de -bu, 'n nu 'a mu -mɔ, a 'mu=v nu -wɛ, 'kɪ 'lɪ 'a mu 'nyɪ. ¹⁶'N yɪ 'a mu 'nɪ -lee -nɪ, -kvannunɔ -dɔ 'yɪ 'v 'a nyiblo gbagbu 'lu yɪ -nɪ, mɔ, leɪyɪ 'yɪ 'v nyiblo -mɔ', -ε yɪ 'v=v -tɪtɛ lɛ tɛ 'lu yɪ -nɪ. ¹⁷'A -tɪ o, a yɪ 'kɪ-tɪ nɪ. 'Bu mɔ, 'ba yɪ-tɪ nɪ ni, a di kɔ plɔ a bleelɛ.

¹⁸ε 'yɪ 'aan pɛpɛ 'pa-, 'n 'yɪ 'a mu 'nyre =hɛn. Nyibli -mɔ', 'n -ha 'lɪ, 'kɪ -bu na 'mu -mɔ, 'n yɪ -nu nɪ. Kɛɛ, -tɪ -mɔ', 'v 'cru la 'lɪ Nyɪsvacriɛn 'kwli, ε bleɛ yɪ, bu mu 'lu -mɔ. -Tɪ a 'mu, ε nɔ- -bu: Nyiblo -bu, -ε kɔ 'mu 'hɛn-, -a 'nyre 'lɪ 'pɔlɔ nɪ -do dabu 'kwli, ε nɔ- -hɛ 'na yraanyɔ. ¹⁹'N hɛ 'a mɔ-ɔ yɪ nɪ -dodo, 'tɪ- ε 'mu 'v nyre, -ε di-e nu, tɪ -mɔ' -kɔ 'yɪ ε di 'v nyre, a 'mu 'mu =wɔ yɪ -kuo -nɪ, -ε mɔ, 'mɔ -mɔ nyiblo -mɔ', Nyɪsua lee 'nɛ- -tɔtɔ kɪ. ²⁰'N yɪ 'a mu 'nɪ -lee -nɪ, nyiblo 'bu nɪ 'v, 'bu 'ble 'na leɪyɪ kɔa, ε 'wɪ yɪ, 'mɔ ε 'ble kɔa. Kɔ, nyiblo 'bu 'ble 'mu kɔa, ε 'wɪ yɪ, 'na 'Bat Nyɪsua, -ε tɛ 'nɛ- 'mu, nɔ- ε 'ble kɔa.»

-Yusu wen 'nɪ, Judɪa, nɔ- di-e 'a yraanyibli -jɪ pu
(Matie 26.20-25; Maki 14.17-21; Luku 22.21-23)

²¹'Tɪ- -Yusu 'mu win a 'mu pu mɔ mu, -ε -bɪ 'a =wɔ 'mɛ bu dɪaktɪ. ε 'yɪ 'a -nagbopu =dedede 'yɪ kɪ -hlɪi -nɪ, kɛ- ε pɪ -nu yɪ, ε wen: «'N yɪ 'a mu 'nɪ -lee -nɪ,

nyiblo ni 'ne- 'a mu 'nyi. E nɔ- di 'mu 'na yraanyibli -ji' pu, -v -mve 'na 'lila le.»
 22-É -bi v -tva 'li 'yiletutale. Nyiblo a 'di -bi -Yusu bu di 'nyre -hen, 'ki 'li -nu
 'nyi, v 'yi-t -yi. 23-Nagbopi -bi ni 'v, -Yusu -nve -ni -tæ. Nɔ- ni 'v -Yusu 'hu bu.
 24 É nɔ- Simɔ Piel nu -jie, ε lee -ni, bu 'beti -Yusu, nyiblo a 'di -bi -Yusu -hen
 'nyre, 25-nagbopi a 'mu 'ε hlee 'li -Yusu nua', 'ε 'beti-e, ε wen: «Kukɔnyɔ, nyiblo
 a 'di -bi -hen 'nyre 'li?» 26-É -bi -Yusu wen: «Flɔkɔtɔ -bu, 'n di 'li 'yanu -mɔ
 'nyra, nyiblo, 'n di-e -nyi, nyiblo a 'mu, ε nɔ- nɔ,» 'ε 'du 'flɔkɔtɔ ye', 'ε 'nyra
 'li-t 'yanu -mɔ, 'ε -nyi-e Judia, -ε mɔ Simɔ Yisikalie a 'yu. 27'Ti- Judia 'mu
 'flɔkɔtɔ a 'mu di mɔ mu, -ε -bi Satan kɔɔ -nε win ki pepe. Ke- -Yusu pi 'ki-t
 yi, ε wen: «Pu 'li 'klɛ le, de -kɔ -bu nu, -mɔ-v nu.» 28 Nyibli a pepe -mu', -v ni
 'v dɛdi-tuo a 'mu ki, 'waa 'yεε =dv 'yi-t -yi, -ti -bu, -kɔti -Yusu 'ε nu 'puple le.
 29-Te Judia mɔ la 'ki 'wlible-tunyɔ, 'a -ti, -v -bi wen 'ni, -Yusu lee la-a ni, 'ki
 bu mu la le'mimle a diide -tɔ, -v -bi wen 'ni, -ε mɔ, -Yusu lee la-a ni, 'ki bu -ha
 'li 'wliye, bu -nyi-e =hwenyibli. 30-Te Judia a 'mu, ε -we 'ki 'flɔkɔtɔ a 'mu le,
 -ε -bi ti ni -do a ti 'yri, ε bi 'li -patv', 'ki 'li halɔ 'nyi.

-Te -Yusu -nyi la 'a -nagbopv tetebo yrayrv

31-Te Judia bi 'ki 'li -patv', -ε -bi ke- -Yusu pi 'ki 'a -nagbopv yi, ε wen:
 «-Te ti nε -bu, 'mɔ -bu, -ε mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, 'na -ti a 'yi'buale di
 bi pepe'. 'N di-e 'ni nu, nyibli 'mu Nyɔsua a -ti a 'yi'buale 'ye -wε. 32'Bu mɔ,
 'ni nu de a 'mu, -ε -bi Nyɔsua di-e 'ni nu -wε, nyibli 'mu 'na -ti a 'yi'buale
 'ye. E 'tɛ ni-e ni. E di -nyi 'mu -haanbunule, 'ki 'v 'a dɔnɔ 'hvi. 33'Na
 'yonv -na, ti -mv', 'n 'tɛ di 'ne- 'a mu 'hvi -hi, ε 'yi 'ki -hv de. A di -mɔɔ
 'mu le. Kεε, -ti ni -do -mv', 'n lee la -Juukve a ye'nanyv, nɔ- 'n di 'a mu -lee
 -ni -wε. -Ti a 'mu, ε nɔ- -bv: -Tɛ 'n mi 'li, a 'yi 'li mumuo -wε. 34'N yi -nyi
 'a mu tetebo yrayrv. Tetebo a 'mu, ε nɔ- -bv: Ba nunve -ni. -Te 'n nu 'aan
 nvele, ke- ba nu, ba nunve -ni -wε. 35'Bu mɔ, 'ba nunve -ni, -ε -bi nyibli a
 pepe di-e 'ni yru, -ε mɔ, a mɔ 'na -nagbopv -nɔ.»

-Te -Yusu lee la Piel, -ε mɔ, Piel di la-a 'ni hla, -ε mɔ, ε 'yi-t -yi (Matie 26.31-35; Maki 14.27-31; Luku 22.31-34)

36-É -bi Simɔ Piel 'beti-e ni, ε wen: «Kukɔnyɔ, -bi' -mii yi 'li?» -É -bi -Yusu
 -tu-o =wɔn, ε wen: «-Te ti nε -bu, -tɛ 'n mi 'li, =yi 'li 'na -wienkukve -wε. Kεε, ti
 di 'v 'ni nyre, -ε kɔ 'yri -di 'v 'mu -wien -kve -ni.» 37-É -bi Piel wen: «Kukɔnyɔ,
 'n -wε -mɔ, 'ki =bv -ha 'na -hunhlɔn, 'ki 'v -na -ta'. De- kɔ -ti =ni pi le, -ε mɔ, -te
 ti nε -bv, 'n 'yi 'li -na -wienkukve 'li -wε 'li?» 38-É -bi -Yusu wen: «=Bi -han-ti,
 -wε -mɔ, 'ki -bv -ha -na -hunhlɔn, 'ki 'v 'na -ta?' 'N yi -mv 'ni -lee -ni, 'ti- hape
 'mu ke -nyre da mɔ mu, -di nu 'na -mɔ-gaawi ni ta, -ε mɔ, =yi 'mu -yi.»

-Yusu, nɔ- mɔ 'hru -mv', -ε mi 'li Nyɔsua -mɔ

14 1-É -bi ke- -Yusu pi =nv yi, ε wen: «'Aan =wlt 'ni 'bie 'li =hlɔn. Ba
 kuo Nyɔsua =wlv yi, ε kɔ, ba kuo 'mu =wlv yi. 2 Bunule -huv 'li 'na

'Bai -mɔ nu. 'N mi ni, 'mu 'aan bunule -mɔ -we. 'Bu 'yɪ wen -ti a -tɛɛ 'pa-, 'n 'yɪ wen 'li-tɪ 'li -we, =bu lee wen 'a mɔ-w. 3'Bu mɔ, 'ni -mu, 'ni -we 'aan bunule -mɔ, -ɛ -bɪ 'n di 'li 'ni di, 'mu 'a mu gba, -ɛ di-e nu, -tɪtɛ -mu', 'n ni 'v, a 'mu 'v ni -we. 4'Hru, nyiblo di na, 'tu- -tɪtɛ -mu', 'n ni 'v, ɛ 'mu 'v nyre, a yi-e nu.» 5-ɛ -bɪ kɛ- Toma pɪ-tɪ yɪ, ɛ wen: «Kɔkɔnyɔ o, -tɪtɛ -mu', -mii 'li, -a 'yɪ 'li -yi. -Bɪ' -a -wɛ 'li -ba nu 'hru a yiyie 'li?» 6-ɛ -bɪ -Yusu =tu-o =wɔn, ɛ wen: «'Na -gbetv, 'mɔ -mɔ 'hru, 'mɔ -mɔ -ti a -tɛɛ, kɔ, 'mɔ -mɔ 'klɔ yrayru -we. ɛ 'yɪ nyiblo =du -kɔ, -bu mu 'li 'na 'Bai -mɔ, 'bu pa, 'bu 'yɪ 'li 'mu 'li -naa -ni. 7'Bu mɔ, 'ba yi 'mu, -ɛ -bɪ a yi 'na 'Bai ni -we. Kɛɛ 'kɪ mɔ bu, a yi-e ni, 'a 'ye=e -we.» 8-ɛ -bɪ Filipu wen: «Kɔkɔnyɔ o, tɔw nɛ -a mu -na 'Bai. =Nɪ tɔw nɛ -a mɔ-w, -a di kɔ plɔ a bleeɛ.» 9-ɛ -bɪ -Yusu =tu-o =wɔn de, ɛ wen: «Filipu o, 'mɔ -bu, ɛ kɔ 'a mu 'hɛn-, -v -wunwɛn 'huɪ, 'mɔ =yɪ -hvan ni yi. Nyiblo 'bu 'ye 'mu, -ɛ -bɪ ɛ 'ye 'na 'Bai ni. Dɛ- kɔ -ti, =ni pɪ 'kɪ lɛ, =bu tɔw nɛ 'a mu 'na 'Bai 'li? 10-Bɪ =ni -pu=v li-tɪ =han-tɪ, -ɛ mɔ, 'n kɔ 'na 'Bai 'hɛn-, -a -mɛ ni, -a 'wi- nyiblo ni -do yɪ. -Tɪ -bu, 'n yɪ 'aan pepɛ -lee -ni, ɛ 'yɪ 'na -gbetv a 'lule-hihie 'pa-, kɛɛ, 'na 'Bai a 'lule-hihie =nɔ-w. ɛ nɔ- ni 'v 'mu ke', 'ɛ nɛɛ 'li 'mu', 'ɛ ni -kvan. 11-Tɪ -bu, 'n hɛ, -ɛ mɔ, 'n kɔ 'na 'Bai 'hɛn-, -a -mɛ ni, -a 'wi- nyiblo ni -do yɪ, ba pu=v =han-tɪ. 'Ba 'yɪ-tɪ =han-tɪ -pu, 'na pupuwɪn a -ti, -ɛ -bɪ ba pu=v =han-tɪ, 'na nunu-tebli a -ti. 12'N yɪ 'a mu 'ni -lee -ni, nyiblo 'bu 'kuo 'mu =wɔv yɪ, nunu-tebli 'n ni, ɛ di-e 'ni nu -we. 'Tɪ- 'a -nɛ nunu-tebli -mu', ɛ di nu, ɛ di 'v 'nɛɛ 'ni -hi diaktɪ, -ɛ nu-o, 'kɪ 'n mi 'li 'na 'Bai -mɔ, -ɛ di-e nu, ɛ 'mu 'na nyibli -mu', -v ni 'na -kvan 'klɪ -nyi, v 'mu 'na -kvan nu. 13-Tɛbli a pepɛ -mu', a di -hɔa, 'kɪ 'li 'na 'nyre 'kwli, 'n di-e 'ni nu, -ɛ di-e nu, 'mɔ -bu, -ɛ mɔ Nyɪsva a 'Yu, 'mu nyibli 'na 'Bai a -ti a 'yi'buɔva -tɔw -ni. 14'Bu mɔ, 'ba yɪ dɛ ni -hɔɛ, 'kɪ 'li 'na 'nyre 'kwli, 'n di-e 'ni nu.»

-Tɛ -Yusu lee la 'a -nagbopv, -ɛ mɔ, Nyɪsva a -Hihiu di 'v =nu ke' 'ni ni

15-ɛ -bɪ kɛ- -Yusu pɪ 'a -nagbopv yɪ de, ɛ wen: «'Bu mɔ, 'ba nɛ 'mu, a di 'v 'na tete 'ni -tuu -ni. 16'Tɪ -mu' -kɔ 'yɪ 'n di 'li 'na 'Bai Nyɪsva -mɔ mu, 'n di nyaa -nɛ lɛ, 'kɪ bu ya 'a mu nyiblo -bɪ yɪ, 'kɪ 'v 'na -ta'. Nyiblo a 'mu, ɛ nɔ- mɔ Nyɪsva a -Hihiu, -ɛ hɛ -ti a -tɛɛ. ɛ nɔ- di 'v 'a mu ke' ni, 'a -nɛ ti, ɛ 'mu 'a mu -hɛɛ -ni. 17'Klɔ kɪ a nyibli, -v 'yɪ Nyɪsva -yi, -Hihiu a 'mu, ɛ 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, bu ni 'v -nu ke', -kɔtɪ v nu- mɔ -bɪ, v 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, bu yru-o, 'ti- v 'ni -mɔ-wɔ li 'a yiyie lɛ. 'A mu -mɔ -bɪ, a yi Nyɪsva a -Hihiu a 'mu ni, -kɔtɪ Nyɪsva a -Hihiu a 'mu, 'kɪ ɛ ni 'li 'a mu 'nyɪ, kɔ, ɛ 'mu 'v 'a mu ke' ni -nyrɔwɔ =du.

18'N 'yɪ 'li-tɪ 'li -wɛ, =bu hie 'v 'a mu ni -do bu. Kɛɛ, 'ni -mu, 'n kɔ =bu di 'nɛ- 'a mu 'nyɪ de. 19'Tɪ =du 'yɪ 'li -hie, 'klɔ kɪ a nyibli 'mu 'na 'yiyie 'kee -ni. Kɛɛ, 'a mu -mɔ -bɪ, a di 'mu 'ni 'ye, -ɛ nu-o, 'n ni 'klɔ, 'aan 'mumu, a di ni 'klɔ -wɛ. 20-Nyrɔwɔ a 'mu 'bu nyre 'v, a di yru-o lɛ, -ɛ mɔ, 'n kɔ 'na 'Bai 'hɛn-, -a -mɛ ni, -a mɔ dɛ ni -do, 'aan 'mumu, a kɔ 'mu 'hɛn-, -a -mɛ ni -wɛ, -a mɔ dɛ ni -do.

²¹Nyiblo 'bu ni 'v, 'bu 'ble 'na tete kva, kɔ, 'bu yi 'v tete a 'mu ni -tui -ni, nyiblo a 'mu, nɔ- nɔe 'mu. Nyiblo -bu, -ε nɔe 'mu, 'na 'Bat di-e 'ni -nɔe -ni -we, 'na 'mumu, 'mu-v -nɔe -ni, 'ti- 'mu-v nu, ε 'mu 'mu yru.»

²²-E -bi, Judia -mu', -ε 'yi Judia Yisikalie 'pa-, ke- ε pi-ti yi, ε wen: «Kokonyo o, -bi' -nu, -ni pi le, -ε mɔ, -di-e 'ni nu, -a 'mu -mu yru, keε, -yi 'li-ti 'li -we, -bu nu-o, 'klɔ ki a nyibli bu yru -mu?» ²³-E -bi -Yusu =tu-o =wɔn, ε wen: «Nyiblo 'bu nɔe 'mu, ε kɔ, -ti -bu, 'n di-e -lee -ni, 'bu yi 'v-v ni -tui -ni, 'n di-e 'ni nu, nyiblo a 'mu, ε 'mu 'mu yru. -E -bi 'na 'Bat di-e 'ni -nɔe -ni, 'ti- 'na 'Bat a 'mu, ε kɔ 'mu 'hɔen-, -a 'mu 'li-ti -mɔ mu, -a 'mu 'li-ti -mɔ ni. ²⁴Nyiblo 'bu 'yi 'mu -nɔe -ni, ε 'ni -tuu-o 'v 'na win ni. -Ti -bu, 'n yi 'a mu -lee -ni, a yi 'win, ε 'yi 'na =gbetu a wɔn bu a win 'pa-, keε, 'na 'Bat Nyisua, nɔ- le 'mu, -bu lee ne 'a mɔ-ɔ.

²⁵-Te 'n 'tɛ ni mɔ 'a mu 'huɪ, 'n yi 'a mu 'ni -lee -ni -dodo. ²⁶'Na 'Bat Nyisua, nɔ- di 'a mu 'a -Hihiu yi ya, 'ki 'li 'na 'nyre 'kwli. 'A -Hihiu a 'mu, ε nɔ- di 'a mu -tebli a pepe -tɔɔ -ni, kɔ, -ti a pepe -mu', 'n lee ne 'a mu, ε 'mu 'li 'a mɔ-ɔ 'kwli le pu.

²⁷'N di-e 'ni nu, a 'mu plɔ a bleele kɔ. Plɔ a bleeledv -mu', 'n -kɔ, ε nɔ- 'n di 'a mu -nyi. E 'yi plɔ a bleeledv -mu', 'klɔ a nyibli yi 'waa 'bio le -nyi 'pa-, 'ni -nyi-e li 'a mɔ-ɔ ni. 'A -ti o, a 'ni 'pie 'li huannu, ε kɔ, 'aan =wli 'ni 'bie 'li =hlɔn. ²⁸'A 'win ni, -te 'n lee ne 'a mu, -ε mɔ: 'N mi ni, keε, 'n di 'ni di de, 'ki 'ne- 'a mu 'nyi. 'Bu mɔ, 'ba nɔe wen 'mu, a di nu wen dɔdv, -te 'n mi 'li 'na 'Bat -mɔ a -ti. 'Na 'Bat, nɔ- ni 'v 'mu 'lu yi. ²⁹-Tebli a pepe -bu, 'n yi 'a mɔ-ɔ 'ni -lee -ni -dodo, 'ti- ε 'mu 'lu -mɔ mu. 'Bu mɔ, 'bu yi 'lu -mɔ ni mi, -ε -bi ε di bi 'li 'a mu 'kwli le, a 'mu 'mu =wlv yi -kuo -ni. ³⁰Ti 'n -kɔ, 'ki -bu hlee 'li 'a mu -mɔ, ε 'yi -hu, -ε nu-o, 'klɔ -bu, 'a nyiblo gbagbu Satan, ε yi 'li 'ni di. -Han-ti, ε 'yi 'kli -kɔ, 'ki 'v 'mu ki, ³¹keε, 'klɔ ki a nyibli blee yi bu yru-o, -ε mɔ, 'n nɔe 'na 'Bat Nyisua ni. E nɔ- kɔ -ti, de -mu', 'na 'Bat lee 'mu, -bu nu, 'mu-v nu.

'A -ti o, ba 'du ye', -a 'mu mu.»

-Yusu 'wi- -haantugbe yi

15 ¹Ke- -Yusu pi 'a -nagbopv yi, ε wen: «'Mɔ -bu, 'mɔ -mɔ -haantugbe^a, 'a mu -mu', -v mɔ 'na nyibli, 'a mɔ tugbe a 'mu, 'a babvi, 'na 'Bat Nyisua, nɔ- mɔ tugbe a 'mu, 'a 'dɔdɔnyɔ. ²'A -ne bubba 'bu ni 'v, 'bu 'ye ni tu, 'dɔdɔnyɔ a 'mu, ε yi 'v-v 'ni 'be, kɔ, 'a -ne bubba, 'bu yi ni tvɪ, ε kɔ bu -pa-a 'huɪ le, -ε di-e nu, ε 'mu 'v yi 'sii -ni, ε 'mu tv dɪakti. ³'A mu -mɔ -bi, -ti -mu', 'n tɔɔ ne 'a mu, ε nu-o ni, 'a 'sii 'v yi. ⁴'Ba 'cibi 'v, ba kuvε 'li 'mu bu, =wi yi, -te 'n -nu, 'n kɔ 'a mu 'hɔen-, -a -mɔe. 'Bu mɔ, bubba 'bu 'yi 'li tugbe 'kwli bu -kuvε, -ε -bi ε 'yi 'li-ti 'li -we bu tv ε ni -do. Ke- ni -do, ε -ti 'mu, 'ki 'v 'a mu -mɔ. 'Bu mɔ, 'ba 'yi 'li 'mu bu -kuvε, a 'yi 'li-ti 'li -we, ba nu 'na -kuan.

^a 15.1 Tugbe -mu', -kɔti ε hle, 'a 'yɔ, v deε -ne resen.

⁵'Mɔ -mɔ tugbe, 'a mɔ 'a babu. 'Bu mɔ, nyiblo 'bu kue 'li 'mu 'kwli bu, 'ti- ε kɔ 'mu 'hven-, -ba -mve, nyiblo a 'mu, ε 'wi- buba -mu' yi, -ε tui -tεε, ε -hen 'nyre, nyiblo -mu', -ε ni 'na -kvan -tεε. 'Bu mɔ, 'ba 'yi 'li 'mu bu -kue, 'a mu ni -do, a 'yi 'li- 'li -we, ba nu =dedede. ⁶'Bu mɔ, nyiblo 'bu 'yi 'li 'mu' bu -kue, Nyisva di pu=v 'wan, -wen tibabu -mu', v 'be 'v le, 'ti- v pu 'wan le, -ε di=e nu, 'bu -ma, v 'mu=v le 'kukue -ni, v 'mu=v tɔ pu. ⁷'Bu mɔ, 'ba kue 'li 'mu' bu, kɔ, 'ba 'ble 'na tɔɔwin kva, 'ki 'li 'aan =wli ki, -ε -bi ba -hva Nyisva 'a -nε =dedede, ε 'mu 'a mɔ=ɔ -nyi. ⁸'Bu mɔ, 'ba 'cibi 'v 'na -kvan a nunuo -tεε, -ε -bi a di=e nyibli 'ni -tɔɔ -ni, -ε mɔ, 'a mu -mɔ 'na -nagbopu. De a 'mu, nɔ- di=e nu, nyibli 'mu 'na 'Bai Nyisva -ti a 'yi'buale -nyi.

⁹'N nve ne 'a mu ni, =wi yi, -te 'na 'Bai Nyisva -nu, 'ε nve 'mu. Ba 'tεε ba kue 'li 'mu' bu, -ε di=e nu, a 'mu=v yi, -ε mɔ, 'n nve ne 'a mu ni. ¹⁰'Bu mɔ, 'ba yi 'v 'na tete ni =tui -ni, -ε -bi a di=e 'ni yi 'a -nε ti, -ε mɔ, 'n nve ne 'a mu ni, =wi yi, -te 'n -nu, 'ni =tuu 'v Nyisva a tete 'v, 'ni yi-e, -ε mɔ, ε nve 'mu ni, 'a -nε ti.

¹¹'N yi 'a mu -ti a pepe -bu 'ni -lee -ni, -ε di=e nu, -te 'n ni dɔɔv a nunuo, a 'mu le nu -we, kɔ, 'aan dɔɔv a 'mu, ε 'mu =ce. ¹²Ba 'ye, -ti -bu, 'n yi 'a mu lee -ni, ε nɔ- -bu: Ba nunve -ni, =wi yi, -te 'n -nu, 'ni nve ne 'a mu. ¹³Nvele gbagbu -mu', -ε -hi 'v nvele a pepe 'v, ε nɔ- mɔ, nyiblo bu -ha 'a dɔɔv a -hunhɔn, 'ki 'v 'a 'bio a wɔwa a -ta'. ¹⁴-Ti -bu, 'n yi 'a mu lee -ni, 'ba yi-t ni ni, -ε -bi a mɔ 'na ninatumupu =nɔ. ¹⁵'Ni -daa-a 'ki 'a mu 'na -kuannunuyibli ni de, -kɔti de -mu', -kuannunyo a 'mase ni, -kuannunyo a 'mu, ε 'yi-t -yi. 'N deε ne 'a mu 'na ninatumupu. A yi de a 'mu ni, -kɔti -ti a pepe -mu', 'na 'Bai Nyisva tɔɔ 'mu, 'n tɔɔ ne 'a mɔ=ɔ ni. ¹⁶ε 'yi 'a mu 'pa-, a 'yi 'li 'mu 'li -ha, 'ki -bu mɔ 'aan Kukɔnyɔ. Kee, 'mɔ -ha 'li 'a mu, 'ki ba kue 'mu =wien, 'ni lee ne 'a mu, 'ki ba mu 'na -kvan nu -we. -Kvan -mu', a di nu, ε 'yi 'li-t 'li -we, bu mɔ dadu a -kvan. 'A -nε de, a di 'na 'Bai Nyisva -hva, 'ki 'li 'na 'nyre 'kwli, ε di 'a mɔ=ɔ 'ni -nyi. ¹⁷'A -ti o, de -mu', 'n -hve 'a mu, ε nɔ- mɔ: Ba nunve -ni.»

'Klɔ a nyibli di -Yusu a -nagbopu 'ni -yraa -ni

¹⁸Kε- -Yusu pu de, ε wen: «'Klɔ a nyibli 'bu yraa ne 'a mu, ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, 'mɔ -mɔ yi-henyiblo, v yraa -ni, 'ti- 'v mu 'a mu yraa mɔ. ¹⁹'Bu mɔ, 'ba mɔ wen 'klɔ a nyibli, 'klɔ a nyibli di nve wen 'aan de, -ε nu=o, 'ki a di wen 'li -nu 'nyi ni. Kee, ε 'yi 'mu le -ni. 'Na -gbetu, 'mɔ -ha 'li 'a mu 'klɔ a nyibli 'nyi, 'ni pu 'a mu 'kɔɔa ki. A 'yi ki 'li -nu 'nyi -ni. ε nɔ- kɔ -ti, 'v yraa ne 'a mu. ²⁰-Ti -bu, 'n lee la 'a mu, ε 'ni 'hruo 'li 'a mu -mɔ. ε nɔ- mɔ: -Kvannunyo =du 'yi 'v 'a 'mase 'lu yi -ni. De ε -hen 'nyre, ε nɔ- mɔ, nyibli -mu', -te v naa 'v, 'v =tu 'mu =hwen, 'ki v di 'v -naa -ni, v 'mu 'a mu =hwen =tu -we. Nyibli -mu', -v =tui 'v 'na tɔɔwin 'v, v kɔ bu =tuu 'v 'aan tɔɔwin 'v -we. ²¹'Bu yi 'a mu =hwen ni =tui, ba yi-e, -ε mɔ, -te a mɔ 'na -nagbopu a -ti =nɔ. 'Ti-, 'na 'Bat -bu, -ε te 'ne- 'mu 'klɔ ki, v 'yi-t -yi. ²²'Bu mɔ, 'ni 'yi

wen 'nɛ- -di, 'nɪ 'yɪ wɛn =nʊ Nyɪsʋa a -tɪ -lee -nɪ, Nyɪsʋa 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ yɛɛ wɛn =nʊ -tɪ, 'kɪ 'v 'waa dɛ 'kuku -mʊ', v -nʊ a -ta'. Kɛɛ, dɛ -bʊ, 'n -di, 'n lee =nʊ Nyɪsʋa a -tɪ, 'bʊ 'tɪɛ yɪ dɛ 'kuku nɪ nɪ, v 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ kɔ 'hru, 'kɪ bʊ =ta Nyɪsʋa -jɪ'. ²³Nyiblo -bʊ, -ɛ yraa 'mʊ, ɛ yraa 'na 'Bai nɪ -wɛ. ²⁴Bʊ mɔ, 'nɪ 'yɪ -hʋan 'lɪ =nʊ 'nyɪ =wɪlɛkɛɛdɛ -dʊ nɪ -nɪi -nɪ, nyiblo =dʊ 'yɪ -hʋan nɪ nɪ, -ɛ -bɪ Nyɪsʋa 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ yɛɛ =nʊ -tɪ, 'kɪ 'v 'waa dɛ 'kuku -mʊ', v -nʊ a -ta'. Kɛɛ, =wɪlɛkɛɛ-tɛblɪ -mʊ', 'n nuu 'lɪ =nʊ 'nyɪ, v 'yɛ=e nɪ, kɛɛ, kɛ- ɛ 'nɪ 'mʊ, 'n kɔ 'na 'Bai 'hʋɛn-, 'v yraa nɛ -a mʊ. ²⁵-Tɛblɪ a 'mʊ, -ɛ mi 'lu -mɔ, ɛ mi 'lu -mɔ, -ɛ di=e nu, -tɪ -mʊ', 'waa 'baunʊ 'cru la 'lɪ Nyɪsʋaɾɪɛn 'kwɪ, ɛ 'mʊ -nue -nɪ. -Tɪ a 'mʊ, ɛ nɔ- -bʊ: =Han-tɪ -hɔn, 'n 'yɪ =dedede -nʊ, v yraa 'mʊ nɪ.»

²⁶Kɛ- -Yusu pɪ =nʊ yɪ dɛ, ɛ wɛn: «Nyiblo -mʊ', -ɛ di 'a mʊ -hɛɛ -nɪ, ɛ di 'nɪ di. 'Kɪ ɛ di 'lɪ 'na 'Bai -mɔ -hɔn. 'Bʊ mɔ, 'nɪ mu 'lɪ 'na 'Bai -mɔ, 'n kɔ -bʊ ya 'a mʊ nyiblo a 'mʊ yɪ. Nyiblo a 'mʊ, ɛ nɔ- mɔ Nyɪsʋa a -Hihɪu. ɛ nɔ- di nyibli -tɪ a -tɛɛ -tɔɔ -nɪ. 'Bʊ mɔ, 'bʊ -di, ɛ di 'a mʊ 'nɪ -lee -nɪ, nyiblo a 'dɪ -bɪ 'n pa 'mʊ. ²⁷'A mʊ -mɔ -bɪ, a di=e 'nɪ hla -wɛ, nyiblo a 'dɪ -bɪ 'n pa 'mʊ, -ɛ nu=o, kʋɛ la 'lɪ 'na -kʋan a -wɪu-tuule 'yɪɛ bʊ, a kɔ 'mʊ 'hʋɛn-, -a mʊ nʊnɛ 'hʊɪ.

16 ¹'N yɪ 'a mʊ -tɪ a 'mʊ 'nɪ -lee -nɪ, -ɛ di=e nu, =hʋɛn a 'mʊ, 'a 'yɪyɛtɪ a 'mʊ, 'bʊ nyre 'v, a 'nɪ =ha 'na =wɪv a yɪkuolɛ 'kɛɛ -nɪ. ²U di bla 'a mʊ Nyɪsʋa a 'kayo blɛ. Tɪ di 'v 'nɪ nyre -wɛ, -ɛ kɔ 'yɪ nyibli -mʊ', -v di 'a mʊ lɛ 'lɪla -nɪ, v di=e hla, -ɛ mɔ, ɛ mɔ Nyɪsʋa a -kʋan =nɔ, 'v nɪ=e. ³Kɛ- v di 'a nunuo nu, -tɛ v 'yɪ 'na 'Bai -yɪ, ɛ kɔ, -tɛ v 'yɪ 'mʊ -yɪ a -tɪ. ⁴Kɛɛ, 'n yɪ 'a mʊ -tɪ a 'mʊ nɪ -lee -nɪ, -ɛ di=e nu, tɪ -mʊ' -kɔ 'yɪ v di -tɛblɪ a 'mʊ nu, ɛ 'mʊ 'lɪ 'a mʊ 'kwɪ lɛ bɪ, -ɛ mɔ, 'n lee nɛ 'a mʊ nɪ.»

De -mʊ', Nyɪsʋa a -Hihɪu nɪ

«Kʋɛ la 'lɪ bʊ, 'n 'yɪ la 'a mʊ -tɪ a 'mʊ 'nɪ -lee -nɪ, -ɛ nu=o, 'kɪ 'n nɪ la 'lɪ 'a mʊ 'nyɪ. ⁵-Tɛ tɪ nɛ -bʊ, 'n mi nɪ. Nyiblo -mʊ', -ɛ lee 'nɛ- 'mʊ -tʊtʊ kɪ, ɛ nɔ- kɔ 'hʊɪ 'n mi 'lɪ. Kɛɛ, 'kɪ 'lɪ 'a mʊ 'nyɪ, nyiblo =dʊ 'nɪ 'beti=e 'mʊ, -ɛ mɔ: -Bɪ' -mi yɪ 'lɪ? ⁶'Aan =wɪ 'mʊɛ bʊ, -tɛ 'n lee nɛ 'a mʊ, -ɛ mɔ, 'n di 'nɪ mu a -tɪ. ⁷Kɛɛ, ba pʊ=v =han-tɪ, ɛ di nɔɔ 'v lɛ, 'kɪ 'v 'a mʊ -mɔ, 'kɪ =bʊ mu, -ɛ nu=o, 'bʊ mɔ, 'nɪ 'yɪ -mu, -ɛ -bɪ nyiblo -mʊ', -ɛ di wɛn 'a mʊ -hɛɛ -nɪ, -ɛ mɔ, Nyɪsʋa a -Hihɪu, ɛ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ di 'nɛ- 'a mʊ -mɔ. Kɛɛ, 'bʊ mɔ, 'nɪ -mu, 'n di 'a mɔ=ɔ yɪ 'nɪ ya. ⁸'Bʊ mɔ, 'bʊ -di, ɛ di 'klɔ a nyibli 'nɪ -tɔɔ -nɪ, -ɛ mɔ, v nɪ dɛ 'kuku, 'tɪ- ɛ 'mʊ =nʊ 'hru -tɔɔ -nɪ, -ɛ 'sɪi 'v yɪ, ɛ kɔ -bati -mʊ', Nyɪsʋa di pʊ 'hʋɛn-. ⁹Dɛ 'kuku -mʊ', nyibli nɪ, ɛ di =nʊ -tɔɔ -nɪ, ɛ nɔ- mɔ, bʊ 'yɪ 'mʊ =wɪv yɪ -kuo -nɪ. ¹⁰U di=e 'nɪ 'yɛ, -ɛ mɔ, 'na 'hru 'sɪi 'v yɪ, -kɔtɪ 'kɪ 'n mi 'lɪ 'na 'Bai -mɔ, 'kɪ a 'yɛ nɪ di 'kɪ 'mʊ nɪ 'yɛ dɛ. ¹¹'Ya 'v 'lu dɛ, -bati -mʊ', Nyɪsʋa di =nʊ lɛ -pʊv -nɪ, ɛ nɔ- mɔ -bati -mʊ', -ɛ klɔ 'klɔ -bʊ, 'a nyiblo gbagnʊ Satan.

¹²'N kɔ -tɛblɪ -hʊɔhʊɪ, =bʊ lee nɛ 'a mʊ dɛ, kɛɛ, -tɛ tɪ nɛ -bʊ, a 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, ba kɔ 'a lɛyuyruo, -kɔtɪ ɛ -hi 'aan 'lɪlɛ-hihie wɔn. ¹³Nyɪsʋa a -Hihɪu,

-ε yi nyibli -ti a -tεε -lee -ni, 'bu mɔ, 'bu -di, ε di-e 'ni nu, a 'mu -ti a -tεε a 'mu le yru pepe. -Ti -mu', ε di 'a mu -lee -ni, ε 'yi 'a -gbetu a wɔn bu a win 'pa-, kεε, -ti -mu', 'a 'mumu, ε di 'wɔn, ε nɔ- ε di 'a mu -lee -ni, kɔ, -tebli -mu', -ε di -hvan 'lu -mɔ mu, 'a pepe a 'mu, ε nɔ- ε di 'a mu -tɔɔ -ni. ¹⁴ε di tɔɔ nyibli 'na -ti a 'yi'buale, -ε nu-o, -ti -mu', 'n di Nyɔsua a -Hihiu -lee -ni, ε nɔ- ε di 'win, 'ti- ε di 'a mu -lee -ni. ¹⁵-Tεbli a pepe, 'na 'Bat -kɔ, 'mɔ kɔɔ -wε. ε nɔ- kɔ -ti, 'ni hla-a, -ε mɔ, -ti -mu', 'n di Nyɔsua a -Hihiu -lee -ni, ε nɔ- ε di 'wɔn, 'ti- ε di 'a mu -lee -ni.»

A di nu dɔɔ

¹⁶«Ti =du 'yi 'li -hie, a 'mu 'na 'yiye 'kee -ni, 'bu -hi, ε di gba ti gbi, 'ti- a 'mu 'mu 'ye de.»

¹⁷'Kɔ 'li v ni -do a 'mu 'nyi, kε- 'a -nagbopu -bi pi, 'v yi le 'beti -ni: «Dε a 'di -bi, dε a 'mu, ε -hen 'nyre 'li, -tε ε pi le, -ε mɔ: Ti =du 'yi 'li -hie, a 'mu 'na 'yiye 'kee -ni, 'bu -hi, ε di gba ti gbi, 'ti- a 'mu 'mu 'ye de? Dε- kɔ -ti, 'ε pi le de, -ε mɔ: A 'yi 'li- 'li -wε ba 'ye 'mu, -ε nu-o, 'ki 'n mi 'li 'na 'Bat -mɔ? ¹⁸Ti gbi a 'mu, -kɔti ε -hla, dε- ε -hen 'nyre 'li? -Ti a 'mu, ε -hla, -a 'ni -yru-o li- le.»

¹⁹-Tε -Yusu yru-o, -ε mɔ, v -hve bu 'beti-e, -ε -bi, ε -tua 'waa leele, ε wen: «N lee nε 'a mu ni, -ε mɔ: 'Kɔ 'li ti gbi 'kwli, a 'yi 'li- 'li -wε ba 'ye 'mu, 'ti-, 'ti- 'ki 'li ti -bi 'kwli, a 'mu 'mu 'ye de. -Bi de a 'mu, ε nɔ- kɔ ki a yi 'v 'aan dɔɔ le 'beti -ni? ²⁰N yi 'a mu 'ni -lee -ni, -ε mɔ, a di 'ni we, ε kɔ, a 'mu nyai le nu, kεε, 'klɔ a nyibli di nu dɔɔ, 'a mu mɔ -bi, 'aan -wli 'mu bu 'mve. Kεε, 'bu -hie ti gbi, -ε -bi a di -tua dɔɔ a nunuo de. ²¹-Bu pu-v -ɲlanugba a dε yi: -ɲlanugba, 'bu yi =gbla mɔ ni mi, -ε -bi 'a -wlv yi 'mve bu, 'ki 'v -hwen -mu', ε di 'ye a -ta'. Kεε, 'bu =gbla, -ε -bi -hwen -mu', ε yi wen 'ye, 'a -ti -hru-o -mɔ. -ε -bi ε ni dɔɔ, -tε ε -nu, 'ε pu 'nε- 'yu yrayru 'klɔ -mɔ. ²²Kε- ε -ti 'mu -wε, 'ki 'v 'a mu -mɔ. -Tε ti nε -bu, 'aan -wli 'mve bu, -hwen a 'yiye a -ti. Kεε, 'n kɔ 'a mu 'hwen-, -a di 'ni 'yiye -ni de. 'Bu mɔ, -ba 'yiye -ni, a di nu dɔɔ, 'ti- nyiblo -du 'yi 'li- 'li -wε, bu nu-o, ba 'kee dɔɔ a 'mu, 'a nunuo.

²³Ti a 'mu 'bu nyre 'v, -ε -bi a di 'kee 'na le'betile de, -ε nu-o, a di -tebli a pepe a 'mu le 'ni yru. 'N yi 'a mu 'ni -lee -ni, -tebli a pepe -mu', a di 'na 'Bat -hva, 'ki 'li 'na 'nyre 'kwli, ε di 'a mɔɔ 'ni -nyi. ²⁴Kve la 'li bu, -bu ye ti -bu ki, a 'yεε 'na 'Bat -dedede ni -hve, 'ki 'li 'na 'nyre 'kwli. 'Bu mɔ, 'ba yi dε ni -hve, -ε -bi ba -hva-a 'na 'Bat. ε di 'a mɔɔ 'ni -nyi, -ε di-e nu, 'aan dɔɔ 'mu =εε.»

-Yusu wen 'ni, -aan -wli 'ni 'bie 'li -hlɔn

²⁵«-Ti a pepe -bu, 'n lee nε 'a mu, 'ki 'n naa 'li 'ledvɔ 'kwli, 'ni hla-a. Ti di 'v 'ni nyre, -ε kɔ 'yri 'n 'ye ni di 'ledvɔ ni nu, 'n 'ye ni di 'li 'a mu -mɔ ni -hlee -ni, kεε, -tebli -mu', -ε kve 'v 'na 'Bat ki bu, 'n di yruε nε 'a mɔɔ 'le

-tɛɛ. ²⁶Ti a 'mʊ, 'bʊ nyre 'v, a di -hʊa 'na 'Bai -tɛblɪ, 'kɪ 'lɪ 'na 'nyre 'kwli. 'Na 'mumu, 'n 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, =bʊ -hʊa-a -dedede, 'kɪ 'v 'aan -ta', kɛɛ, 'aan -gbɛtʊ 'a mʊ di-e -tɛblɪ lɛ -hʊa, ²⁷kɔtɪ 'na 'Bai a 'mʊ, ɛ nʊɛ nɛ 'a mʊ nɪ, -ɛ nu-o, a nʊɛ 'mʊ nɪ -wɛ, 'tɪ- 'a kʊo 'mʊ =wɛlʊ yɪ, -ɛ mɔ, 'kɪ 'n -hɔn 'lɪ Nyɪsʊa -mɔ. ²⁸'Kɪ 'n -hɔn 'lɪ 'na 'Bai -mɔ, 'nɪ di 'nɛ- 'klɔ kɪ. -Tɛ ti nɛ -bʊ, 'n mi 'nɛ- 'klɔ kɪ -hɔn mɔ, 'mʊ 'lɪ 'na 'Bai -mɔ mu.»

²⁹-ɛ -bɪ 'a -nagbopu =tu-o =wɔn, v wen: «Ye kɛ, -tɛ ti nɛ -bʊ, -tɛ -yɛ' nɪ hlee 'lɪ 'ledʊ 'kwli, 'a -tɪ, -tɪ -mʊ', -hle, -a yruɪ-e' lɛ -tɛɛ. ³⁰-A yɪ 'kɪ-tɪ nɪ, -ɛ mɔ, 'yɛ =bʊ nyiblo 'yɪ -mʊ dɛ 'beti -nɪ, dɛ -mʊ', ɛ -hʊɛ, ɛ nɪ ke', =nɪ -wɛ 'a yiyie -mɔ. ɛ nɔ- kɔ -tɪ, =a yɪ-e, -ɛ mɔ 'kɪ -hɔn 'lɪ Nyɪsʊa -mɔ.» ³¹-ɛ -bɪ -Yusu =tu =nʊ =wɔn: «=Bɪ a yɪ 'kɪ-tɪ nɪ, -ɛ mɔ, 'kɪ 'n -hɔn 'lɪ Nyɪsʊa -mɔ? ³²'A -tɪ 'kɪ, ti di 'v 'nɪ nyre, 'tɪ- ɛ mɔ, ɛ -wɛ 'v nyinyre -mɔ, -ɛ kɔ 'yri 'aan pɛpɛ a di -gbɛ, 'a -nɛ nyiblo 'bʊ nɪ 'v, ɛ 'mʊ 'lɪ 'a -nɛ 'kayu bʊ mu, a 'mʊ 'v 'mɔ nɪ -do bʊ -hie. Kɛɛ, 'n 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, =bʊ nu -do, -ɛ nu-o, 'kɪ 'na 'Bai nɪ mɔ 'mʊ 'hʊɪ.

³³'N lee nɛ 'a mʊ -tɪ a pɛpɛ a 'mʊ nɪ, -ɛ di-e nu, 'a mʊ -mʊ', -v kɔ 'mʊ 'hʊɛn-, -v -mʊɛ, a 'mʊ kɪbʊwɛɛnɛ kɔ. 'Kɪ 'nɛ- 'klɔ -bʊ kɪ, a di 'yɛ =hʊɛn. Kɛɛ, 'aan =wɛlɪ 'nɪ 'bie 'lɪ =hlɔn, -ɛ nu-o, 'n -wɛ 'klɔ -bʊ 'a 'klɪ bʊ nɪ.»

-Tɛ -Yusu da la Nyɪsʊa, 'kɪ 'v 'a -nagbopu a -ta'

17 ¹'Tɪ- -Yusu 'mʊ 'kɪ -yɛ mɔ mu, -ɛ -bɪ ɛ 'du 'lu yɛ', 'ɛ ta 'lɪ yakɔ 'kwli lɛ, ɛ wen: «Na 'Bai o, ti nyre 'v nɪ, 'kɪ 'mɔ -bʊ, -ɛ mɔ -na 'Yu, -bʊ nu-o, nyibli bʊ 'yɛ 'na -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ, -ɛ di-e nu, 'mʊ =nʊ -na -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ -tɔɔ -nɪ -wɛ. ²-Nyɪ 'mʊ 'klɪ, 'kɪ 'v -tonyibli a pɛpɛ kɪ, -ɛ di-e nu, nyibli a pɛpɛ -bʊ, -nyɪ 'mʊ, 'mʊ =nʊ 'klɔ yrayrʊ -mʊ', -ɛ 'yɛ nɪ -wɛ 'lɪ -nyɪ. ³'Klɔ yrayrʊ a 'mʊ, ɛ nɔ- mɔ bʊ yɪ -mʊ, -mɔ -mʊ', -ɛ mɔ -tɛɛ a Nyɪsʊa nɪ -do, ɛ kɔ, bʊ yɪ 'mʊ -wɛ, 'mɔ -bʊ, -ɛ mɔ -Yusu 'Klɪsʊ, -lee 'nɛ- 'klɔ kɪ. ⁴-Tɛ 'n nɪ 'nɛ- 'klɔ kɪ, 'n tɔɔ nyibli -na -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ nɪ. -Kʊan -mʊ', -nyɪ la 'mʊ, =bʊ nu, 'n -yɪ-a 'lu nɪ. ⁵-ɛ -bɪ 'kɪ, 'na 'Bai o, wen, 'kɪ =bʊ di 'lɪ -mʊ 'hʊɪ dɛ, 'mʊ -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ kɔ. Ti -mʊ', -ɛ kɔ 'yri 'n nɪ la 'v -mʊ 'hʊɪ, -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ nɪ -do -mʊ', 'n kɔ la, 'tɪ- 'klɔ 'mʊ la nʊɛ mɔ mu, -nyɪ 'mʊ -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ a 'mʊ dɛ.

⁶Nyibli -mʊ', -v nɪ la 'lɪ 'klɔ 'ka 'kwli, -ha 'lɪ -nʊ nɪ, =nɪ -nyɪ 'mʊ =nʊ, =nɪ nu-o, nyibli a 'mʊ, 'v yɪ -mʊ. -Mɔ kɔ nyibli a 'mʊ, =nɪ -ha 'lɪ -nʊ, =nɪ -nyɪ 'mʊ =nʊ, 'v =tʊɪ 'v -na win. ⁷U yɪ 'kɪ-tɪ nɪ, -ɛ mɔ, 'a -nɛ dɛ, -nyɪ 'mʊ, 'kɪ ɛ -hɔn 'lɪ -mʊ -mɔ. ⁸Win -bʊ, =tʊ 'mʊ wɛlɔn, ɛ nɔ- 'n tɔɔ =nʊ, 'v 'ble-e kʊa -tɛɛ. U yru-o nɪ, -ɛ mɔ, 'kɪ 'n -hɔn 'lɪ -mʊ -mɔ, kɔ, 'v yɪ-e -tɛɛ, -ɛ mɔ, -mɔ lee 'nɛ- 'mʊ 'klɔ kɪ.

⁹Nyibli a 'mʊ, v nʊ- kɔ -tɪ, 'nɪ dɛ -mʊ. 'Nɪ -da-a lɪ -mʊ, 'kɪ 'v 'klɔ kɪ a nyibli -mʊ', -v 'yɪ -mʊ -yɪ a -ta'. Kɛɛ, nyibli -bʊ, -nyɪ 'mʊ, v nʊ- kɔ -tɪ, 'nɪ dɛ -mʊ, -ɛ nu-o, -mɔ kɔ =nʊ. ¹⁰'A -nɛ dɛ, kɔ 'a -nɛ nyiblo 'n -kɔ, -mɔ kɔ =nʊ, mɔ, 'a -nɛ dɛ, kɔ 'a -nɛ nyiblo, -kɔ, 'mɔ kɔ =nʊ -wɛ. U nʊ- nɪ-e, nyibli 'v yɪ 'na -tɪ a 'yɪ'bʊalɛ 'yɛ. ¹¹Ti =dʊ 'yɪ 'lɪ -hie, 'mʊ 'nɛ- 'klɔ -bʊ kɪ -hɔn, 'mʊ 'lɪ -mʊ

-mɔ di. Kɛɛ, v nu- -mɔ -bi, 'ki v 'tɛ di 'nɛ- 'klɔ -bu ki ni. 'Na 'Bai Nyɪsɔva, nu 'klɔ -mɔ', -nyi 'mɔ, -bu =tu =nu 'yie, -ɛ di-e nu, v 'mɔ -mɔɛ, =wɪ yɪ, -tɛ 'n kɔ -mɔ 'hɔɛn-, -a -nu, =a -mɔɛ. ¹²Ti a pɛpɛ -bu, 'n -hi 'nɛ- =nu 'nyi, 'n =tɪi la -nu 'yie, 'ki 'li -na 'klɔ -mɔ', -nyi 'mɔ 'kwli. 'N =tu =nu 'yie ni -tɛɛ, 'waa 'yɛ ni -do =du 'yɪ 'wan, 'bu 'yɪ nyiblo ni -do -bu, -kɔti v 'cru la 'li Nyɪsɔvɔcrɛn 'kwli, -ɛ mɔ, ɛ di 'ni 'wan. -ɛ -bi -ti a 'mɔ, v 'cru la, ɛ nue ni. ¹³Kɛɛ, -tɛ ti nɛ -bu, 'ki 'n yɪ 'li -mɔ -mɔ di. -Ti a pɛpɛ -bu, 'n yɪ =nu 'ni -lee -ni, -tɛ 'n 'tɛ ni 'nɛ- =nu 'nyi, 'ki 'nɛ- =tɔtɔ ki, -ɛ di-e nu, -tɛ 'n ni dɔdɔ a nunuo, v 'mɔ dɔdɔ a nunuo lɛ nu -wɛ, 'ti- dɔdɔ a 'mɔ, ɛ 'mɔ =cɛ. ¹⁴'N tɔɔ =nu -na win ni, kɛɛ, 'klɔ a nyibli yraa =nu ni, -tɛ 'na nyibli 'yɪ 'klɔ a nyibli 'pa- a -ti, =wɪ yɪ, -tɛ 'n -nu, 'ni 'yɪ 'klɔ a nyiblo 'pa-. ¹⁵'Ni -nyaa=a -mɔ lɛ, 'ki -bu -ha 'nɛ- =nu 'klɔ -bu ki, kɛɛ, 'n nyɛɛ -mɔ lɛ, 'ki -bu =tu =nu 'yie, -ɛ di-e nu, 'kuo -hɔn a nyiblo gbagbu 'ni -ha =nu lɛ -hɛn. ¹⁶U 'yɪ 'klɔ a nyibli 'pa-, =wɪ yɪ, -tɛ 'na 'mumu, 'n -nu, 'ki 'n 'yɪ 'klɔ a nyiblo 'pa-. ¹⁷Tɔɔ =nu -ti a -tɛɛ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ -na nyibli mɔ pɛpɛ. -Ti a -tɛɛ a 'mɔ, ɛ nɔ- mɔ -na win. ¹⁸-Tɛ -nu, =ni lee 'nɛ- 'mɔ 'klɔ -bu ki, kɛ- ni -do, 'n -nu, 'ni lee =nu -wɛ, 'ki bu bi 'klɔ -bu ki, bu pu -na =haantitɛ nyibli. ¹⁹'N -hɛ 'na dɔnɔ nu pɛpɛ, 'ni yɪ -mɔ 'na dɔnɔ -nyi, 'ki 'v 'waa -ta', -ɛ di-e nu, v 'mɔ -na nyibli mɔ -tɛɛ.

²⁰ɛ 'yɪ 'na nyibli -bu ni -do a -ti 'pa-, 'ni -da=a -mɔ. Kɛɛ, 'n dɛ -mɔ ni -wɛ, 'ki 'v nyibli -bi -bu, 'na nyibli di 'na -ti -lee -ni, -v di 'mɔ =wɔv yɪ -kuo -ni a -ti. ²¹'N nyɛɛ -mɔ lɛ, 'waa pɛpɛ bu -mɔɛ. 'Na 'Bai, -tɛ 'n kɔ -mɔ 'hɔɛn-, -a -nu, =a 'wɪ- nyiblo ni -do yɪ, nu=o, v kɔ -a mɔ 'hɔɛn-, -ba -mɔɛ -wɛ. Nu=o, bu -mɔɛ, -ɛ di-e nu, 'klɔ ki a nyibli -mɔ', -v 'yɪ -mɔ -yɪ, v 'mɔ=v -han-tɪ pu, -ɛ mɔ, -mɔ lee 'nɛ- 'mɔ 'klɔ ki. ²²-Ti a 'yɪ'bvale -mɔ', -nyi 'mɔ, 'n -nyi -nu=v ni, -ɛ di-e nu, v 'mɔ -mɔɛ, =wɪ yɪ, -tɛ -kɔ 'mɔ 'hɔɛn-, -a -nu, =a -mɔɛ, ²³ɛ -hɛn 'nyɛ, v kɔ 'mɔ 'hɔɛn-, -a 'wɪ- nyiblo ni -do yɪ, 'ti- -kɔ 'mɔ 'hɔɛn-, -a 'wɪ- nyiblo ni -do yɪ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ -mɔɛ pɛpɛ, ɛ kɔ, 'klɔ ki a nyibli, v 'mɔ=v yru, -ɛ mɔ, -mɔ lee 'nɛ- 'mɔ, 'ti- v 'mɔ=v lɛ yru, -ɛ mɔ, -nɔɛ -nu ni, =wɪ yɪ, -tɛ -nu, =ni nɔɛ 'mɔ.

²⁴'Na 'Bai o, -nyi 'mɔ =nu ni. 'A -ti, 'n -hɔɛ=e ni, -tɪtɛ 'n di 'v ni, v kɔ 'mɔ 'hɔɛn-, -ba ni 'v -wɛ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ 'na -ti a 'yɪ'bvale 'yɛ. -Ti a 'yɪ'bvale a 'mɔ, -nyi la 'mɔ=kɔ ni, -ɛ nu=o, 'ti- 'klɔ 'mɔ la -nue -ni, -nɔɛ la 'mɔ ni. ²⁵'Na 'Bai o, -mɔ -mɔ', -ɛ 'sii 'v yɪ, nyibli -hɔɔhɔɪ, -v ni 'nɛ- 'klɔ -bu ki, v 'yɪ -mɔ -yɪ. Kɛɛ, 'mɔ -bi, 'n yɪ -mɔ ni, ɛ kɔ nyibli -mɔ', -v yɪ-e, -ɛ mɔ, -mɔ lee 'nɛ- 'mɔ 'klɔ ki, nyibli a 'mɔ, v yɪ -mɔ ni -wɛ. ²⁶'N nu=o ni, 'v yɪ -mɔ, ɛ kɔ, 'mɔ=v 'lu -mɔ gba, v 'mɔ -mɔ yɪ -tɛɛ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ 'waa 'bio -nɔɛ -ni, =wɪ yɪ, -tɛ -nu, =ni nɔɛ 'mɔ, 'ti- 'n kɔ =nu 'hɔɛn-, -a 'mɔ nyiblo ni -do yɪ 'wɪ.»

-Tɛ Judɪa pu la -Yusu -Juukɔɛ a 'blɔ a nyibli -jɪ'
(Matie 26.47-56; Maki 14.43-50; Luku 22.47-53)

18 ¹-Tɛ -Yusu -wɛ 'ki 'li Nyɪsɔva a -mɔhleeɛ -mɔ, -ɛ -bi ɛ kɔ 'a -nagbopu 'hɔɛn-, v 'du ye', 'v =ti Jrusɛdɔ 'kwli. Kɛɛ, Judɪa, -ɛ mɔ

-Yusu a -nagbopi -bi, ε nɔ- kɔ -nu 'hven-, -v 'yɪ -mu. 'Nthannv =du ni 'v. 'A 'nyre mɔ Sedrɔ. Sedrɔ a 'mu, nɔ- kɔ 'niki 'dɔdɔti a -ci -du ni 'li. Nɔ- kɔ ki v mu 'li. ²'Waa pepe, 'ki v 'yee 'li le. Nɔ- nu=o, Judta a 'mu, 'ε yi 'li -te a 'mu, 'ε kɔ 'ki 'hru, 'ki bu pu -Yusu 'a yraanyibli -jt'. ³'Ki 'li 'dɔɔ a 'mu 'kwli, Romakvε a tayie ni 'li, ε kɔ Nyɪsva a 'kagbau a 'yie-tunyv 'hven-. Nyibli a 'mu, nu- Judta pu ye', 'v mi -Yusu klɔ mɔ, 'ki 'li 'dɔdɔti a -ci a 'mu ki. Nyibli a 'mu, Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyv gbagbɪ kɔ Falisi-tumu a nyibli 'hven-, -v mɔ -Juukvε a 'blv a nyibli, nu- te 'li =nu, 'ti- 'blv a nyibli a 'mu, -v te 'li =nu, 'waa pepe, nu- mu 'li -te a 'mu. 'Seyo -mu', -v kɔ =nu 'hven- -mu, v 'ble 'napɪ, kɔ =gbii, kɔ ta-wɔn-teblɪ kva le, 'v -mu. ⁴-Yusu yi -teblɪ a pepe a 'mu ni, -ε kɔ -bv nu=o. Nɔ- nu=o, 'ε 'yɪya 'v =nu ye' bu, 'ε 'beti =nu, ε wen: «Nyiblo a 'dɪ -bi a =mυε le 'li?» ⁵-ε -bi v wen: «Nasaletɪ a -Yusu.» -ε -bi ε wen: «'Mɔ, nɔ- -bv.» 'Ki Judta 'tɪε ni 'li -Yusu a yraanyibli 'nyɪ. ⁶-Yusu bu pu 'ki le: «'Mɔ, nɔ- -bv,» ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi v naa ke -naanaa, 'v bi -hlɔn le. ⁷-ε -bi ε 'beti =nu ni de, ε wen: «Nyiblo a 'dɪ -bi a =mυε le 'li?» -ε -bi v wen: «Nasaletɪ a -Yusu.» ⁸-ε -bi ε wen: «'Bɪ 'n lee wen 'a mu ni, -ε mɔ, 'mɔ, nɔ- -bv. -Te ε mɔ 'mɔ, a -hvε ba klɔ, ba -ha 'na -nagbopv mε le, bu mu, a 'nɪ 'klɔɔ 'li =nu.» -ε -bi 'seyo -ha -Yusu a -nagbopv mε le. ⁹-Te ε pu le, -ε -bi de -mu', ε hla la, ti -hi la a ti 'yri, ε nue kε ni. De a 'mu, ε nɔ- -bv: «'Na 'Bat Nyɪsva o, nyibli -mu', -nyi la 'mu, 'n 'yɪ 'a nyiblo ni -do 'waan -ni.» ¹⁰'Ki 'li -Yusu a yraanyibli a 'mu 'nyɪ, nyiblo =du ni 'li, 'a 'nyre 'ε mɔ Malikust. ε mɔ Nyɪsva a -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbv a -kvannunyv =nɔ. -ε -bi Simɔ Pielt, -ε mɔ -Yusu a -nagbopi -bi, -ε ni 'v -Yusu 'hvi, ε nu 'a 'plten, 'ε 'be 'v Malikust a 'mu, 'a diidenva 'v. ¹¹-ε -bi -Yusu wen: «'Pielt o, pu 'li -na 'plten bɔ 'kwli. =Bɪ -yɪ-t -yɪ, -ε mɔ, 'n kɔ -bv -yra -hven -mu', Nyɪsva -hvε =bv 'ye 'lu?»

-Te v gba la -Yusu, 'ki 'v -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbv Hanɪ ye'

¹²-ε -bi ti ni -do a ti 'yri, nyibli a 'mu, Judta -gba, v kɔ 'waa nyibli gbagbɪ 'hven-, v klɔ -Yusu ni, 'v mva =ne, ¹³'v gba=a 'dɔɔ. Yɪ-henyiblo -kɔ -mɔ v gba 'li-t, nɔ- mɔ -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbv. Nyibehɪan a 'mu, 'a 'nyre mɔ Hanɪ. ε nɔ- mɔ Kaifv a tva. Kaifv a 'mu, ε nɔ- mɔ 'yrv a 'mu 'kwli a -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbv. ¹⁴Kaifv ni -do a 'mu, nɔ- pu la -Juukvε =tɔ' ti -du -hi la a ti 'yri, -ε mɔ: «ε nu -tεε, 'ki nyiblo ni -do bu 'kv, 'ki 'v -aan dakɔ a pepe a -ta', 'ε -hi 'v -aan dakɔ a pepe bu 'kv.»

**-Te Pielt pu la le, -ε mɔ, ε 'yɪ la -Yusu a -nagbopi 'pa-
(Matie 26.69-70; Maku 14.66-68; Luku 22.55-57)**

¹⁵Bv yɪ 'ki -Yusu ni gbe, -ε -bi Simɔ Pielt kɔ -Yusu a -nagbopi -bi 'hven-, v nu- yɪ-t =wien le kvε. -Nagbopi -bi a 'mu, -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbv, -ε mɔ Hanɪ, ε yi-e ni. ε nɔ- nu=o, ε kɔ -Yusu 'hven- 'v pa 'v -te ni -do, 'ki 'li nyibehɪan a 'mu, -ε mɔ Hanɪ, 'a -yaa 'kwli. ¹⁶Kεε, Pielt -mɔ -bi, 'ki ε hree

'v -yaa a 'mu, 'a -hvan.yi'. -Nagbopi -mu', -cəhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu -yi, nɔ- lee 'yu nyrɔyu -mu', -ɛ -tuɪ 'maju 'yie, 'ɛ paa Pieli. ¹⁷Pieli bu pa 'ki, -ɛ -bi 'yu nyrɔyu a 'mu, ɛ yi-ti 'ni 'beti -ni, ɛ wen: «'Bi -mɔ -Yusu a -nagbopi -bi -nɔ -wɛ.» -ɛ bi Pieli wen: «Yruyru, 'n 'yi 'li -nu 'nyi -ni.» ¹⁸-Tɛ cɛ yi 'ki ni -ti, -ɛ -bi -kuannunyibli -mu', -v kɔ Nyɪsua a 'kagbau a 'yie-tunyɔ 'hɛn-, -v ni 'v, v 'tie na, 'v yi-ti 'wen. 'Ki Pieli ni 'li -nu 'nyi, 'ɛ yi na 'wen -wɛ.

-Tɛ -cəhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu Hani yi la -Yusu le 'beti -ni
(*Matie 26.59-66; Maki 14.55-64; Luku 22.66-71*)

¹⁹Ti a 'mu 'yri, -ɛ -bi -cəhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu Hani, ɛ -tva -Yusu tete a le'betilɛ, ɛ wen: «Nyibli a 'di -bi -mɔ -na -nagbopu 'li, kɔ, dɛ a 'di -bi -mɔ -na tɔwin 'li?» ²⁰-ɛ -bi -Yusu -tu-o =wɔn, ɛ wen: «Nyibli a pɛpɛ yi -ti a pɛpɛ, 'n tɔɔ -ni ni. 'N 'yi -ti -du -hli. 'A -nɛ ti, 'n tɔɛ la ni, 'ki 'li Nyɪsua a 'kayo bu, ɛ kɔ, 'ki 'li 'a 'kagbau a -yaa 'kwli, -tɛ -Juukvɛ a pɛpɛ 'yɛɛ 'li lɛ, v kɔ 'waa nyibli gbagbu 'hɛn-. ²¹'A -ti, -ni 'betie 'li 'mu. Nyibli -mu', -v ni la -tuo ki, v nu- -bu 'beti -ni. -Tɛbli a pɛpɛ, 'n tɔɔ la -ni, v yi-e ni. 'Waa -hɔɔhu ni 'nɛ- -a mu 'nyi.» ²²-Yusu bu pu 'ki lɛ, -ɛ -bi Nyɪsua a 'kagbau a 'yie-tunyɔ -bi, -ɛ ni 'v, ɛ pu 'li-ti 'ɲma nva', ɛ wen: «Kɛ- -ni -cəhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu a =wɔn=tutuo?» ²³-ɛ -bi -Yusu wen: «'Bu mɔ, 'ni hla -ti, 'bu nyre yi, tɔɔ 'mɔ-cɔ, kɛɛ, 'bu mɔ, -ti -bu, 'n -hla, 'bu nɔ yi, dɛ- kɔ 'na bibie 'li?» ²⁴Ti a 'mu 'yri, -ɛ -bi Hani lee nɛ 'a 'seyo ni, bu gba 'li-ti -cəhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu Kaifu -mɔ. -Yusu 'tɛ ni 'lili'.

-Tɛ Pieli pu la lɛ de, -ɛ mɔ, ɛ 'yi la -Yusu a -nagbopi 'pa-
(*Matie 26.71-75; Maki 14.69-72; Luku 22.58-62*)

²⁵Ti a 'mu 'yri, Simɔ Pieli 'tɛ ni 'li na'wennyu 'nyi, 'ki 'li -yaa a 'mu 'kwli. -ɛ -bi kɛ- nyiblo -du pu-ti yi, ɛ wen: «-Mɔ -bu, -mɔ -Yusu a -nagbopi -bi -nɔ.» Kɛɛ -ɛ -bi ɛ wen: «'Uɔn-, 'n 'yi 'li -nu 'nyi -ni.» ²⁶-ɛ -bi -cəhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu a -kuannunyɔ -bi ni 'v -wɛ. Nyiblo -mu', -ɛ kɔ nva Pieli 'bɛ wen 'v, ɛ nɔ- kɔ 'diayi -nɔ. Nɔ- yi Pieli -lee -ni -wɛ, ɛ wen: «-Mɔ -bu, -mɔ -Yusu a -nagbopi -nɔ, -ɛ nu-o, ɛ kɔ -mu 'hɛn-, 'n 'ye wen 'a mu ni, 'ki 'li ti bu.» ²⁷Kɛɛ, Pieli -ga ni de. Bu -ga 'ki, -ɛ -bi ti ni -do a ti 'yri, hape da -nyre ni.

-Tɛ Pilati, -ɛ mɔ Romakvɛ a -gɔlɔnuma, ɛ 'beti la -Yusu,
'ti- 'ɛ pu la-a -bati le
(*Matie 27.1-2,11-14; Maki 15.1-5; Luku 23.1-5*)

²⁸-Tɛ -nyre -nyɛ 'ki, -ɛ -bi -Juukvɛ -ha 'li -Yusu Kaifu a -yaa 'kwli ni, 'v gba 'li-ti Romakvɛ a -gɔlɔnuma a 'kagbau bu. -Gɔlɔnuma a 'mu, 'a 'nyre mɔ Pilati. -Juukvɛ -mɔ -bi, 'waa nyiblo -du yi 'li -yaa a 'mu 'kwli -pa. U wen 'ni, 'bu pa 'li -gɔlɔnuma, -ɛ 'yi -Juukvɛyu 'pa- a -tɛ, -ɛ -bi v 'yi 'v yi 'sii -ni, 'ki 'v Nyɪsua ye'. 'A -ti, v 'ni -di-e le'mimle, -ɛ mɔ Paki a diide ni. ɛ nɔ-

nu-o, 'v hree 'v -patu'. ²⁹Bu 'wle 'ki 'v -patu' bu, ε nɔ- nu-o, Pilatu 'ε 'hri, 'ε mu 'v =nu ye', ε wen: «Ba lee 'mu de -mu', nyiblo -bu, ε -nu, -kɔti a yi-ti -yee -ni.» ³⁰-ε -bi v wen: «'Bu 'yi wen de-hvannunɔ 'pa-, -a 'ni -ya-a wen=ε -mɔ yi ni.» ³¹Bu pu 'ki le, -ε -bi Pilatu wen: «Ba gba-a, ba puu =ne -bati le 'a mu ni -do. De -mu', a -hve, ε nɔ- ba nu-o -mɔ, -te -mu', 'aan tete ni 'a hihla.» -ε -bi v wen: «'A mu Romakue, a pu 'li tete, -ε mɔ, -a mu -Juukue, -a 'ni 'laa 'li nyiblo. 'A -ti, -a -hve=ε ni, ba kɔɔ 'v=v tugbe 'yie, ε 'mu 'ku.» ³²-Te v pu 'ki le, -ε -bi de -mu', -Yusu hla la, 'ki 'v 'a 'kukuvdu a 'mu a -ta', ti =du -hi la a ti 'yri, -ε -bi de a 'mu, nɔ- di ke 'lu -mɔ mu.

³³-ε -bi Pilatu pa ni de, 'ε lee ne 'a 'seyo, 'ki bu 'yiya 'v=v -Yusu ye' bu. Bu 'yiya 'ki 'v =ne=ε ye' bu, -ε -bi ε wen: «=Bi -mɔ mɔ -Juukue a bodɔ?» ³⁴-ε -bi -Yusu wen: «=Bi -ti -bu, -yi 'mu 'beti -ni, -na =gbetu, -hie=e 'lu -mɔ le, 'ki 'v 'mu -mɔ, -v=v- nyibli =du lee -mɔ=ɔ?» ³⁵-ε -bi Pilatu wen: «'Mɔ -bu, 'n 'yi -Juukueyi 'pa-. -Na =gbetu a dakɔ kɔ -cɔhlɔnpinyu gbagbi 'hven-, v nu- ya 'ne- -mu 'mu yi.» ³⁶-ε -bi -Yusu wen: «'Na bodɔde 'yi 'klɔ -bu a nyibli a bodɔde yi 'wi, 'ti- ε 'yi -tonyibli 'pa-, v 'yi 'mu bodɔde -nyi, Nyisua a =gbetu, nɔ- -nyi 'mɔ=ɔ. 'Bu mɔ, 'ni 'wi wen 'klɔ -bu a bodɔpu yi, 'na -nagbopu di wen 'ni -wɔn, 'ki 'li 'dudɔti bu, -ε di=e nu, v 'ni -ha wen 'mu -Juukue -ji' pu.» ³⁷-ε -bi Pilatu wen: «'A -ti, -mɔ bodɔ =nɔ 'a?» -ε -bi -Yusu wen: «ε nɔ- -hle, 'mɔ bodɔ =nɔ. ε nɔ- nu-o, 'ni -hɔn 'li Nyisua yi, 'v kɔ 'mu, 'mu nyibli -ti a -tee -tɔɔ -ni. 'A -ti, nyiblo 'bu nve -ti a -tee, ε pi 'mu nva yi bu, 'ti- 'ε pi 'na -ti -han-ti.» ³⁸-ε -bi Pilatu wen: «De- mɔ 'ki -ti a -tee 'li?»

-Juukue wen 'ni, bu kɔɔ 'v -Yusu tugbe 'yie, ε 'mu 'ku
(*Matie 27.15-31; Maki 15.6-20; Luku 23.13-25*)

Bu pu 'ki le, -ε -bi ε 'hri ni de, 'ε mu 'v -Juukue a 'mu ye', ε wen: «'Mɔ -bi -o, 'ni 'yee=e 'li-ti de -hvan =du 'li, ε -nu, -ε bleε 'kukuv yi. ³⁹Kee, ε mɔ -aan de -nɔ, -a ni-i le, 'aan le'mimle -mu', -ε mɔ Paki a ti 'yri: 'n kɔ =bu te -jɔklapi ni -do bu, a -hve. 'A -ti, =bi a -hve=ε ni, 'ki =bu te 'aan bodɔ bu?» ⁴⁰-ε -bi ti ni -do a ti 'yri, v -tva =ye a lepupuv, v wen: «'Klɔ a 'klɔ, -a 'ni -hva=a li-ti, Balabasi -a -hve.» -ε kɔ -ta' Balabasi a 'mu, ε mɔ -balonyiblo =nɔ.

19 1-ε -bi Pilatu lee 'seyo ni, ε wen: «Ba gba-a, ba bii =ne lɔkɔ,» 'v gba-a, 'v bi=e. 2-Te v -we 'a bibie -mɔ, -ε -bi v hlaa =ne 'witiklaun le, 'v =tu =ne=ε 'lu, kɔ, 'v pu=v wlawlv -jɔhɔn. Wlawlvdu a 'mu, bodɔpu ni -do, nu- pu-ti le. 3-ε -bi v 'yiya 'v=v 'hvi bu, 'v 'cee =ne, v wen: «-Na 'wio mɔ, -Juukue a bodɔ,» kɔ, 'v pi 'li-ti 'ɣmi nu' le -we.

4-ε -bi Pilatu 'hri ni de, ε wen: «'N ye 'a mɔ=ɔ yi, 'ki 'ne- -patu', -ε di=e nu, a 'mu=v yi, -ε mɔ, 'ni 'yee=e 'li-ti de -hvan =du 'li, ε -nu, -ε bleε 'kukuv yi.» 5-ε -bi -Yusu 'hri ni, 'a 'witiklaun 'ε ni 'v=v 'lu, kɔ, 'a wlawlv -jɔhɔn 'ε ni 'li-ti 'li. -ε -bi Pilatu wen: «'Aan nyiblo, nɔ- -bu.» 6-Te Nyisua a -cɔhlɔnpinyu

gbagbɪ kɔ Nyɪsɪvɔ a 'kagbau a 'yie-tunyɪ 'hven-, v pu 'v -Yusu 'yie 'hvi, -ɛ -bɪ v -tɪvɔ =yɛ a lɛpɔpɔv, v wɛn: «Kɔɔ 'v=v tugbɛ 'yie, ɛ 'mɪ 'kɔ!» -ɛ -bɪ Pilatɪ wɛn: «Ba gba=a, ba kɔɔ 'v=v tugbɛ 'yie, 'aan =gbetɪ, -ɛ nu=o, 'mɔ -bɪ, 'nɪ 'yee=e 'lɪ-tɪ dɛ -hvan =dɪ 'lɪ, ɛ -nu, -ɛ blɛɛ 'kɔkɔv yɪ.» 7-ɛ -bɪ -Juukɔv wɛn: «Pilatɪ, -a mɪ -bɪ, -a kɔ tete. Tete a 'mɪ, ɛ wɛn 'nɪ, nyiblo, -ɛ di 'a dɔɔnv Nyɪsɪvɔ -daa -nɪ, nyiblo a 'mɪ, ɛ blɛɛ 'kɔkɔv yɪ. 'A -tɪ, -tɛ ɛ pu lɛ, -ɛ mɔ, ɛ mɔ Nyɪsɪvɔ a 'Yɪ -nɔɔ, ɛ nɔ- kɔ -tɪ 'ɛ blɛɛ 'kɔkɔv yɪ.» 8-Tɛ Pilatɪ 'wɪn 'kɪ -Juukɔv a pɔpɔwɪn, -ɛ -bɪ huannɪ bɪ 'lɪ-tɪ 'kwli, 9'ɛ pa 'lɪ 'a 'kagbau bu dɛ, 'ɛ yɪ -Yusu 'betɪ -nɪ, ɛ wɛn: «=Bɪ 'kɪ -hɔn 'lɪ Nyɪsɪvɔ -mɔ?» Kɛɛ, -Yusu 'yɪ-tɪ =dedede kle -hɪhɪa -nɪ. 10ɛ nɔ- nu=o, Pilatɪ 'ɛ yɪ-tɪ -lee -nɪ, ɛ wɛn: «=Bɪ 'mɔ Pilatɪ, 'mɔ -yɪ -mɪ 'betɪ -nɪ, =nɪ 'yɛ nɪ pu 'mɪ mɛ lɛ. =Yɪ-tɪ -yɪ, -ɛ mɔ, 'mɔ -mɔ 'blɔgba -bɪ, 'a -gɔlɔnɪma, 'n kɔ 'klɪ, 'kɪ -bɪ tɛ -mɪ bu, 'tɪ- 'nɪ kɔ 'klɪ -wɛ, 'kɪ -bɪ kɔɔ 'v -mɪ tugbɛ 'yie.» 11-ɛ -bɪ -Yusu wɛn: «=Nɪ -kɔɔ wɛn 'klɪ nɪ, 'kɪ 'v 'mɪ kɪ, 'bɪ mɔ, Nyɪsɪvɔ 'bɪ 'yɪ wɛn -mɪ 'klɪ -nyɪ. Nɔ- nu=o, nyiblo -bɪ, -ɛ pu 'mɪ -mɪ -jɪ, 'ɛ nɪ dɛ -hvan, 'ɛ -hɪ 'v -mɪ 'v.» 12Kɔv 'kɪ 'v tɪ a 'mɪ 'yɪri bu, -ɛ -bɪ Pilatɪ =tɪ 'v 'klɪ dɛ, -ɛ di-e nu, ɛ 'mɪ -Yusu bu tɛ. ɛ nɔ- mɔ -Juukɔv bu =mɪma lɛ, v wɛn: «'Bɪ mɔ, =nɪ tɛ nyiblo -mɪ 'bɪ, -ɛ -bɪ -kɔ Romakɔv a 'kɪn gbagbɪ 'hven-, a 'yɪ -pɛ. ɛ kɔ, 'bɪ mɔ, nyiblo 'bɪ yɪ 'a dɔɔnv bodɪɔ nɪ -dɛɛ -nɪ, -ɛ -bɪ ɛ kɔ 'kɪn gbagbɪ a 'mɪ 'hven-, v 'yɪ -pɛ.» 13-Tɛ Pilatɪ 'wɪn 'kɪ -tɪ a 'mɪ, -Juukɔv -hla, ɛ nɔ- mɔ bu 'hrɔɔ 'v -Yusu -patɪ, 'tɪ- 'ɛ nɪ 'lɪ 'a -batɪpɔgbatɪ 'kwli bu. -Tɛ a 'mɪ, ɛ nɪ 'v bu, v pu la 'v 'hɪ papɔv blɛ. -Tɪtɛ a 'mɪ, 'a 'nyɪrɛ mɔ Gabatɪ, 'kɪ 'lɪ -Juukɔvɪn 'kwli. 14ɛ mɔ Pakɪ a 'wee a -nyɪrɔwɪ nɪ -hun a -nyɪragbɪ, 'kɪ Pilatɪ pɔv la 'v -Yusu -batɪ lɛ. -ɛ -bɪ Pilatɪ wɛn: «-Juukɔv -na, 'aan bodɪɔ, nɔ- -bɪ.» 15-ɛ -bɪ v -tɪvɔ =yɛ a lɛpɔpɔv dɛ, v wɛn: «Bɪ 'kɪ, bu 'kɪ, kɔɔ 'v=v tugbɛ 'yie!» -ɛ -bɪ Pilatɪ wɛn: «=Bɪ 'aan -nɛ bodɪɔ, nɔ- -bɪ kɔɔ 'v tugbɛ 'yie?» -ɛ -bɪ -cɔhɔnpɪnyɪv gbagbɪ wɛn: «-A 'yɪ bodɪɔ =dɪ -yɪ, 'bɪ 'yɪ Romakɔv a 'kɪn gbagbɪ 'pa.» 16-ɛ -bɪ Pilatɪ lee nɛ 'a 'seyo nɪ, ɛ wɛn: «Ba gba=a, ba kɔɔ 'v=v tugbɛ 'yie, ɛ 'mɪ 'kɪ, =wɪ yɪ, -tɛ -Juukɔv nɪ 'a -hɪhɪa,» 'seyo a 'mɪ, 'v klɔ -Yusu, 'v gbɛ=ɛ.

-Tɛ v kɔɔ la 'v -Yusu tugbɛ 'yie, -ɛ di-e nu, ɛ 'mɪ 'kɪ a -tɪ
(Matie 27.32-44; Maki 15.21-32; Luku 23.26-43)

17-ɛ -bɪ v hlɛ -Yusu nɪ, 'ɛ 'ble 'a dɔɔnv a tugbɛ -mɪ, -ɛ kɔ 'yie v di 'v=v -kɔɔ -nɪ, 'v =tɪɔ =nɛ Jrusɛdɪɔ 'kwli. -Tɪtɛ -mɪ, v gba 'lɪ-tɪ 'lɪ, ɛ nɔ- v dɛɛ 'Lukla, -ɛ mɔ Gɔlɔgɔtɪ, 'kɪ 'lɪ -Juukɔvɪn 'kwli. 18'Kɪ v kɔɔ 'lɪ-tɪ tugbɛ 'yie, 'v kɔɔ 'v dɛ'kɪkununyɪv nɪ 'hven -wɛ, 'kɪ 'v 'waa -nɛ tɪ 'yie, nyiblo nɪ -dɔ, 'kɪ 'lɪ -Yusu a diidekɪbɪa kɪ, -dɔ -bɪ 'kɪ 'lɪ 'a kamlakɪbɪa kɪ. 19-ɛ -bɪ Pilatɪ lee nɛ 'a nyibɪlɪ nɪ, 'v 'cɪrɪ wuntɔdɛ, 'kɪ 'v 'plankɪbɪa kɪ, 'v 'ma 'v=v -Yusu a tugbɛ 'lu bu. Winbɪ a 'mɪ, kɛ- ɛ pu: «Nyiblo -bɪ, ɛ nɔ- mɔ Nasaletɪ a -Yusu, -ɛ mɔ -Juukɔv a bodɪɔ.» 20Winbɪ a 'mɪ, v 'cɪrɪ 'lɪ-tɪ wingble nɪ tɪ 'kwli, -ɛ mɔ -Juukɔvɪn, kɔ Romakɔvɪn, kɔ Glɛktɪkɔvɪn. -Tɪtɛ a 'mɪ, v kɔɔ 'v -Yusu tugbɛ 'yie, ɛ 'mɛɛ 'dɪɔ yɛɛ. 'A -tɪ, -Juukɔv -hɔɔhɔɪ yɪ wɪn a 'mɪ 'nɪ

-hre. ²¹-Te -Juukve a -cɔhlunpinyu gbagbi -hre win a 'mu, -ε -bi v mu 'li Pilati -mɔ, v wen: «Yi yi -blɛɛ -ni, -bu 'cɔi wen, -ε mɔ, -Yusu mɔ -Juukve a bodɔ -nɔ, kɛɛ, kɛ- -kɔ -bu pu wen: Nyiblo -bu, ε wen 'ni, ε nɔ- mɔ -Juukve a bodɔ.» ²²Kɛɛ, Pilati wen: «De -mu', 'n 'cɔi, 'n 'cɔi-ti ni. 'Ni 'cɔi-ti li-ti ni de.»

²³-Te 'seyo -we 'ki -Yusu a kɔkɔ -mɔ, 'ki 'v tugbe 'yie, -ε -bi v 'du 'a 'hɔlɛpu-tebli 'mu ye', 'v nu 'a dui ni -hen, 'v =gla-a, nyiblo 'bu ni 'v, 'a -nɛ du. Kɛɛ, wlawlv ni -do ni 'v, -ε mɔ danu ni -do a wlawlv blɔblɔ. ²⁴-ε -bi v wen: «-A 'ni 'cɔcraa 'li-ti lɛ. Wlawlv -bu a -ti, -ba pu 'wla, nyiblo, 'wla di di, nɔ- di-e gba.» De a 'mu, ε nɔ- 'seyo -nu. -ε -bi -ti -mu', winwɔn-hanyɔ -bi 'cɔi la 'li Nyɔsvacɔɔɛn 'kwli, ti -hi la a ti 'yri, ε nue kɛ ni. -Ti a 'mu, ε nɔ- -bu:

«U =gla 'na 'hɔlɛpu-tebli ni,
'ti -na wlawlv a -ti, 'v pu 'wla.»

²⁵-Te -Yusu ni 'v tugbe 'yie, ε kɔ la nuɔbi, 'v ni la 'v=v -hlɔn. Nuɔbi a 'mu, 'waa 'nyre, nɔ- -bu: -Yusu a =gbetv a 'dii, kɔ 'a 'dii a 'diayɔ, kɔ Mari -bi -mu', -ε mɔ Klopast a nuɔba, kɔ Mari, -ε kɔ 'li Madala. ²⁶-Nagbopi -mu', -Yusu nuɛ -ni -tɛɛ, 'ki ε ni 'v -wɛ. -Yusu bu 'ye 'ki 'a 'dii, 'ki 'v -nagbopi a 'mu 'hɔi, 'ki 'v=v -hlɔn, -ε -bi ε wen: «'Na 'dii o, -na 'yu, nɔ- -bu.» ²⁷-ε -bi ε lee nɛ 'a -nagbopi a 'mu ni, ε wen: «-Mɔ -bi, -na 'dii, nɔ- -bu.» Kve 'v ti a 'mu 'yri bu, 'ki -nagbopi a 'mu, ε gba 'li -Yusu a 'dii 'a dɔnɔ -mɔ.

-Te -Yusu nu la 'kɔkɔ

(Matie 27.45-56; Maki 15.33-41; Luku 23.44-49)

²⁸-Te de a 'mu, ε -hi 'ki, -ε -bi -Yusu yi-e ni, -ε -mɔ, 'a -kuan -yre 'lu, -ε -bi ε wen: «'Na plɔ ma yi.» Kɛ- ε -pu, -ε di-e nu, -ti -bu, v 'cɔi la 'li Nyɔsvacɔɔɛn 'kwli, -ti a 'mu, ε 'mu kɛ -nue -ni. ²⁹'Ki 'v tugbe a 'mu 'hɔi, 'ki 'lipanɔ a 'pɔlvɔwɔ ni 'v. Nɔ- kɔ -mɔ 'seyo 'nyra 'li de, -ε 'wi- damuo yi, 'v muɔ 'v=v tugbe 'yri lɛ, 'v -nyi-e -Yusu, 'ε 'na-a. ³⁰-Te ε 'na 'ki-ti, ε wen: «-Kuan a pepe -yre kɛ 'lu ni.» -ε -bi ε -tiɔ 'v 'lu, 'ε mla -hɔnhɔn.

-Te 'seyotayu nu la 'di, ε wa la -Yusu a -mveye ke yi

³¹Ti -hie 'li, -Juukve a -wuwle-nyrɔwɔ 'mu -wlu -tu, ε 'yi -hu. -Nyrɔwɔɔɔ a 'mu, ε ni 'dɔ, 'ki 'li -nyrɔwɔ a pepe 'nyɔ, 'ki 'li Paki a 'wee 'kwli. 'A -ti, v ni -hɔa-a li-ti, 'ki 'kɔkɔkui bu 'tiɛ ni 'v ti 'yie lɛ -wuwle-nyrɔwɔ a 'mu 'kwli. ε nɔ- nu-o, 'v lee Pilati, ε 'mu 'a 'seyo -lee -ni, bu nu 'plɔde, bu -yiyra -Yusu kɔ -balɔnyv ni 'hɔen a 'mu, 'waa bu lɛ, -ε di-e nu, v 'mu 'ku 'wɔwɔlɔ, ε 'mu -nɔ ti -nyi, 'ki bu -ha 'v -nɔ ti 'yie lɛ.

³²-Te 'seyo nyre 'ki 'v, -ε -bi v -yiyra nyibli ni 'hɔen -mu', -v kɔ -Yusu 'hɔen-, v kɔɔ wen 'v ti 'yie, 'waa bu lɛ. ³³-Te v 'yiyra 'v -Yusu 'hɔi bu, -ε di-e ni, v 'mu 'a bu -yra, -ε -bi v 'ye-e ni, -ε mɔ, ε 'ku ni. 'A -ti, v 'yi 'a bu -yra. ³⁴Kɛɛ -ε -bi, 'seyotayu -bi nu 'di, 'ε waa -Yusu a -mveye ke yi. Ti ni -do a ti

'yri, -ε -bɪ -hlɔ kɔ 'nie 'hven-, nu- -hɔn 'li-tɪ 'hvi -mɔ. ³⁵Nyiblo, -ε 'ye -tebli a pɛpɛ a 'mʊ, nɔ- nɛ-ε -mɔ lɛ, 'tɪ- 'a -mɔlɛnawin mɔ -tɪ a -tɛɛ. ɛ yru ti lɛ, -ε mɔ, -tɪ a -tɛɛ, ɛ nɛ -mɔ lɛ, -ε di-e nu, a 'mʊ-v -han-tɪ pu -wɛ. ^b ³⁶-Tɛ 'sɛyo nu -tebli a 'mʊ, 'kɪ 'v -Yusu -mɔ, -ε -bɪ -tɪ -mʊ', v 'cru la 'li Nyisvacrɛn 'kwli, -tɪ a 'mʊ, ɛ mu ke 'lu -mɔ. -Tɪ a 'mʊ, ɛ nɔ- -bu: «U 'nɪ -yra-a li 'a 'kla nɪ -do nɪ.» ³⁷'Kɪ 'li Nyisvacrɛn 'kwli, v 'cru la 'li-tɪ nɪ de: «Nyiblo -bu, v waa ke yɪ, v di-e 'nɪ 'ye.»

-Tɛ v pu la 'li -Yusu 'dabio 'kwli

(*Matie 27.57-61; Maki 15.42-47; Luku 23.50-56*)

³⁸ɛ kɔ la -Yusu a -nagbopi =dʊ. 'A 'nyre mɔ la Sosefu. 'Kɪ ɛ kɔ 'li 'dɔ -kɔ 'nyre -mɔ Alimate 'kwli. Kɛɛ, ɛ 'yɪ -hvan nyiblo =dʊ nɪ lee -nɪ, -ε mɔ, ɛ mɔ -Yusu a -nagbopi =nɔ, -ε nu-o, ɛ yɪ pie -Juukvɛ a 'blʊ a nyibli a hvannu. -Yusu bu 'kv 'kɪ, -ε -bɪ Sosefu a 'mʊ, ɛ nɔ- mu 'li Pilati -mɔ, 'ɛ -hva -hala, ɛ 'mʊ -Yusu a -plahvi tugbɛ 'yie -ha, ɛ 'mʊ-v 'v -ha. -ɛ -bɪ Pilati wen nɪ. Pilati bu wen 'kɪ, -ε -bɪ Sosefu mu nɪ, 'v -ha 'v -Yusu a -plahvi tugbɛ 'yie. ³⁹Tɪ a 'mʊ 'yri, -ε -bɪ Nikodemu nyre 'v nɪ. Nikodemu nɪ -do a 'mʊ, nɔ- mu la 'li -Yusu -mɔ 'tɔ', ti =dʊ -hi la a ti 'yri; 'ɛ ya hunhrɔnpv-tebli, -ε -wɛ 'li -bu 'wɛɛ -kilowɪ a (30) -wlv =tu 'v -pu nɪ. Hunhrɔnpv-tebli a 'mʊ, 'waa 'nyre mɔ mil kɔ allowɛst. ⁴⁰-ɛ -bɪ nyibli nɪ 'hven a 'mʊ, v 'du -Yusu a -plahvi 'ye', 'v nu hunhrɔnpv-tebli a 'mʊ kɔ -jɛsɛ 'hven-, 'v 'hunhɪan -Yusu a -plahvi lɛ, =wɪ yɪ, -tɛ -Juukvɛ nɪ 'waa 'kukukui a 'v-hɪhɪa.

⁴¹-Tɛ nɪ -do -mʊ', v kɔkɔ 'v -Yusu tugbɛ 'yie, 'dʊdɔti a -ci =dʊ nɪ 'v. 'Kɪ 'li -ci a 'mʊ 'kwli, 'kɪ 'hɔ gbabv nɪ 'li. 'Hɔ a 'mʊ, ɛ hlɔ yra, -wen dʊgba. Nɔ- -kɔ 'kwli, v 'blu la 'li 'dabio, (ti -hi la a ti 'yri. =Nɪ 'ye=e, ɛ 'wɪ- butikayu yɪ.) 'Dabio a 'mʊ, v 'yɪ -hvan 'li nyiblo =dʊ nɪ pi. ⁴²-Juukvɛ a -wuwle-nyrɔwɔ gbabv mi -wlu =tu mɔ. Nɔ- kɔ -tɪ 'v 'kɪka -nɪ, 'v pu 'li -Yusu a -plahvi 'dabio a 'mʊ 'kwli, -ε nu-o, ɛ 'mʊɛ 'v -tɪtɛ -mʊ', -Yusu 'kvʊ 'v yre.

-Tɛ -Yusu -hɔn la 'li 'dabio 'kwli

(*Matie 28.1-8; Maki 16.1-8; Luku 24.1-12*)

20 ¹-Juukvɛ a -wuwle-nyrɔwɔ, -ε mɔ 'sɛɛdɪ, bu -hi, 'a 'sɔɔndɪ a -nyragbli, halɔ 'tɪɛ nɪ -tʊtʊ kɪ lɛ, -ε -bɪ Mari, -ε kɔ 'li Madala, ɛ kɔ 'a 'bio -bɪ 'hven-, v nu- -tuo 'li 'dabio -mʊ' yɪ, -ε kɔ 'kwli v pu 'li -Yusu a -plahvi. -Tɛ v nyre 'v, -ε -bɪ v 'ye=e nɪ, -ε mɔ, 'dabio a -ju, -ε mɔ 'hɔ, v blike=e lɛ, 'v -ha 'v=v 'dabio a 'mʊ wien. ²Bu 'ye 'kɪ-tɪ, -ε mɔ, 'hɔ a 'mʊ, v blike=e lɛ, -ε -bɪ Mari 'gba ci lɛ, 'ɛ mu 'li Simɔ Pielɪ kɔ -nagbopi -bɪ 'mʊ, -Yusu nuɛ -nɪ -mɔ, ɛ wen: «U -ha 'li -aan Kʊkɔnyɔ -Yusu a -plahvi 'dabio 'kwli nɪ, 'tɪ- tɛ v pu 'v=v bu, -a 'yɪ 'v -yi.»

^b 19.35 Nyiblo a 'mʊ, ɛ nɔ- mɔ Saan; nɔ- 'cɪ 'cɪɛn -bu.

³Kika, kika, -ε -bi Simɔ Pieli kɔ -nagbopi -bi -mu' 'hven-, v 'hri ni, 'v 'gba 'li cigbɛ 'dabio yi. ⁴Bu yi 'ki ni mi, -ε -bi -nagbopi -bi a 'mu, ε -hi Pieli lɛ, 'ε 'nyɛɛ 'hru, 'ε nyre 'li 'dabio yi. ⁵-ε -bi ε -ti 'v ni, 'ε ta 'li 'dabio 'kwli lɛ, -jise -mu', -ε pɛ 'v bu, nɔ- ε 'ye, kɛɛ, ε 'yi 'li 'dabio 'kwli -pa. ⁶-Te Simɔ Pieli -mɔ -bi, ε nyre 'v, -ε -bi ε pa 'li 'dabio 'kwli ni, 'ε 'ye -jise -mu', v 'hinhuan la -Yusu lɛ; ⁷kɔ danu -mu', v mua la-a 'lu lɛ. -Jise kɔ danu a 'mu 'hven-, v pɛ 'dɔ bu. ε 'wɪ yi, -te v ni la 'mu, 'v 'hinhuan la-a -Yusu lɛ, kɛ- ni -do v ni 'mu, 'v pɛ 'v bu. ⁸-ε -bi -nagbopi a 'mu, -ε 'nyɛɛ wen 'hru, -ε nyre wen 'li, ε pa 'li 'dabio 'kwli ni -wɛ, 'ε 'ye-e, -ε mɔ, -Yusu 'yi 'li 'dabio 'kwli -ni. ε nɔ- mɔ bu pu 'ki-i -haan-ti, -ε mɔ, -Yusu -hɔn 'li 'kukonyibli 'nyi ni, 'ε 'hri 'klɔ, ⁹-ε nu-o, kɛɛ la 'li bu, v 'ye la-a lɛ ni yrui, -te Nyisva a winwɔn-hanyɔ nu la 'a 'ciɾu, 'ki 'li Nyisvacriɛn 'kwli, -ε mɔ, -Yusu kɔ bu -hɔn 'li 'kukonyibli 'nyi, ε 'mu 'klɔ 'hri. ¹⁰-ε -bi -nagbopu ni 'hven a 'mu, v -hian -mɔ, 'v mu 'li Jirusɛdɔ 'kwli de.

-Te -Yusu 'hru la Mari yi, 'ki 'li 'dabio yi
(*Matie 28.9-10; Maki 16.9-11*)

¹¹-ε -bi Mari -mɛ kle de, 'ε ni 'v -Yusu a 'dabio wien bu, 'ε yi we, 'ε -ti 'v, 'ε ta 'li 'dabio 'kwli lɛ. ¹²Bu yi 'ki 'li lɛ ni tɛ, -ε -bi ε 'ye 'li Nyisva a lɛlɛnyu ni 'hven, 'v pu -tebli puɔpuɔ 'hvi lɛ, 'v ni 'v -te -mu', v pia la 'v -Yusu a 'hvi bu, nyiblo ni -do 'ki 'v -tite -mu', -Yusu a 'lu -gbɛɛ la 'li, -do -bi 'ki 'li -tite -mu', 'a bui -gbɛɛ la 'li. ¹³-ε -bi v wen: «Nugba o, ε kla ni -ε kɔ -hien -yi we 'li?» -ε -bi Mari wen: «U -ha 'ne- 'na Tɔɔnyɔ ni. ε mɔ, -te bu di 'v=v bu pu, 'n 'yi 'v -yi.» ¹⁴ε ni 'li 'a hihla 'kwli, -ε -bi ε -hian -mɔ. -Te ε -hian 'ki -mɔ, -ε -bi ε 'ye -Yusu ni, kɛɛ, ε 'ni -yruo-o li-i lɛ. ¹⁵-Yusu yi-i 'ni 'beti -ni, ε wen: «Nugba o, dɛ- kɔ -hien -yi we 'li? Nyiblo a 'di -bi -mɛɛ lɛ 'li?» Mari -mɔ -bi, -te ε 'ye -Yusu, 'ki 'li 'a =wlv ki, ε wen 'ni, 'dɔdɔ-tebli a -ci -mu', nɔ- kɔ 'yie-tunyɔ -nɔɔ. 'A -ti, ε wen: «Nyibeyu o, 'bu mɔ -mɔ, -ni gba-a, lee 'mu, -te -pu 'v=v bu, -ε di-e nu, 'mɛ=v bla.» ¹⁶Kɛɛ, -Yusu da-a ni, ε wen: «Mari.» -ε -bi Mari -hian -mɔ, ε wen: «Rabuni,» -ε -hen 'nyre Tɔɔnyɔ, 'ki 'li -Juukvewin 'kwli. ¹⁷-Yusu wen: «=Ni 'kaa 'li 'mu yi, -ε nu-o, 'n 'yɛɛ 'li 'na 'Bai -mɔ ni mi, 'ki 'li yakɔ 'kwli. Kɛɛ, mu 'li -na 'diayinu -mɔ, -v mɔ 'na -nagbopu, -bu lee -nu, -ε mɔ, 'ki 'n mi 'li 'na 'Bai -mɔ, -ε mɔ 'aan 'Bai -wɛ, 'ki 'li 'na Nyisva -mɔ, -ε mɔ 'aan Nyisva -wɛ.» ¹⁸-ε -bi Mari mu -nagbopu a 'mu lee mɔ, -ε mɔ, ε 'ye Tɔɔnyɔ ni. ε nɔ- lee -ne -tebli a pɛpɛ -mu', ε yi -nu -lee -ni.

-Te -Yusu 'hru la 'li 'a -nagbopu 'nyi
(*Matie 28.16-20; Maki 16.14-18; Luku 24.36-49*)

¹⁹-Nyɔwɔ ni -do a 'mu, -ε mɔ 'sɔɔndi a -winse, -Yusu a -nagbopu 'kukue lɛ, 'ki 'li 'kayu -bi bu. -Te v yi la -Juukve a 'blv a nyibli a hvannu pie, 'a -ti, v -gba 'maji a pɛpɛ ni. 'Ki v ni ki 'v bu, -ε -bi ti ni -do a ti 'yri, -Yusu 'hru

'li -nu 'nyi ni, ε wen: «Ba kɔ plɔ a bleelɛ.» ²⁰Bu pu 'ki le, -ε -bi ε tɔɔ -nu 'a dabu a 'kwli kɔ 'a -mɔyɛ 'hven- yi. -Nagbopu a 'mu, bu 'ye 'ki Kɔkɔnyɔ -Yusu, -ε -bi v ni dɔdɔ. ²¹-ε -bi ε wen 'ni de: «Ba kɔ plɔ a bleelɛ. -Tɛ 'na 'Baɪ -nu, 'ε lee 'nɛ- 'mu 'klɔ -bu ki, 'mu 'a -ti hla, 'na 'mumu, 'n yi 'a mu 'ni -lee -ni, ba na 'klɔ ki, ba hla 'na -ti.» ²²-Tɛ ε -hi 'ki, -ε -bi ε 'wlaa -nu pepe 'lu, ε wen: «Nyɪsua a -Hihiu bu ni 'v 'a mu ke'. ²³Nyiblo 'bu ni 'v, 'ba lee -nɛ, 'ki 'li Nyɪsua a -Hihiu a 'klɔ 'kwli, -ε mɔ: -Na -tebli 'kukui 'wɔwle ni, ε mɔ -han-ti, 'a -tebli 'kukui 'wɔwle ni pepe. Kɛɛ, nyiblo 'bu ni 'v, 'ba 'yi-ti -lee -ni, -ε mɔ: -Na -tebli 'kukui 'wɔwle ni, ε mɔ -han-ti, 'a -tebli 'kukui 'yi 'wɔwle -ni.»

-Yusu kɔ Toma 'hven-

²⁴-Tɛ -Yusu 'hru -nu yi, Toma, -ε mɔ -Yusu a -nagbopi -mu', v dɛɛ -Yrupuyu, nɔ- 'yi 'li 'a 'bio 'nyi -ni. ²⁵-Tɛ 'a 'bio 'ye 'ki-ti, -ε -bi ke- v pi-ti yi: «Toma o, -a 'ye Kɔkɔnyɔ ni.» -ε -bi Toma wen: «'Ni 'yi ŋmaŋmɔɔ -mu', v kɔɔ 'li-ti -ji' a -pi 'ye, 'na -jie 'bu 'yi-ti le -hɛn, kɔ, 'ni 'yi 'li 'na dabu 'a -mɔyɛ, v wa ki yi, 'a 'huɔ 'kwli 'nyra, 'n 'yi 'li-ti 'li -we -bu pu-v -han-ti -pi, -ε mɔ, Kɔkɔnyɔ 'hri 'klɔ.»

²⁶'Wee ni -do bu -hi, -ε -bi -Yusu a -nagbopu 'kukue le de. 'Ki Toma ni 'ki 'li -nu 'nyi. -ε -bi v -gba 'kayu, v ni 'li bu, 'a 'maji a pepe ni de. Ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi -Yusu 'hru 'li -nu 'nyi ni de, ε wen: «Ba kɔ plɔ a bleelɛ.» ²⁷-ε -bi ε wen: «Toma, 'yiya 'nɛ- -na -jie bu, kɔ, 'ye 'na dabu a 'kwli, 'yiya 'nɛ- -na dabu bu, -bu 'nyra 'li -na -jiomɪ 'na -mɔyɛ, v wa ki yi, 'a 'huɔ 'kwli. 'N 'hri 'klɔ ni, -ni 'puv 'ki-ti gble de, kɛɛ, pu-v -han-ti.» ²⁸-ε -bi Toma wen: «'Na Kɔkɔnyɔ, kɔ 'na Nyɪsua.» -ε -bi -Yusu wen: ²⁹«-Bi -tɛ -ye 'mu, nɔ- kɔ -ti, -ni pi-ti -han-ti, -ε mɔ, 'n 'hri 'klɔ. Dɔdɔ 'ki 'v nyiblo -mu' -mɔ, -ε 'yi 'mu 'ye, 'ti- -ε pu-v -han-ti, -ε mɔ, 'n 'hri 'klɔ, 'ti- -ε kuo 'mu -wlv yi.»

'Cruen -bu a 'mini

³⁰-Yusu nu -wɪlɛkɛɛ-tebli -bi, 'ki 'v 'a -nagbopu ye'. -Tebli a 'mu, ε 'yi 'cru -ni, 'ki 'nɛ- 'cruen -bu 'kwli. ³¹Kɛɛ, 'a dɛ -bu, -ε 'cru -ni, ε 'cru ni, -ε di-e nu, a 'mu-v -wlv yi kuo -ni, -ε mɔ, -Yusu, nɔ- mɔ Wanyɔ -mu', Nyɪsua pu la le, ε di la ya, ε 'mu la 'a dakɔ wa, kɔ, 'ε mɔ Nyɪsua a 'Yu. 'Bu mɔ, 'ba pu Wanyɔ a 'mu, 'a -ti -han-ti, 'ba kuo -nɛ -wlv yi, kɔ, 'ba yi-ti -wien ni kuvɛ, ε di -nyi 'a mu 'klɔ yrayru.

-Tɛ -Yusu 'hru la 'a -nagbopu yi, -v mu la 'pa mɔ, 'ki 'li Galileblugba a 'yru -mɔ

21 ¹⁻²-Tɛ -tebli a pepe a 'mu, ε -hi, -ε -bi -Yusu 'hru nɛ 'a -nagbopu yi de, 'ki 'li Galileblugba a 'yru wien. -Yusu a -nagbopu -mu', -Yusu 'hru la yi, 'waa 'nyɛ, nɔ- -bu: Simɔ Pielɪ, kɔ Toma, v dɛɛ -Yrupuyu, kɔ Natanaelɪ, -ε kɔ 'li Kana, 'ki 'li Galileblugba 'kwli, kɔ Sebede a 'yonu ni

'huen, kɔ -nagbopu ni 'huen -bi. Nyibli a 'mu, nu- -Yusu 'hru yi. -Tɛ ɛ nu 'waa y'hrule, ɛ nɔ- -bu:

3-Nyrɔwɔ =du, Simɔ Pielɔ wen: «-A 'bio -na o, 'n mi 'pa mɔ.» -ɛ -bi v wen: «-Kɔ -a mu 'huen- -mi.» -ɛ -bi v 'du ye', 'v mu 'li 'yru wien. 'Ki v 'ya 'li 'blagbi 'kwli, 'v mu 'pa mɔ. Kɛɛ, v 'yi =dedede 'pa, 'tɔlwɔɔ a pɛpɛ a 'mu 'kwli.

4-Nyre bu -nye 'ki le, -ɛ -bi v 'ye -Yusu ni, 'ki 'v 'yru a 'mu wien, kɛɛ, v 'yi- -yru. 5-ɛ -bi ɛ wen: «Yonu -na, =bi a 'pa de?» -ɛ -bi v wen: «Klɔ a 'klɔ, -a 'yi dɛ 'ye.» 6-ɛ -bi ɛ wen: «Ba pu 'aan -tuta, 'ki 'li 'blagbi a diidekɔbia ki. A di 'ye dɛ,» 'v pu=v, 'ki 'li 'blagbi a diidekɔbia ki. Bu pu 'ki- , -ɛ -bi ɛ pu 'li -hrin -huɔhuɔ. 'A -tu, v 'yi 'li 'a 'nie-huha 'li -wɛ. 7-ɛ -bi -nagbopi a 'mu, -Yusu -nɛ -ni -tɛɛ, bu 'ye 'ki =wluɛkɛɛde a 'mu, -ɛ -bi ɛ wen: «Simɔ Pielɔ, -aan Tɔɔnyɔ =nɔ.» Ti ni -do a ti 'yri, -tɛ Simɔ Pielɔ 'wɔn, -ɛ mɔ, 'waa Tɔɔnyɔ =nɔ, -ɛ -bi ɛ pu 'a wlawɔ ni, 'ɛ mu=a bu, -ɛ nu=o, ɛ =ga wen 'hvi wɔn, 'ti- 'ɛ bi 'nie, 'ɛ mu 'li -Yusu 'hvi.

8-Nagbopu -bi -mu', 'blagbi, nɔ- v gbɛ, 'v mi 'li -Yusu 'hvi -wɛ. U yi ni mi, v yi 'waa -tatu 'nie -mɔ le ni -jri, -hrin a kvanu-ti. U 'yi 'gbahlɔn -mɔ le -hlɔɔ -ni. 9-Tɛ v -kwɛ 'ki, v =ti, -ɛ -bi v 'yee 'v na -Yusu 'hvi, -ɛ yi wɔn, -hrin pɛ 'v 'lu bu, kɔ 'flɔɔ, 'ɛ pɛ 'v=v 'kɔbia -mɔ bu. 10-ɛ -bi ɛ wen: «-Hrin 'aan -tatu pu 'li, ba ya 'li 'a dɛ,» 11 Simɔ Pielɔ, 'ɛ -mu, 'ɛ 'ya 'li 'blagbi 'kwli, 'ɛ -jri 'li -tuta, 'ɛ pu 'v=v 'gbahlɔn bu, 'ɛ -ha 'li- -hrin gbagbi a (153) =wɔ ni -hlon'huen =tu 'v -pu =tu 'v ta 'kwli. -Haan-ti, -hrin a 'mu, 'v -hu, kɛɛ -tuta 'yi le -cicɛ -ni. 12-ɛ -bi -Yusu wen: «Ba di 'li, a 'mu dɛ di.» 'A -nagbopi =du 'yi- 'beti -ni, -tu a -tu, -ɛ mɔ: «Nyiblo a 'di -bi -mɔ 'li?» -ɛ nu=o, v yi-e ni, -ɛ mɔ, Kɔkɔnyɔ =nɔ. 13-ɛ -bi -Yusu 'yɔya 'v -nu 'hvi bu, 'ɛ -nyi =nu 'flɔɔ kɔ -hrin -ni wen.

14-Tɛ ɛ -hɔn 'li 'kɔkɔnyibli 'nyi, 'a 'wɔ ni ta a y'hrule ɛ 'hru -nu yi.

-Yusu kɔ Pielɔ 'huen-

15-Tɛ v -wɛ dɛ le, -ɛ -bi -Yusu -tva 'li Simɔ Pielɔ a -mɔ'pɔpɛ, ɛ wen: «Simɔ, Saan a 'yu, =bi -nɛ 'mu ni, 'ɛ -hi 'v nyibli -bi -bu 'v?» -ɛ -bi Pielɔ wen: «Iin, Kɔkɔnyɔ, -yi-e ni, -ɛ mɔ, 'n nɛ -mu ni.» -ɛ -bi -Yusu wen: «Naa 'na -nagbopu, -tɛ blablɔkɔnyɔ ni 'a blablɔ a naale.» 16-ɛ -bi -Yusu 'beti-e ni dɛ, ɛ wen: «Simɔ, Saan a 'yu, =bi -nɛ 'mu ni?» -ɛ -bi Pielɔ wen: «Iin, Kɔkɔnyɔ o, -yi-e ni, -ɛ mɔ, 'n nɛ -mu ni.» -ɛ -bi -Yusu wen: «Naa 'na -nagbopu.» 17-ɛ -bi -Yusu 'beti-e ni dɛ, ɛ wen: «Simɔ, Saan a 'yu, =bi -nɛ 'mu ni?» -Tɛ -Yusu 'beti 'ki- 'wɔ ni ta a dɛ, -ɛ -bi Pielɔ a =wɔ 'mɛ bu, ɛ wen: «Kɔkɔnyɔ o, -yi 'a -nɛ dɛ ni. -Yi-e ni, -ɛ mɔ, 'n nɛ -mu ni.» -ɛ -bi -Yusu wen: «Naa 'na -nagbopu. 18'N yi -mu 'ni -lee -ni -tɛɛ, -ɛ mɔ, ti -mu' -kɔ 'yri -mɔ la gblotayu, -tɛ -mu', -na =wɔ 'yee la 'li, 'ki -mi la 'li, kɛɛ, =ni -wɛ -huan 'yi, -di =gble -huan dabu le, nyiblo -bi 'mu -huan 'li -mu -tɛ -bi gba, -tɛ -na =wɔ 'yi 'li -ni.» 19 ɛ =hen 'nyre, =huen'kɔkɔvɔ -mu', Pielɔ di 'ku, -ɛ di Nyɔva -tu a 'yi'buale -nyi, nɔ- -Yusu tɛ =nɛ, 'ɛ ni 'pɔpɛ le.

Bu pu 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ v 'du ye'. Bu 'du 'kɪ ye', -ɛ -bɪ -Yusu lee Pielt ni, ɛ wen: «Pielt, kʷɛ 'mʷ =wien.»

-Yusu kɔ 'a -nagbopi -mʷ', ɛ nʷɛ -nɪ -tɛɛ 'hʷɛn-

²⁰-ɛ -bɪ Pielt =hɪan -mɔ. Bu =hɪan 'kɪ -mɔ, -ɛ -bɪ ɛ 'ye -nagbopi a 'mʷ, -Yusu nʷɛ -nɪ -tɛɛ ni, 'ɛ kʷɛ =nʷ =wien -wɛ. -Tɛ -Yusu kɔ 'a -nagbopu 'hʷɛn-, v yɪ la 'waa lɛ'bɔɔdiide ni di, -tɛ ɛ 'yɛɛ la ni 'kʷɪ, -nagbopi ni -do a 'mʷ, nɔ-'ma la 'v 'a 'lu -Yusu -wliye bu, 'ɛ 'beti la=a, ɛ wen: «Kʷkɔnyɔ, nyiblo a 'dɪ -bɪ, -ɛ di -mʷ -na yraanyibli -jɪ' pu 'lɪ?» ²¹-Tɛ Pielt 'ye 'kɪ -nagbopi a 'mʷ, -ɛ -bɪ ɛ 'beti -Yusu ni, ɛ wen: «Kʷkɔnyɔ, -ɛ -bɪ -bu, de a 'dɪ -bɪ -dɪ -hʷan=a nu 'lɪ?» ²²-ɛ -bɪ -Yusu wen: «Bu mɔ, 'nɪ yɪ-tɪ ni -hʷɛ, bu hie 'kɪɔ, =bu ya 'lɪ yako 'kwli, =bu =hɪan -mɔ, =bu yɛɛ 'nɛ=ɛ bu, =bɪ -kɔ 'lɪ-tɪ -mɔ? -Mɔ -bɪ, kʷɛ 'mʷ =wien.» ²³-Tɪ a 'mʷ, -Yusu -hɪa, ɛ nu=o ni, Nyɪsʷa a nyibli 'v pɪ lɛ, -ɛ mɔ, -nagbopi a 'mʷ, ɛ 'nɪ 'kʷ=v ni. Kɛɛ, sɛyɪ-sɛyɪ, -Yusu 'yɪ lɛ -pu, -ɛ mɔ, ɛ 'nɪ 'kʷ=v ni. Kɛɛ, ɛ wen 'nɪ: «'Bu mɔ, =nɪ yɪ-tɪ ni -hʷɛ, bu hie 'kɪɔ, =bu ya 'lɪ yako 'kwli, =bu =hɪan -mɔ, =bu yɛɛ 'nɛ=ɛ bu, =bɪ -kɔ 'lɪ-tɪ -mɔ?»

²⁴-Nagbopi ni -do a 'mʷ, -kɔtɪ -Yusu 'ɛ pu lɛ, ɛ nɔ- nɛ -teblɪ a pɛpɛ -bu -mɔ lɛ. ɛ yɪ=e ni, -ɛ nu=o, ɛ ni la -tuo kɪ, 'ɛ pu 'nɛ=ɛ 'crɪɛn -bu 'kwli. 'A -nɛ nyiblo 'kɪ 'nɛ- a mʷ 'nyɪ, ɛ yɪ=e ni, -ɛ mɔ, -tɪ a -tɛɛ, ɛ nɛ -mɔ lɛ.

Kɪ mɔ 'crɪɛn -bu, ɛ hree mɔ

²⁵-Yusu nu -teblɪ -hʷɔhʷɪ -bɪ. 'Bu nu, =ba -kɔ -ba 'crɪ wen 'a pɛpɛ, 'n pu=v =haan-tɪ, -ɛ mɔ, 'a 'crɪn 'nɪ -wɛɛn=ɛ wen 'nɛ- 'kɪɔ -bu kɪ ni.